

SLOVAK | BUSINESS | AGENCY

**ANALÝZA NÁVRHU
LEGISLATÍVNEHO BALÍKA
OMNIBUS IV
S DÔRAZOM NA VZNIK
KATEGÓRIE MALÝCH
SPOLOČNOSTÍ SO STREDNOU
KAPITALIZÁCIOU**

BRATISLAVA 2026

Vydavateľ:
Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2025

Všetky práva vyhradené.
Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

OBSAH

Zoznam grafov	5
Zoznam tabuliek.....	5
Zoznam skratiek.....	6
MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE	10
ÚVOD.....	12
1 Analýza súčasnej úpravy MSP a veľkých podnikov v právnom rámci EÚ a SR	14
1.1 Definícia malých a stredných podnikov v EÚ	14
1.2 Súčasný status podnikov nad rámec malých a stredných podnikov – veľké podniky.....	19
1.3 Veľkostné kritériá podnikov v rámci právneho poriadku SR	20
1.4 Vývoj mikropodnikov, malých a stredných podnikov na Slovensku.....	21
2 Omnibus IV – Legislatívny balík Európskej komisie.....	23
2.1 Dôvody prijatia návrhu legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV	23
2.2 Hlavné zámery a ciele návrhu legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV	27
2.3 Legislatívny proces schválenia návrhu legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV.....	29
2.4 Zavedenie kategórie „small mid-caps“ alebo „malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou“.....	31
2.4.1 Definícia „small mid-caps“ alebo „malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou“	32
2.4.2 Príloha k Odporúčaniu Komisie (EÚ) č. 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou	34
2.5 Návrh nových európskych právnych aktov, týkajúcich sa rozšírenia určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalších zjednodušujúcich opatrení.....	38
2.5.1 Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia	40
2.5.2 Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia	45
2.6 Očakávané zníženie administratívnej záťaže v EÚ	47
3 ESG REPORTING	49
3.1 Definícia ESG - čo sa rozumie pod pojmom ESG, čo sú ESG dáta a aký je ich význam.....	49
3.2 Súčasná právna regulácia ESG reportingu v EÚ.....	52
3.3 Kľúčové zmeny v ESG reportingu v zmysle návrhu legislatívneho balíka Omnibus I.....	54
3.4 Mikropodniky, malé a stredné podniky mimo rámca povinností ESG reportingu.....	59
3.5 Analýza vplyvov navrhovaných zmien v ESG reportingu	62
4 „SMALL MID-CAPS“ na Slovensku.....	64
4.1 Kvantifikácia počtu podnikov	64
4.2 Aktívne podniky podľa výlučného kritéria zamestnanosti.....	67
4.3 Aktívne podniky spĺňajúce všetky kritériá malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou	71
4.4 Ekonomický význam malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou pre slovenskú ekonomiku ...	73
5 Očakávané vplyvy legislatívneho balíka OMNIBUS IV a návrhov v oblasti ESG REPORTINGU na Slovenskú republiku	77
5.1 Administratívne úspory pre slovenské podniky vyplývajúce z legislatívneho balíka Omnibus IV	77

5.2 Administratívne úspory pre slovenské podniky z navrhovaných zjednodušení v oblasti ESG reportingu	79
5.3 Vplyv na MSP – prínosy a riziká	81
5.4 Vplyv na prístup k finančným nástrojom EÚ	82
5.5 Vplyv na konkurencieschopnosť a investičné prostredie	83
6 POSÚDENIE VHODNOSTI ZAVEDENIA KATEGÓRIE „SMALL MID-CAPS“ DO SLOVENSKEHO PRÁVA	84
6.1 Súlad s európskym právnym rámcom	84
6.2 Dôvody na zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku	84
6.2.1 Očakávané prínosy zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského práva	85
6.2.2 Potenciálne riziká a nevýhody zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského práva	86
6.3 Možnosti legislatívneho ukotvenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v Slovenskej republike	87
6.3.1 Priame prevzatie definície do Zákona o podpore malého a stredného podnikania	88
6.3.2 Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do všeobecného rámca účtovníctva a obchodného práva	88
6.3.3 Postupné zavádzanie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku	89
6.4 Zhodnotenie zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku	90
7 Návrh odporúčaní v súvislosti s legislatívnym balíkom OMNIBUS IV a návrhmi v oblasti ESG reportingu	91
8 ZÁVER	96
Zoznam použitých zdrojov	99
PRÍLOHY	104

Zoznam grafov

Graf 1: Grafické znázornenie vývoja MSP na Slovensku v rokoch 2020 – 2024	22
---	----

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1: Rozdelenie podnikov podľa hraničných kritérií do kategórie MSP	15
Tabuľka 2: Modelové prípady určovania štatútu MSP podľa Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES	16
Tabuľka 3: Znázornenie typov vzťahov medzi podnikmi podľa definície Európskej komisie	18
Tabuľka 4: Veľký podnik podľa hraničných kritérií	19
Tabuľka 5: Malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou podľa hraničných kritérií	35
Tabuľka 6: Prehľad najvýznamnejších zmien, ktoré vyplývajú z návrhu balíka Omnibus I a ich vplyv na podniky	58
Tabuľka 7: Kvantifikácia počtu aktívnych subjektov v roku 2024 podľa výlučného kritéria veľkosti s porovnaním rôznych metodík	68
Tabuľka 8: Kvantifikácia počtu aktívnych subjektov podľa výlučného kritéria veľkosti 250 – 750 zamestnancov v rokoch 2020 – 2024, metodika C*	70
Tabuľka 9: Odvetvová štruktúra počtov aktívnych subjektov podľa výlučného kritéria veľkosti 250 – 750 zamestnancov v rokoch 2020 – 2024, metodika C*	70
Tabuľka 10: Regionálna štruktúra počtov aktívnych subjektov podľa výlučného kritéria veľkosti 250 – 750 zamestnancov v rokoch 2020 – 2024, metodika C*	71
Tabuľka 11: Odvetvová štruktúra počtu aktívnych subjektov podľa všetkých kritérií malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, metodika C*	71
Tabuľka 12: Regionálna štruktúra počtov aktívnych podnikov podľa všetkých kritérií malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, metodika C*	72
Tabuľka 13: Primárne ekonomické vplyvy aktívnych malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v rokoch 2020 – 2024 (pozn. sumy sú uvádzané v miliónoch Eur)	73
Tabuľka 14: Odhad multiplikovanej produkcie v hospodárstve SR vyvolanej malými podnikmi so strednou trhovou kapitalizáciou v rokoch 2020 – 2024 podľa sektorov (pozn. sumy uvádzané v miliónoch Eur)	74
Tabuľka 15: Odhad multiplikovanej produkcie v regiónoch hospodárstva SR vyvolanej malými podnikmi so strednou trhovou kapitalizáciou v rokoch 2020 – 2024 (pozn. sumy uvádzané v miliónoch Eur)	76
Tabuľka 16: Administratívne úspory a zjednodušenia pre slovenské podniky vyplývajúce z legislatívneho balíka Omnibus IV	79
Tabuľka 17: Administratívne úspory a zjednodušenia pre slovenské podniky z navrhovaných zjednodušení v oblasti ESG reportingu	80
Tabuľka 18: Vplyv na podniky kategórie MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou	82
Tabuľka 19: Financovanie a investície	83
Tabuľka 20: Porovnanie možností zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku	90

Zoznam skratiek

API RÚZ

API Registra účtovných zázvierok

CBAM alebo Nariadenie o mechanizme uhlíkovej kompenzácie

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach

CSDDD alebo Smernica o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859

CSRD alebo Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov

EÚ

Európska únia

F-plyny

fluórované skleníkové plyny

Komisia

Európska komisia

Nariadenie „Stop the Clock“ o náležitej starostlivosti v súvislosti s batériami

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2025/1561 z 18. júla 2025, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1542, pokiaľ ide o povinnosti hospodárskych subjektov týkajúce sa politik náležitej starostlivosti v oblasti batérií

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2809

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2809 z 23. októbra 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2017/1129, (EÚ) č. 596/2014 a (EÚ) č. 600/2014 s cieľom zatraktívniť verejné kapitálové trhy v EÚ pre spoločnosti a uľahčiť malým a stredným podnikom prístup ku kapitálu

Nariadenie Komisie č. 651/2014

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy

Nariadenie o batériách

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542 z 12. júla 2023 o batériách a odpadových batériách, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES a nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje smernica 2006/66/ES

Nariadenie o fluórovaných skleníkových plynch	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/573 zo 7. februára 2024 o fluórovaných skleníkových plynch, ktorým sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 517/2014
Nariadenie o ochrane pred dumpingovým dovozom	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie
Nariadenie o ochrane pred subvencovaným dovozom	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1037 z 8. júna 2016 o ochrane pred subvencovanými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie
Nariadenie o prospekte	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1129 zo 14. júna 2017 o prospekte, ktorý sa má uverejniť pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie na regulovanom trhu, a o zrušení smernice 2003/71/ES
Návrh Nariadenia	Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia
Návrh Smernice	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia
Návrh smernice „Stop-the-Clock“	Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti
NFRD alebo Smernica o zverejňovaní nefinančných informácií	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti niektorými veľkými podnikmi a skupinami
Odporúčanie Komisie č. 2003/361/ES	Odporúčanie Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov

Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099	Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou
Omnibus IV	štvrtý legislatívny balík opatrení Európskej komisie uverejnený dňa 21.05.2025
Pravidlá SEC o zverejňovaní informácií o klíme ROSR	Pravidlá SEC o zverejňovaní informácií o klíme, prijaté 06. marca 2024 Register organizácií SR vedený Štatistickým úradom SR
RUZ1	dump súbor Registra účtovných závierok z otvorených dát dostupný na ekosystem.slovensko.digital
RÚZ	Register účtovných závierok
Smernica „Stop-the-Clock“	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/794 zo 14. apríla 2025, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti
Smernica o odolnosti kritických subjektov	Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES
Smernica o trhoch s finančnými nástrojmi	Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ
SMC	malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou
SR	Slovenská republika
Všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR)	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov)
Zákon č. 187/2025 Z. z.	zákon č. 187/2025 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
Zákon o podpore malého a stredného podnikania	zákon č. 290/2016 Z. z. o podpore malého a stredného podnikania a o zmene a doplnení zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva

Zákon o účtovníctve

hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE

Analýza sa zameriava na posúdenie návrhu Komisie na zavedenie novej kategórie podnikov – malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou – v rámci legislatívneho balíka Omnibus IV, ako aj na posúdenie navrhovaných zmien v oblasti ESG reportingu obsiahnutých v legislatívnom balíku Omnibus I. Súčasťou analýzy je aj vyhodnotenie potenciálnych dopadov týchto opatrení na podnikateľské prostredie v Slovenskej republike.

Analýza potvrdzuje, že aj napriek tomu, že viacero členských štátov, ako napríklad Francúzsko alebo Nemecko už zaviedlo definície pre spoločnosti, ktoré nie sú malými alebo strednými podnikmi, ale ani veľkými podnikmi, návrh na zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, čo predstavuje nový legislatívny prístup na úrovni EÚ, ktorý v súčasnosti nemá priamy ekvivalent vo vnútroštátnych právnych poriadkoch členských štátov EÚ. Kategória malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou má potenciál preklenúť existujúcu medzeru medzi MSP a veľkými podnikmi a lepšie zohľadniť reálnu ekonomickú a organizačnú kapacitu podnikov, ktoré síce prekročili kritériá mikropodnikov, malých a stredných podnikov, no zároveň z hľadiska reálnej prevádzkovej a finančnej štruktúry často nezodpovedajú charakteristikám veľkých podnikov.

Navrhované opatrenia v rámci balíka Omnibus IV, vrátane zjednodušenia vybraných povinností v oblasti ESG reportingu v rámci balíka Omnibus I, sú v súlade s dlhodobým cieľom EÚ znižovať administratívnu záťaž podnikov a zlepšovať podnikateľské prostredie.

Kvantifikácia vykonaná v analýze ukazuje, že na Slovensku pôsobí významná skupina malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Podľa najpresnejšej metodiky bolo v roku 2024 identifikovaných 545 aktívnych subjektov podľa kritéria zamestnanosti a 525 podnikov pri súčasnom uplatnení kritéria zamestnanosti a finančných kritérií. Tieto podniky pôsobia naprieč viacerými odvetviami, najmä v priemyselnej výrobe, obchode, doprave, zdravotníctve či odborných a technických službách. Odvetvová a regionálna štruktúra potvrdzuje, že ide o stabilný segment podnikateľského prostredia s významným ekonomickým prínosom. Práve tieto podniky by mohli po zavedení kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou získať prístup k zjednodušeným režimom, ktoré sú v súčasnosti dostupné najmä pre mikropodniky, malé a stredné podniky.

Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou by mohlo priniesť pozitívne dopady najmä vo forme zníženia administratívnej a regulačnej záťaže pre dotknuté podniky, zvýšenia právnej istoty a plynulejšieho prechodu medzi veľkostnými kategóriami podnikov. Očakáva sa, že zjednodušenie povinností by mohlo prispieť k lepšiemu využívaniu zdrojov podnikov na investície, inovácie a rast a zároveň zlepšiť ich prístup k vybraným finančným nástrojom a podporným schémam EÚ. Čo sa týka MSP tie budú môcť profitovať najmä zo zjednodušení v oblasti udržateľnosti, čo prispeje aj k zníženiu ich administratívnych nákladov.

Na druhej strane analýza upozorňuje aj na možné riziká spojené so zavedením novej kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Patrí medzi ne najmä riziko vzniku nerovností medzi jednotlivými kategóriami podnikov, ak by rozsah uplatňovaných výhod nebol nastavený proporčne alebo ak by implementácia nebola jednotne koordinovaná naprieč slovenskou legislatívou. Ďalším rizikom je, že bez zosúladenia právneho poriadku SR by vznikli paralelné definície veľkostných kategórií, čo by mohlo viesť k nejednotnému uplatňovaniu práv a povinností. Analýza tiež upozorňuje na potrebu jasnej metodiky určovania veľkostnej kategórie podnikov.

Záver analyzy ukazujú, že legislatívne balíky Omnibus I a Omnibus IV môžu priniesť významné zníženie administratívnej záťaže pre slovenské podniky, lepšie zacielenie podporných politík a vyššiu právnu istotu. Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou môže prispieť k plynulejšiemu rastu podnikov, primeranejšej regulácii a efektívnejšiemu prístupu k finančným nástrojom. Úspešná implementácia ale predpokladá koordinovaný legislatívny postup a dôsledné metodické usmernenie, aby sa minimalizovali riziká vzniku nerovností a nejednotnosti právneho poriadku.

Analýza odporúča zvážiť zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku prostredníctvom kombinovaného modelu, ktorý by zahŕňal jednotnú centrálnu definíciu veľkostnej kategórie v jednom všeobecnom právnom predpise a jej následnú aplikáciu v osobitných právnych predpisoch podľa potrieb jednotlivých oblastí regulácie. Takýto prístup by zabezpečil právnu istotu a konzistentnosť, pričom by zároveň umožnil flexibilne reagovať na vývoj európskej legislatívy.

Zároveň sa odporúča, aby sa pri implementácii opatrení balíka Omnibus IV venovala osobitná pozornosť prepojeniu novej kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou s existujúcimi nástrojmi podpory podnikania a aby boli dopady na mikropodniky, malé a stredné podniky priebežne monitorované, s cieľom zabrániť neúmyselnému znevýhodneniu tejto skupiny podnikov.

ÚVOD

Mikropodniky, malé a stredné podniky predstavujú dôležitý prvok európskeho hospodárstva. Významne prispievajú k tvorbe pracovných miest, hospodárskemu rastu a stabilite podnikateľského prostredia. Z tohto dôvodu členské štáty EÚ venujú stavu malého a stredného podnikania maximálnu pozornosť a sústavne prijímajú opatrenia na podporu ich rozvoja a rastu. Podpora malého a stredného podnikania sa v posledných desaťročiach stala významnou súčasťou celkovej hospodárskej stratégie EÚ.

EÚ v posledných rokoch postupne reaguje na rastúcu regulačnú a administratívnu záťaž podnikateľských subjektov, najmä MSP, s cieľom znížiť administratívnu záťaž, zjednodušiť reguláciu, upraviť niektoré existujúce povinnosti a posilniť konkurencieschopnosť európskeho podnikateľského prostredia.

Analýza sa bude venovať dvom legislatívnym balíkom opatrení a návrhov, ktoré Komisia prijala v roku 2025 a to balíku Omnibus I a balíku Omnibus IV. Balík Omnibus I predstavoval prvý systematický krok Komisie smerujúci k zjednodušeniu a racionalizácii vybraných povinností pre podniky, najmä v oblasti udržateľnosti a ESG reportingu. Na tieto opatrenia nadväzuje legislatívny balík Omnibus IV, ktorý tento prístup ďalej rozvíja a rozširuje a venuje sa zjednodušeniu podnikateľského prostredia, digitalizácii postupov a zosúladieniu vybraných procesov v rámci jednotného trhu. Jeho súčasťou je aj návrh zaviesť novú kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorá dopĺňa existujúce veľkostné členenie podnikov a má za cieľ presnejšie zachytiť štruktúru podnikateľského sektora v EÚ. Zavedenie tejto kategórie reaguje na potrebu diferencovanejšieho a primeranejšieho regulačného prístupu k podnikom, ktoré sa nachádzajú medzi MSP a veľkými podnikmi.

Cieľom tejto analýzy je preskúmať dôvody prijatia legislatívnych balíkov Omnibus I a Omnibus IV, priblížiť obsah navrhovaných zmien a posúdiť ich možný vplyv na podnikateľské prostredie na Slovensku, so zameraním na mikropodniky, malé a stredné podniky a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou. Analýza sa venuje aj aktuálnemu prístupu EÚ k veľkostnej kategorizácii podnikov, osobitne návrhu zaviesť kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou a skúma súvisiace zjednodušenia v oblasti regulácie.

Prvá kapitola sa venuje analýze súčasnej úpravy mikropodnikov, malých a stredných podnikov a veľkých podnikov v právnom rámci EÚ a SR a tiež popisuje vývoj mikropodnikov, malých a stredných podnikov na Slovensku v posledných rokoch.

Druhá kapitola sa zameriava na legislatívny balík Omnibus IV. V tejto kapitole sú popísané dôvody prijatia legislatívneho balíka Omnibus IV, jeho hlavné zámery a ciele a najvýznamnejšie navrhované zmeny, medzi ktoré patrí najmä zavedenie novej kategórie podniku a to malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou. Osobitná pozornosť je venovaná práve definícii malého podniku so strednou trhovou kapitalizáciou a návrhom nových európskych právnych aktov, týkajúcich sa rozšírenia určitých zmierňujúcich opatrení, ktoré sú aktuálne dostupné pre malé a stredné podniky, aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a na ďalšie zjednodušujúce opatrenia. V závere druhej kapitoly sú zhrnuté očakávané kľúčové opatrenia, ktoré vyplývajú z balíka Omnibus IV a sú navrhované za účelom zjednodušenia a zníženia administratívnej a regulačnej záťaže pre podniky v EÚ.

Tretia kapitola sa venuje ESG reportingu – jeho definícii a súčasnej právnej úprave. Osobitná pozornosť je venovaná kľúčovým zmenám v ESG reportingu v zmysle návrhu legislatívneho balíka Omnibus I a dopadu týchto navrhovaných zmien na mikropodniky, malé

a stredné podniky a v neposlednom rade aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou. V neposlednom rade je v závere tretej kapitoly zhrnutý aj vplyv navrhovaných zmien v ESG reportingu na podniky v EÚ.

V štvrtej kapitole je identifikovaný a kvantifikovaný počet podnikov na Slovensku, ktoré v roku 2024 spĺňali veľkostné kritériá malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou podľa navrhovanej definície EÚ a posudzuje sa ich ekonomický význam, sektorová a regionálna štruktúra.

Piata kapitola posudzuje vplyv navrhovaných legislatívnych zmien na slovenské podniky, vrátane očakávaných administratívnych úspor, dosahov na mikropodniky, malé a stredné podniky a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, prístupu k finančným nástrojom a širších súvislostí z pohľadu konkurencieschopnosti.

Šiesta kapitola sa sústreďuje na možné modely legislatívneho ukotvenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v slovenskom právnom poriadku, ich výhody, nevýhody a súvisiace riziká.

Siedma kapitola bude obsahovať návrhy odporúčaní vo vzťahu k legislatívnemu balíku Omnibus IV a pripravovaným úpravám v oblasti ESG reportingu.

Výskumné otázky analýzy

Analýza je spracovaná tak, aby poskytla odpovede na nasledujúce otázky:

1. Aké konkrétne výhody má priniesť zavedenie kategórie *small mid-caps*?
2. Ako navrhovaný legislatívny balík Omnibus IV ovplyvní MSP a *small mid-caps* na Slovensku, a či rozšírenie zjednodušených režimov na novú kategóriu podnikov môže viesť k spravodlivejšiemu a efektívnejšiemu prístupu k finančnej a administratívnej podpore?
3. Koľko podnikov na Slovensku ovplyvnia navrhované zmeny a aké je ich regionálne rozloženie a zaradenie podľa druhu činností?
4. Existujú riziká, že by zavedenie novej kategórie mohlo spôsobiť nerovnosti medzi podnikmi?
5. Je žiaduce, aby Slovenská republika prijala kategóriu *small mid-caps* aj vo vnútroštátnej legislatíve?

1 Analýza súčasnej úpravy MSP a veľkých podnikov v právnom rámci EÚ a SR

Podľa Komisie, konkrétne v zmysle Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES a prílohy č. 1 k Nariadeniu Komisie č. 651/2014, môžeme za podnik považovať každý subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť a to bez ohľadu na jeho právnu formu. Určujúcim faktorom je jeho hospodárska činnosť, nie právna forma. Patria sem preto najmä samostatne zárobkovo činné osoby a rodinné podniky, ktoré vykonávajú remeselnícke alebo iné činnosti a partnerstvá alebo združenia, ktoré pravidelne vykonávajú hospodársku činnosť.

Podľa veľkostného kritéria môžeme podniky v zmysle Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES rozdeliť na:

- mikropodniky,
- malé podniky,
- stredné podniky
- veľké podniky.

Uvedené rozdelenie podnikov podľa veľkostného kritéria sa javí ako ideálny vzor, ktorý sa objavuje naprieč mnohými európskymi smernicami a nariadeniami, ktoré boli transponované a implementované do právnych poriadkov členských štátov EÚ, kde delenie podnikov na mikropodniky, malé a stredné podniky a veľké podniky, predstavuje legislatívny štandard.

Na Slovensku je definícia mikropodnikov, malých a stredných podnikov a veľkých podnikov úzko previazaná s európskym rámcom a táto bola aj prevzatá do slovenského právneho systému. Aj napriek tomu sa ale často v rámci slovenského právneho poriadku stretávame s nejednotným nastavením veľkostných kritérií podnikov. Podnikateľskú činnosť na Slovensku reguluje veľké množstvo právnych predpisov obsahujúcich najrôznejšie druhy povinností, čo má za následok, že zatiaľ čo v niektorých prípadoch je nastavenie veľkostných kritérií rovnaké a v súlade s Odporúčaním Komisie č. 2003/361/ES, v iných sú tieto kritériá úplne odlišné.

V tejto kapitole analýzy si preto bližšie zanalyzujeme definíciu mikropodnikov, malých a stredných podnikov a veľkých podnikov podľa práva EÚ a následne sa v krátkosti budeme venovať aj súčasnej právnej úprave nastavenia veľkostných kritérií podnikov používaných v právnych predpisoch Slovenskej republiky.

1.1 Definícia malých a stredných podnikov v EÚ

V Odporúčaní Komisie č. 2003/361/ES sa vymedzujú mikropodniky, malé a stredné podniky, spoločne označované aj ako MSP, ako spoločnosti, ktorých počet pracovníkov a hospodárska váha nepresahujú určité hraničné hodnoty.

Pri definícii MSP, teda pri určovaní, či podnik spĺňa definíciu MSP a bude v zmysle Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES zaradený do kategórie mikropodnik, malý alebo stredný podnik, sa posudzujú tieto tri kritériá:

- a) počet pracovníkov;
- b) ročný obrát; a/alebo
- c) celková ročná bilančná hodnota.

Najvýznamnejším a najdôležitejším veľkostným kritériom, ktoré musí byť splnené vždy, je kritérium zamestnanosti, resp. počtu pracovníkov. Ide o tzv. hlavné kritérium.

K hlavnému kritériu je potrebné pridať aj zavedenie finančného kritéria, čo predstavuje ročný obrat a/alebo celkovú ročnú bilančnú hodnotu. Ročným obratom sa pre účely zaradenia podniku do skupiny MSP rozumie suma príjmov za príslušný rok z predaja tovaru, výrobkov a poskytovania služieb, ktoré patria k bežným činnostiam podniku a celková ročná bilančná hodnota predstavuje hodnotu hlavných aktív daného podniku. **Finančné kritériá**, teda ročný obrat a celková ročná bilančná hodnota, sa však posudzujú ako alternatíva, a teda **nemusia byť splnené kumulatívne**. Je to najmä preto, lebo podniky v sektore obchodu a distribúcie majú v dôsledku svojho charakteru vyššie ukazovatele obratu ako podniky vo výrobnom sektore, ktoré naopak majú vyššiu celkovú ročnú bilančnú hodnotu, ktorá odráža celkový majetok podniku. Preto je potrebné kombinovať ročný obrat a celkovú ročnú bilančnú hodnotu a pri definícii MSP postačuje splnenie jedného z týchto dvoch kritérií. Hodnotenie veľkostnej typológie podniku podľa Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES umožňuje zachytiť skutočný rozsah, výkonnosť podniku a jeho postavenie v porovnaní s konkurenciou v rôznych oblastiach hospodárskej činnosti.¹

V zmysle článku 2 prílohy Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES sa **do skupiny mikropodnikov, malých a stredných podnikov zaraďujú podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 miliónov Eur a/alebo celková ročná bilančná hodnota nepresahuje 43 miliónov Eur**.

Podľa hraničných hodnôt vyššie uvedených kritérií sa **mikropodnik** definuje ako podnik, ktorý **zamestnáva menej ako 10 osôb** a ktorého **ročný obrat a/alebo celková ročná bilančná hodnota nepresahuje 2 milióny Eur**.

Malý podnik sa definuje ako podnik, ktorý **zamestnáva menej ako 50 osôb** a ktorého **ročný obrat a/alebo celková ročná bilančná hodnota nepresahuje 10 miliónov Eur**.

V neposlednom rade je to **stredný podnik**, ktorý sa definuje ako podnik, ktorý **zamestnáva menej ako 250 osôb** a ktorého **ročný obrat nepresahuje 50 miliónov Eur a/alebo celková ročná bilančná hodnota nepresahuje 43 miliónov Eur**.

Tabuľka 1: Rozdelenie podnikov podľa hraničných kritérií do kategórie MSP

Kategória podniku	Počet pracovníkov	Ročný obrat a/alebo Celková ročná bilančná hodnota	
Mikropodniky	menej ako 10	≤ 2 milióny Eur	≤ 2 milióny Eur
Malé podniky	menej ako 50	≤ 10 miliónov Eur	≤ 10 miliónov Eur
Stredné podniky	menej ako 250	≤ 50 miliónov Eur	≤ 43 miliónov Eur

pozn. označenie ≤ znamená nižší alebo rovný

Zdroj: vlastné spracovanie, Odporúčanie Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov

Údaje o počte pracovníkov, ročnom obrate a celkovej ročnej bilančnej hodnote sa v prípade samostatného podniku získavajú výlučne z účtovnej závierky dotknutého podniku za posledné schválené účtovné obdobie a vypočítavajú sa na ročnom základe, t. j. posudzovanie splnenia finančných kritérií vychádza z poslednej schválenej závierky, prepočítanej na celé 12 mesačné obdobie. Výška zvoleného obratu sa vypočíta bez dane z pridanej hodnoty a bez iných nepriamych daní. V prípade novozaložených podnikov, ktorých účtovné závierky ešte neboli schválené, sa uplatnia údaje získané čestným odhadom vykonaným v priebehu finančného

¹ Bod 4 preambuly Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj> [2025-10-16]

roka², prípadne vyhlásením podniku obsahujúcim kvalifikovaný odhad hodnôt limitov vychádzajúci z podnikateľského plánu³. Čo sa týka počtu pracovníkov, ten sa vyjadrí počtom ročných pracovných jednotiek (AWU), t. j. počtom osôb, ktoré pracovali na plný úväzok v rámci daného podniku alebo v jeho mene počas celého posudzovaného referenčného roka. V prípade, ak v rámci posudzovaného roku podnik zamestnával pracovníkov na čiastočný úväzok alebo zamestnával sezónnych pracovníkov, práca týchto pracovníkov sa počíta ako časti ročných pracovných jednotiek (AWU). Pracovníci na materskej dovolenke a rodičovskej dovolenke sa do ročných pracovných jednotiek (AWU) nezapočítavajú. Pracovníkmi sa na účely Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES rozumejú:

- a) zamestnanci;
- b) osoby pracujúce pre podnik, ktorý je v podriadenom postavení posudzovaného podniku a ktorí sa podľa vnútroštátnych právnych predpisov považujú za zamestnancov;
- c) vlastníci – manažéri podniku;
- d) partneri vykonávajúci pravidelnú činnosť v podniku s finančným prospechom z podniku.

Učni, prípadne študenti, ktorí sa na základe učňovskej zmluvy alebo odbornej zmluvy zúčastňujú na odbornom vzdelávaní v posudzovanom podniku počas posudzovaného referenčného roka, sa za pracovníkov podniku nepovažujú.⁴

Hodnoty veľkostných kritérií a ich (ne)prekročenie sa sledujú v deň účtovnej závierky.

V prípade ak podnik v deň účtovnej závierky zistí na ročnom základe, že prekročí počet pracovníkov alebo finančné limity v jednom roku, nebude to mať ešte za následok stratu nadobudnutého štatútu MSP, pokiaľ tieto limity podnik neprekročil v minimálne dvoch po sebe nasledujúcich rokoch. Naopak, podnik môže postavenie MSP získať, ak bol predtým veľkým podnikom, ale následne, v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach, počet jeho pracovníkov a/alebo finančné limity podniku klesli pod povolené maximálne hodnoty.⁵

Tabuľka 2: Modelové prípady určovania štatútu MSP podľa Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES

Prípád č.	N (referenčný rok) ⁶	N-1	N-2	Postavenie MSP
1	MSP	Nie je MSP	Nie je MSP	Nie je MSP
2	MSP	MSP	Nie je MSP	MSP
3	MSP	MSP	MSP	MSP
4	MSP	Nie je MSP	MSP	MSP
5	Nie je MSP	MSP	MSP	MSP
6	Nie je MSP	Nie je MSP	MSP	Nie je MSP
7	Nie je MSP	MSP	Nie je MSP	Nie je MSP
8	Nie je MSP	Nie je MSP	Nie je MSP	Nie je MSP

Zdroj: Príručka pre používateľov k definícii MSP, Publications Office, 2015⁷

² Článok 4 ods. 1 a ods. 3 prílohy Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj> [2025-10-16]

³ Podnikateľský plán by mal minimálne zahŕňať finančné výhľady týkajúce sa výkazu ziskov a strát, súvahy a predpokladaného počtu pracovníkov podniku spolu s výkladovou časťou, ktorá opisuje hlavnú činnosť podniku a jej predpokladané postavenie na trhu. Dokument by mal byť označený dátumom a podpísaný osobou, ktorá je oprávnená konať a podpisovať v mene podniku.

⁴ Článok 5 prílohy Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj> [2025-10-16]

⁵ Článok 4 ods. 2 prílohy Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj> [2025-10-16]

⁶ Posledné schválené účtovné obdobie.

⁷ Dostupné na internete: <https://data.europa.eu/doi/10.2873/848175> [2025-10-16]

Popri veľkostných kritériách sa pri určovaní či ide o mikropodnik, malý alebo stredný podnik posudzuje aj tzv. **vzťahová štruktúra**, a teda či ide o samostatný podnik, partnerské podniky alebo prepojené podniky.

Samostatným podnikom je podnik, ktorý je **úplne nezávislý**, tzn. že podnik nemá žiadny vlastnícky podiel v inom podniku a žiaden iný podnik nemá podiel v tomto samostatnom podniku **alebo** podnik, ktorý je **majiteľom menšinových podielov**, teda podielov menších ako 25 %, **v iných podnikoch a zároveň iné podniky sú majiteľmi menšinových podielov**, teda podielov menších ako 25 %, **v tomto samostatnom podniku**. Podnik však môže ostať samostatným podnikom aj v prípade ak uvedené podiely budú vyššie alebo rovné 25 %, a to v prípadoch niektorých verejných investičných subjektov, univerzít, výskumných centier a pod.⁸

Všeobecne možno konštatovať, že za samostatný podnik sa považuje taký podnik, ktorý je úplne nezávislý, t. j. nemá účasť v iných podnikoch ani žiadny iný podnik nemá účasť v ňom, podnik, ktorý vlastní menej ako 25 % imania alebo hlasovacích práv v jednom alebo viacerých podnikoch, alebo všetky externé strany vlastní v podniku maximálne 25 % imania alebo hlasovacích práv a tiež podnik nie je prepojený s iným podnikom prostredníctvom spoločnej fyzickej osoby.

Pojem **partnerský podnik** označuje vzťah medzi dvoma alebo viacerými podnikmi, ktorý však **nie je ani úplne nezávislý, ani plne prepojený (spriaznený)**. Podnik je partnerským podnikom iného podniku ak je podnik, samostatne alebo spoločne s jedným alebo viacerými prepojenými podnikmi, majiteľom 25 % až 50 % podielu na imaní alebo hlasovacích právach druhého podniku a zároveň medzi podnikmi neexistuje vzťah ovládania, t. j. jeden podnik priamo alebo nepriamo nekontroluje druhý podnik.⁹

Všeobecne možno konštatovať, že partnerské podniky sú také, ktoré nadviazali určitú formu finančného partnerstva s iným podnikom. Výnimkou sú podniky, ktoré je možné považovať za nezávislé, ak v nich majú podiel v rozmedzí od 25 % do 50 % niektoré z týchto subjektov - univerzity, inštitucionálny investor, spoločnosť rizikového kapitálu alebo malý autonómny miestny orgán.

Ak v podniku má podiel na imaní alebo riadení 25 % a viac verejný sektor, podnik nie je možné považovať za MSP.

Pojem **prepojený podnik** označuje najsilnejšiu formu vzťahu medzi podnikmi, kde **jeden podnik má rozhodujúci vplyv alebo kontrolu nad druhým podnikom**. Podnik sa považuje za prepojený s iným podnikom, ak medzi podnikmi existujú nasledovné vzájomné vzťahy:

- a) jeden podnik má viac ako 50 % podiel na hlasovacích právach akcionárov alebo členov v druhom podniku;
- b) jeden podnik má právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu druhého podniku;
- c) jeden podnik má dominantný vplyv na druhý podnik, pričom tento vplyv vznikol na základe zmluvy uzatvorenej s týmto podnikom, alebo na základe ustanovenia v zakladateľských dokumentoch druhého podniku;

⁸ Článok 3 ods. 1 ods. 2 prílohy Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj> [2025-10-16]

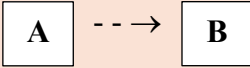
⁹ Článok 3 ods. 2 prílohy Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj> [2025-10-16]

- d) podnik, ktorý je akcionárom alebo členom druhého podniku, sám kontroluje väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v druhom podniku a to na základe zmluvy s inými akcionármi alebo členmi v druhom podniku.¹⁰

Príkladom prepojeného podniku je napr. podnik, ktorý zostavuje konsolidovanú účtovnú závierku alebo je zahrnutý prostredníctvom úplnej konsolidácie v konsolidovanej účtovnej závierke iného podniku. Typickým príkladom prepojeného podniku je dcérska spoločnosť so 100 % vlastníctvom.

Partnerské vzťahy a prepojenia podnikov v súvislosti s kritériami pre posudzovanie MSP je potrebné vnímať v celom rozsahu, napr. ak posudzovaný podnik je prepojený s iným podnikom, ktorý má ďalšie prepojené alebo partnerské podniky.

Tabuľka 3: **Znázornenie typov vzťahov medzi podnikmi podľa definície Európskej komisie**

Samostatný podnik	Partnerský podnik	Prepojený podnik
		
podnik koná samostatne	podniky sú čiastočne prepojené, ale podniky sa vzájomne nekontrolujú	jeden podnik má rozhodujúci vplyv / kontrolu nad druhým podnikom

Zdroj: vlastné spracovanie, Odporúčanie Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov

Pri určovaní, či podnik patrí medzi mikropodniky, malé alebo stredné podniky, sa údaje o počtoch pracovníkov, ročnom obrate a/alebo celkovej ročnej bilančnej hodnote čiastočne sčítavajú a to podľa typu prepojenia. V prípade partnerských podnikov sa sčítava pomerná časť údajov a to podľa veľkosti partnerského podielu. Ak sú podniky prepojené, pri určovaní či podnik patrí medzi mikropodniky, malé alebo stredné podniky, sa berú do úvahy údaje všetkých prepojených podnikov v plnom rozsahu, tzn. že sa sčítavajú všetky údaje prepojených podnikov o počtoch pracovníkov, ročnom obrate a/alebo celkovej ročnej bilančnej hodnote, ako keby išlo o jeden podnik.

Spolu s legislatívnym balíkom Európskej komisie označeným ako „Omnibus IV“ bolo vydané aj nové Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 definuje nový typ podniku a to malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou, tzv. „*small mid-cap enterprises*“. Tomuto Odporúčaniu Komisie (EÚ) č. 2025/1099, ako aj legislatívnemu balíku Európskej komisie označenému ako „Omnibus IV“, sa však budeme bližšie venovať v kapitole 2 tejto analýzy.

¹⁰ Článok 3 ods. 1 ods. 3 prílohy Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj> [2025-10-16]

1.2 Súčasný status podnikov nad rámec malých a stredných podnikov – veľké podniky

Podniky nad rámec mikropodnikov, malých a stredných podnikov sa označujú ako **veľké podniky**. Veľké podniky sú samostatné podnikateľské subjekty, ktoré majú značnú kapitálovú silu a silnú pozíciu na trhu. Sú charakteristické vysokým obratom, rozsiahlymi investíciami aj výrobou, výraznou kapitálovou silou, často dominantným postavením na trhu a s tým súvisiacimi možnosťami ovplyvňovania ostatných subjektov. Veľké podniky sa uplatňujú pri strategických výrobných programoch s vysokou hromadnosťou a pôsobia v odvetviach ako hutníctvo, strojárstvo (napríklad automobilky) či chemický priemysel, v ktorých prebieha vysoko objemová výroba.

Definícia „veľkého podniku“ nie je osobitne výslovne upravená v európskej legislatíve, ani v právnom poriadku SR, avšak vo všeobecnosti platí, že veľký podnik je podnik, ktorý nespĺňa podmienky MSP, teda mikropodniku, malého alebo stredného podniku, podľa Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES.

Na základe uvedeného a v zmysle Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES a prílohy č. 1 k Nariadeniu Komisie č. 651/2014 môžeme veľký podnik definovať ako **podnik, ktorý zamestnáva aspoň 250 osôb a ktorého obrat dosahuje viac ako 50 miliónov Eur a/alebo celková ročná bilančná hodnota dosahuje viac ako 43 miliónov Eur**.

Tabuľka 4: Veľký podnik podľa hraničných kritérií

Kategória podniku	Počet pracovníkov	Ročný obrat a/alebo Celková ročná bilančná hodnota	
Veľký podnik	250 a viac	> 50 miliónov Eur	> 43 miliónov Eur

pozn. označenie > znamená vyšší

Zdroj: vlastné spracovanie, Odporúčanie Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov

Aj v prípade veľkých podnikov platí, že pre zaradenie podniku do kategórie veľkých podnikov musí podnik **vždy spĺňať veľkostné kritérium**, t. j. **kritérium zamestnanosti, resp. počtu pracovníkov** a tiež **jedno z dvoch finančných kritérií**, čo predstavuje ročný obrat a/alebo celková ročná bilančná hodnota. **Finančné kritériá**, ani v prípade veľkých podnikov **nemusia byť splnené kumulatívne**, ale postačuje splnenie jedného z nich.

V prípade, ak by podnik spĺňal jedno z finančných kritérií ale nezamestnával by viac ako 250 pracovníkov, teda podnik by nespĺňal kritérium zamestnanosti, resp. počtu pracovníkov, takýto podnik by nebol považovaný za veľký podnik, ale spadal by do kategórie podnikov MSP.

Čo sa týka získavania údajov o počte pracovníkov, ročnom obrate a celkovej ročnej bilančnej hodnote, aj v prípade veľkých podnikov sa postupuje pri získavaní a vyhodnocovaní údajov rovnako ako v prípade mikropodnikov, malých a stredných podnikov, čo sme opisovali v podkapitole 1.1 tejto analýzy.

Pri veľkých podnikoch tiež platí, že **hodnoty veľkostných kritérií a ich (ne)prekročenie sa sledujú v deň účtovnej závierky**, pričom ak podnik v deň účtovnej závierky zistí na ročnom základe, že počet pracovníkov alebo finančné limity klesli pod povolené maximálne hodnoty, veľký podnik ešte nestratí štatút veľkého podniku, pokiaľ tieto kritériá/limity neklesli v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach. V takom prípade by veľký podnik stratil štatút veľkého podniku a získal by postavenie MSP.

Pri výpočtoch a určovaní či podnik spadá do kategórie veľkých podnikov sa vždy zohľadní aj vzťah veľkého podniku k iným podnikom, tzn. že sa zohľadní či ide o samostatný podnik, partnerský podnik alebo prepojený podnik. V prípade partnerských podnikov sa sčítava pomerná časť údajov a to podľa veľkosti partnerského podielu. Ak sú podniky prepojené, pri určovaní či podnik patrí medzi veľké podniky, sa berú do úvahy údaje všetkých prepojených podnikov v plnom rozsahu, tzn. že sa sčítavajú všetky údaje prepojených podnikov o počtoch pracovníkov, ročnom obrate a/alebo celkovej ročnej bilančnej hodnote, ako keby išlo o jeden podnik.

1.3 Veľkostné kritériá podnikov v rámci právneho poriadku SR

Veľkostné kritériá podnikov v SR vychádzajú z európskeho rámca, pričom základ tvorí Zákon o podpore malého a stredného podnikania. Zákon o podpore malého a stredného podnikania priamo preberá definíciu MSP z Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES, a preto predstavuje základnú právnu normu pre vymedzenie mikropodnikov, malých a stredných podnikov v SR.

V rámci právneho poriadku SR ale podnikateľskú činnosť reguluje množstvo všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré podnikateľom ukladajú rôzne, či už administratívne alebo finančne náročné povinnosti. Časť týchto povinností je pritom viazaná na dosiahnutie určitého počtu pracovníkov, obrat alebo hodnotu bilančnej sumy, teda na takzvané veľkostné kritériá. Hoci Zákon o podpore malého a stredného podnikania poskytuje akýsi základ pre vymedzenie MSP v SR, množstvo právnych predpisov používa vlastné veľkostné kritériá a definície, čo spôsobuje:

- a) **nejednotné nastavenie veľkostných kritérií v rámci právnych predpisov, ktoré podnikom ukladajú rôzne povinnosti**, t. j. používanie vlastných veľkostných kritérií, keď jeden právny predpis ukladá konkrétnu povinnosť napríklad malým podnikom s tromi zamestnancami alebo s ročným obratom do 1 milióna Eur, iný právny predpis ukladá ďalšiu povinnosť malým podnikom s piatimi zamestnancami alebo s ročným obratom do 450 000,- Eur; a
- b) **rôzne prístupy naprieč právnym poriadkom**, t. j. používanie len niektorých kritérií. Niektoré zákony rozlišujú podniky len podľa počtu zamestnancov (napríklad zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, zákon č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarom v znení neskorších predpisov), iné využívajú finančné ukazovatele (napríklad zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov) a v mnohých právnych predpisoch sa pojmy ako malý podnik alebo veľký podnik používajú bez jasnej väzby na Zákon o podpore malého a stredného podnikania.

Uvedené má za následok **neprimeranú administratívnu záťaž**, ktorá podnikateľov **obmedzuje v efektívnom výkone ich podnikateľskej činnosti**.

Slovak Business Agency v roku 2018 vypracovala analýzu označenú ako „*Analýza veľkostných kritérií v právnych rámcoch SR týkajúcich sa podnikateľov, pri ktorých podnikateľovi vznikajú konkrétne povinnosti*“, ktorá sa venovala bližšej analýze povinností mikropodnikov, malých a stredných podnikov, viazaných na veľkostné kritériá, objasneniu dôvodov, pre ktoré zákonodarcia pristúpil k použitiu konkrétnych veľkostných kritérií

a poskytnutiu návrhov riešení, ktoré by mohli viesť k zmierneniu administratívnych vplyvov vybraných regulácií na malé a stredné podniky.¹¹

Analýza rovnako poukazuje na nejednotnosť uplatňovania veľkostných kritérií naprieč slovenským právnym poriadkom a to aj napriek existencii jednotnej európskej definície mikropodnikov, malých a stredných podnikov podľa Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES. Transpozíciu Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES do slovenského právneho poriadku možno identifikovať prevažne v právnych predpisoch súvisiacich s poskytovaním podpory a pomoci, v rámci ktorých je dôvod delenia podnikov podľa Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES viazaný na financovanie z verejných zdrojov a s tým spojené plnenie povinností vyplývajúcich z členstva v EÚ. Jedná sa napríklad o zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky alebo o zákon č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v mnohých ďalších slovenských zákonoch a vyhláškach. To ale neznamená, že rovnaké delenie nemožno použiť aj v iných právnych predpisoch, ktoré s financovaním mikropodnikov, malých a stredných podnikov z verejných zdrojov nesúvisia.¹²

Za účelom zníženia regulačnej záťaže a pre potreby efektívnej podpory podnikania by bolo potrebné zosúladiť právne predpisy SR a zaviesť jednotnú definíciu MSP a veľkých podnikov a tiež jednotný rámec veľkostných kritérií vychádzajúci z Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES, čím by sa tiež zvýšila prehľadnosť právnych predpisov pre podnikateľov.

1.4 Vývoj mikropodnikov, malých a stredných podnikov na Slovensku

Mikropodniky, malé a stredné podniky na Slovensku z pohľadu absolútneho počtu tvoria až 99 % podnikov, z pohľadu zamestnanosti viac ako 70 % a z pohľadu ekonomickej pridanej hodnoty cca 50 %. Zvyšok tvoria veľké zahraničné podniky.

Význam malých a stredných podnikov je primárne z dôvodu ich podielu na tvorbe pracovných miest a v ekonomickom prínose ich pridanej hodnoty¹³. Ako je uvedené v Správe o stave MSP na Slovensku za rok 2023¹⁴, ktorú vypracovala Slovak Business Agency, v predmetnom roku dosiahol podiel MSP na zamestnanosti v podnikovej ekonomike 74,8 % a na celkovej zamestnanosti v hospodárstve SR 59,2 %. Po náročnom pandemickom období sa v roku 2023 situácia v hospodárstve stabilizovala, čo malo za následok aj pokles celkovej miery inflácie oproti roku 2022.

V štruktúre ekonomicky aktívnych podnikateľských subjektov, podobne ako v roku 2022, aj **v roku 2023**, dosiahli mikropodniky, malé a stredné podniky až 99,9 % podiel na celkovom počte ekonomicky aktívnych podnikateľských subjektov, hoci medziročne sa ich počet mierne znížil na **666 938 subjektov z pôvodných 670 161 subjektov v roku 2022**.

Na základe údajov z Registra organizácií Štatistického úradu SR v roku 2024 vzniklo v Slovenskej republike 90 579 mikropodnikov, malých a stredných podnikov, čo je o 6,7 %

¹¹ Dostupné na internete:

https://www.sbagency.sk/sites/default/files/10_analyza_velkostnych_kriterii_v_pravnych_ramcoch_sr_tykajucieh_sa_podnikatelov_pri_ktorom_podnikatelovi_vznikaju_konkrétne_povinnosti.pdf [2025-10-28]

¹² Dostupné na internete:

https://www.sbagency.sk/sites/default/files/10_analyza_velkostnych_kriterii_v_pravnych_ramcoch_sr_tykajucieh_sa_podnikatelov_pri_ktorom_podnikatelovi_vznikaju_konkrétne_povinnosti.pdf [2025-10-28]

¹³ Pridaná hodnota predstavuje ekonomický prínos týchto podnikov, ktorý sa vypočítava ako rozdiel medzi tržbami a vlastnými nákladmi na predaný tovar, materiál, energiu a služby.

¹⁴ Dostupné na internete: <https://monitoringmsp.sk/2024/12/18/sprava-o-stave-msp-na-slovensku-v-roku-2023/> [2025-11-05]

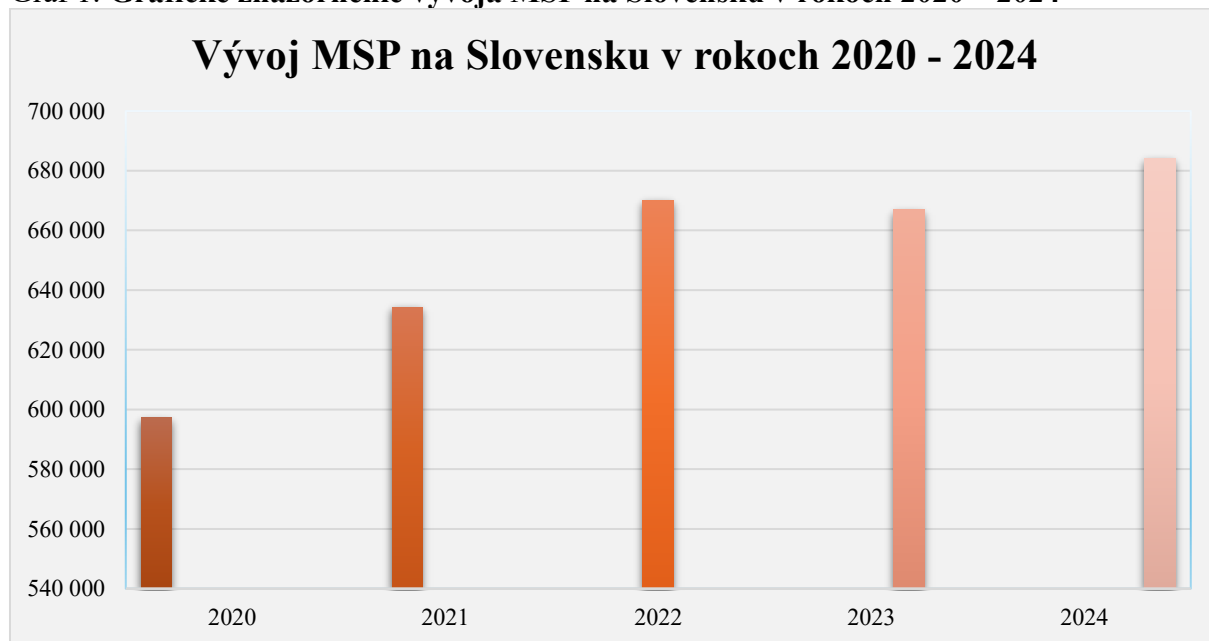
menej ako v predchádzajúcom roku a ich počet dokonca klesol na najnižšiu úroveň za obdobie posledných štyroch rokov. Pokles novovzniknutých MSP bol zaznamenaný u právnických osôb o 5,8 % a u živnostníkov o 7,4 %.

Počet novovzniknutých MSP sa zvýšil len v oblasti obchodných služieb. V ostatných sledovaných segmentoch opäť došlo k poklesu, najvýraznejšie v oblasti obchodu o 17 % a v priemysle o 16,5 %. Podniky pôsobiace v oblasti obchodu majú dlhodobo najnižšiu ekonomickú výkonnosť, čo logicky vyúsťuje do nižšieho záujmu pôsobiť v tejto oblasti. V oblasti priemyslu je znížený záujem odvodený od nižšieho zahraničného dopytu po produktoch vyrábaných na Slovensku. Všeobecne sa za negatívne faktory ovplyvňujúce záujem o rozbeh nového podnikania považujú zhoršujúce sa podmienky pre podnikanie v oblasti daňovo-odvodového zaťaženia, ako aj nestabilná geopolitická situácia.

V roku 2024 bol ale zaznamenaný nárast ekonomicky aktívnych podnikov, čo sa pripisuje zvýšenej ekonomickej výkonnosti v hospodárstve v porovnaní s predchádzajúcim rokom a dokonca došlo aj k zvýšeniu aktívnych MSP oproti roku 2023 o 2,5 % na celkovo **683 937 subjektov**.

V roku 2025 sa vzhľadom na nižší minuloročný počet začínajúcich podnikateľov **očakáva pokles celkového počtu ekonomicky aktívnych podnikov**. Negatívne sa v podnikateľskej sfére odrážajú vplyvy konsolidačného balíčka, ako aj vplyv zavedenia daňových licencií, čo môže mať za následok aj zrušenie a výmaz niektorých podnikov.¹⁵

Graf 1: Grafické znázornenie vývoja MSP na Slovensku v rokoch 2020 – 2024

Zdroj: vlastné spracovanie, Register organizácií Štatistického úradu SR

¹⁵ Dostupné na internete: <https://monitoringmsp.sk/2025/02/26/pocet-zacinajucich-malych-a-strednych-podnikov-bol-vlani-najnizsi-za-posledne-styri-roky/> [2025-11-05]

2 Omnibus IV – Legislatívny balík Európskej komisie

Dňa 21.05.2025 Komisia uverejnila svoj štvrtý legislatívny balík opatrení označený ako „**Omnibus IV**“, ktorého cieľom je **znižit' administratívne zaťaženie podnikateľov v EÚ a zjednodušiť pravidlá na jednotnom trhu**.

Jednotný trh je považovaný za jeden z najväčších úspechov EÚ, ktorý podnikom poskytuje prístup k trhu so 450 miliónmi spotrebiteľov. Zložitosť pravidiel a nariadení EÚ však môže vytvárať prekážky vstupu na trh a rastu, najmä pre mikropodniky, malé a stredné podniky a tiež pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.¹⁶

2.1 Dôvody prijatia návrhu legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV

Európske podniky sú hybnou silou európskeho hospodárstva. Vytvárajú pracovné miesta, inovácie a prosperitu. Nevyhnutnými predpokladmi pre rozvoj európskych podnikov sú ich konkurencieschopnosť a produktivita, pričom práve tieto predpoklady tvoria už desiatky rokov ústredný prvok politiky EÚ.

Konkurencieschopnosť európskych podnikov je podporovaná programom Komisie pre lepšiu právnu reguláciu¹⁷, označeným ako „*Lepšia právna regulácia: spojme sily v záujme lepšej tvorby právnych predpisov*“, čo má za cieľ zabezpečiť, aby právne predpisy EÚ plnili svoje ciele bez vytvárania zbytočnej záťaže.

Aby sa hospodárstvo EÚ dostalo na cestu udržateľného rastu, EÚ a jej členské štáty musia **štrukturálne zlepšiť podnikateľské prostredie**, a to aj prostredníctvom správne zameraných investičných a regulačných opatrení.¹⁸

V roku 2022 Európska komisia vypracovala štúdiu označenú ako „*Map, measure and portray the EU mid-cap landscape*“ (pozn. v slovenskom preklade „*Mapovanie, meranie a zobrazenie prostredia podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v EÚ*“), ktorej cieľom bolo zmapovať a opísať situáciu podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v EÚ, najmä poskytnúť podrobnú analýzu podnikov, ktoré sú definované ako podniky s najmenej 250, ale menej ako 1 500 pracovníkmi.¹⁹ Na základe uvedenej štúdie Európska komisia zistila, že práve **podniky so strednou trhovou kapitalizáciou** významne prispievajú k hospodárstvu EÚ a **zabezpečujú až 13 % celkovej zamestnanosti** v európskom podnikateľskom sektore. Tieto podniky sú **obzvlášť dôležité**, nakoľko pôsobia predovšetkým v priemyselných ekosystémoch, ktoré **majú kľúčový význam pre konkurencieschopnosť a technologickú suverenitu EÚ**, ako je napríklad elektronický priemysel, letectvo a obrana, energetika, energeticky náročné priemyselné odvetvia a zdravotníctvo. Zo štúdie ďalej vyplynulo, že **podniky so strednou trhovou kapitalizáciou** predstavujú segment podnikateľského sektora, ktorý sa jasne **odlišuje**

¹⁶ Dostupné na internete: <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/package-simplification-business/file-third-omnibus-package-including-on-small-mid-caps-and-removal-of-paper-requirement> [2025-10-17]

¹⁷ Lepšia právna regulácia: spojme sily v záujme lepšej tvorby právnych predpisov, COM(2021) 219 final. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2021:219:FIN> [2025-10-20]

¹⁸ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

¹⁹ Study to map, measure and portray the EU mid-cap landscape. Final report. Dostupné na internete: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad5fdad5-6a33-11ed-b14f-01aa75ed71a1/language-en> [2025-10-30]

od mikropodnikov, malých a stredných podnikov, ale aj od veľkých podnikov.²⁰ Väčšinou sa nejedná o začínajúce podniky, ale o už etablované podniky, ktoré rastú rýchlejšie ako priemerné podniky vo väčšine členských štátov EÚ. Väčšina z nich pôsobí aj na trhoch mimo EÚ. V porovnaní s MSP majú **podniky so strednou trhovou kapitalizáciou tendenciu vykazovať vyššie tempo rastu a vyššiu úroveň inovácií a digitalizácie**, hoci čelia určitým podobným výzvam, ako je napríklad **administratívne a regulačné zaťaženie, ťažkosti pri hľadaní zamestnancov, prekážky v inovačnom procese** a majú spoločnú potrebu väčšej proporcionality nových právnych predpisov a cielenej podpory.²¹

V roku **2023** Komisia identifikovala potrebu zjednodušiť a zefektívniť oznamovacie povinnosti, a teda administratívnu záťaž pre podniky a orgány štátnej správy²² a zaviazala sa tieto znížiť o 25 % bez následných negatívnych vplyvov na ciele politik príslušných právnych predpisov. Tento **záväzok Komisie** bol následne zvýšený tak, aby sa do konca roka 2029 vo výsledku dosiahlo **zníženie všetkých administratívnych nákladov o 25 % a v prípade mikropodnikov, malých a stredných podnikov až o 35 %**.²³

Predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová v politických usmerneniach na funkčné obdobie Komisie 2024 – 2029 stanovila plán pre udržateľnú prosperitu a konkurencieschopnosť Európy. **Zjednodušenie podnikania a prehĺbenie jednotného trhu patrili a patria medzi kľúčové priority tohto plánu.**²⁴ Zároveň bol v politických usmerneniach oznámený aj **zámer Komisie zaviesť novú kategóriu podnikov a to malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou** a posúdiť, kde je doterajšia regulácia, ktorá sa uplatňuje na veľké podniky, príveľmi zaťažujúca, neprimeraná, alebo kde predstavuje prekážku ich konkurenčného rozvoja.²⁵

Dňa 12.09.2023 Komisia uverejnila Balík pomoci pre MSP,²⁶ v ktorom oznámila svoj zámer poskytnúť malým a stredným podnikom krátkodobú pomoc, zvýšiť ich dlhodobú konkurencieschopnosť a rozvoj, podporiť spravodlivé podnikateľské prostredie, ktoré je pre ne priaznivé a umožniť im tam tak súťažiť a rásť a to okrem iného tým, že bude venovať pozornosť

²⁰ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

²¹ Study to map, measure and portray the EU mid-cap landscape. Final report. Dostupné na internete: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad5fdad5-6a33-11ed-b14f-01aa75ed71a1/language-en> [2025-10-30]

²² Dlhodobá konkurencieschopnosť EÚ: výhľad na obdobie po roku 2030, COM(2023) 168 final. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52023DC0168> [2025-10-20]

²³ Poverovací list adresovaný Stéphanovi Séjournému, dezignovanému výkonnému podpredsedovi pre prosperitu a priemyselnú stratégiu. Dostupné na internete: https://commission.europa.eu/document/download/6ef52679-19b9-4a8d-b7b2-cb99eb384eca_en?filename=Mission%20letter%20-%20S%C3%89JOURN%C3%89.pdf [2025-10-20]

²⁴ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

²⁵ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Bod 1 recitálu. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

²⁶ Balík pomoci pre MSP, COM/2023/535 final z 12.09.2023. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2023:535:FIN> [2025-10-20]

potrebám podnikov, ktoré presiahnu maximálne hodnoty vymedzenia MSP a širšiemu spektru malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. V rámci opatrenia č. 18 uvedeného balíka pomoci pre MSP bolo oznámené, že Komisia „*vypracuje harmonizované vymedzenie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, vypracuje súbor údajov na základe takéhoto vymedzenia a posúdi možné opatrenia na podporu rastu týchto podnikov (vrátane prípadného uplatnenia niektorých upravených opatrení priaznivých pre MSP)*“.

Mario Draghi, bývalý prezident Európskej centrálnej banky a jeden z najväčších európskych ekonomických expertov, bol Komisiou poverený, aby pripravil správu o svojej osobnej vízii o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti.²⁷ Vo svojej správe označenej ako „*The future of European competitiveness*“ (pozn. v slovenskom preklade „*Budúcnosť európskej konkurencieschopnosti*“) Mario Draghi uviedol, že regulácia EÚ **kladie na MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, označované aj ako „small mid-caps“, proporcionálne vyššiu záťaž ako na veľké podniky**. Správa preto navrhuje, aby Komisia rozšírila existujúce zmierňujúce opatrenia, ktoré sú v súčasnosti k dispozícii pre MSP, aj na malé podniky so strednou kapitalizáciou. Správa Maria Draghiho tiež konštatuje, že EÚ **nemá spoločne dohodnutú definíciu malých podnikov so strednou kapitalizáciou a ľahko dostupné štatistické údaje**.²⁸ Mario Draghi tiež zdôrazňuje potrebu posilniť konkurencieschopnosť a dlhodobú prosperitu Európy. Na tento účel by mala EÚ zabezpečiť, aby regulácia pre podniky bola primeraná, cielená a podporovala podnikateľskú činnosť. Zníženie regulačného zaťaženia totiž umožňuje spoločnostiam rásť, vytvárať kvalitné pracovné miesta, prilákať investície a zabezpečiť financovanie potrebné na zelenú a digitálnu transformáciu.²⁹

Európska rada ešte v júni 2023 poverila bývalého talianskeho premiéra a predsedu inštitútu Jacquesa Delorsa, Enrica Lettu, aby vypracoval nezávislú správu na vysokej úrovni, s cieľom preskúmať jednotný trh a jeho fungovanie. Enrico Letta v apríli 2024 predstavil svoju správu s názvom „*Much more than a market – speed, security, solidarity*“ (pozn. v slovenskom preklade „*Oveľa viac než len trh*“), podľa ktorej **rozlišovanie medzi podnikmi so strednou trhovou kapitalizáciou a veľkými podnikmi v nariadeniach EÚ umožní vhodnejšie pravidlá, ktoré podporia ich rast a spravodlivú účasť na jednotnom trhu**, a to najmä počas kríz. **Podniky so strednou trhovou kapitalizáciou preto môžu prispieť k dobudovaniu jednotného trhu a jeho lepšiemu fungovaniu**.³⁰

V neposlednom rade aj **Európska investičná banka** vo svojej správe označenej ako „*Hidden champions, missed opportunities: Mid-caps' crucial role in Europe's economic transition*“³¹

²⁷ Dostupné na internete: https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en [2025-10-30]

²⁸ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

²⁹ Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-10-20]

³⁰ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

³¹ Dostupné na internete: <https://www.eib.org/en/publications/20230277-hidden-champions-missed-opportunities-mid-caps-crucial-role-in-europe-s-economic-transition> [2025-10-23]

(pozn. v slovenskom preklade „*Skrytí šampióni, premárnené príležitosti: Kľúčová úloha podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v hospodárskej transformácii Európy*“) vyzýva na **vymedzenie pojmu podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou** a lepšie pochopenie ich potrieb, aby mohol byť naplno využitý ich potenciál. Európska investičná banka zistila, že **podniky so strednou trhovou kapitalizáciou investujú častejšie** ako mikropodniky, malé a stredné podniky, ale aj častejšie ako veľké podniky a tiež aj **objem ich investícií je väčší**. V rokoch 2018 – 2023 investovalo až 87 % podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do odbornej prípravy. **Podniky so strednou trhovou kapitalizáciou významne prispievajú k zamestnanosti a hospodárstvu EÚ.**³²

Komisia sa vo svojom oznámení zo dňa 29.01.2025 označenom ako „*A Competitiveness Compass for the EU*“ (pozn. v slovenskom preklade „*Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ*“), ktoré bolo adresované Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov³³, zaviazala navrhnúť novú definíciu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou s cieľom zabezpečiť primeranú reguláciu prispôbenú veľkosti podniku. **Vytvorením takejto novej kategórie podnikov**, ktoré sú väčšie ako MSP, ale menšie ako veľké podniky, **budú mať tisíce spoločností v EÚ prospech z prispôbených opatrení.**³⁴

Myšlienka formalizovať definíciu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, tzv. small mid-caps, ako prvý krok k politike podpory zameranej na podniky, ktoré sa dostali za hranicu mikropodnikov, malých a stredných podnikov, si získavala stále väčšiu pozornosť a vznikala stále väčšia potreba jej zavedenia. Zároveň bolo potrebné odstrániť neprimeranú administratívnu záťaž pre európske podniky a zaviesť jednotnú digitalizáciu. V rámci EÚ boli v minulom období prijaté nové právne akty v oblasti udržateľnosti a produktovej legislatívy, na základe ktorých vzniklo značné množstvo dodatočných povinností pre podniky.

Komisia preto začala spolupracovať aj s podnikateľskou komunitou, viedla konzultácie s predstaviteľmi európskeho priemyslu, aj jednotlivými členskými štátmi a zisťovala, ako by sa definícia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou mohla využiť na účely prierezových politík a v akých oblastiach by bolo vhodné prijať primerané regulačné, finančné alebo politické opatrenia.³⁵

Cieľom Európskej komisie je podporovať podnikanie a efektívne upravovať podnikateľské prostredie tak, aby podniky mohli udržateľne rásť a zároveň rozvíjať svoj potenciál.

Vzhľadom na uvedené štúdie, správy a konzultácie Komisie s podnikateľskou komunitou, predstaviteľmi európskeho priemyslu a členskými štátmi EÚ, **Komisia dňa 21.05.2025 uverejnila svoj štvrtý legislatívny balík opatrení označený ako „Omnibus IV“, s odôvodnením potreby zjednodušenia a digitalizácie pravidiel v rámci jednotného trhu EÚ.**

³² COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT on small mid-cap companies. SWD(2025) 501 final. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52025SC0501> [2025-10-31]

³³ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov, Kompas konkurencieschopnosti pre EÚ, COM(2025) 30 final, Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0030&qid=1762095494674> [2025-11-03]

³⁴ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Bod 1 recitálu. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

³⁵ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT on small mid-cap companies. SWD(2025) 501 final. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52025SC0501> [2025-10-31]

2.2 Hlavné zámery a ciele návrhu legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV

Návrh balíka opatrení Omnibus IV nadväzuje na sériu balíkov opatrení prijatých Komisiou na zjednodušenie pravidiel EÚ v rámci jednotného trhu, pričom **návrhom Omnibus IV sa plní záväzok Komisie zjednodušiť pravidlá EÚ a znížiť administratívnu záťaž**. Cieľom Komisie je dosiahnuť do konca funkčného obdobia Komisie, teda do roku 2029, zníženie administratívnej záťaže aspoň o 25 %, pre mikropodniky a malé a stredné podniky aspoň o 35 %.

Návrh legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV má najmä **zjednodušiť a digitalizovať pravidlá v rámci jednotného trhu**, tzn. znížiť administratívnu, často až zbytočnú a byrokratickú záťaž, znížiť náklady, podporiť digitalizáciu a uľahčiť podnikanie a inovácie v EÚ a zároveň zachovávať vysoké normy a štandardy EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa a životného prostredia.³⁶ Komisia odhaduje, že navrhované zmeny by mohli ročne ušetriť podnikom v EÚ približne 400 miliónov Eur na administratívnych nákladoch.³⁷

Hlavným cieľom návrhu Omnibus IV je **zaviesť novú kategóriu podnikov** a to **malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, označované aj ako small mid-caps alebo SMC, a **rozšíriť podporné opatrenia**, ktoré sú aktuálne k dispozícii pre mikropodniky, malé a stredné podniky v určitých oblastiach, **aj pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**. Tiež má dôjsť k **zjednodušeniu existujúcich pravidiel, zníženiu „papierovania“ a administratívnej záťaže** pre MSP a malé podniky so strednou kapitalizáciou³⁸ a **zavedeniu digitalizácie v produktovej legislatíve** prostredníctvom prístupu „Digital by Default“, čo v preklade znamená „digitálne v predvolenom nastavení“. Hlavným cieľom digitalizácie je zefektívniť podávanie správ a posilniť právnu istotu pre podniky na jednotnom trhu. Navrhované zmeny nielen presúvajú procesy z papierovej formy na digitálnu, ale tiež nanovo definujú, ako budú podniky preukazovať súlad a splnenie požiadaviek na bezpečnosť výrobkov. Zavádzajú sa tiež elektronické návody k výrobku, digitalizácia vyhlásení o zhode a technickej dokumentácii, digitálny pas výrobku, zosúladenie digitálnych špecifikácií naprieč právnymi aktami produktovej legislatívy a zníženie požiadaviek na vedenie evidencií pre MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.³⁹ Cieľom návrhov je uľahčiť podnikom prevádzku, inovácie a rast a zmierniť problémy, ktorým podniky čelia v dôsledku nedostatku noriem.

Návrh Omnibus IV ďalej zahŕňa aj **odloženie požiadaviek náležitej starostlivosti v oblasti udržateľnosti v súvislosti s batériami**. Toto oneskorenie poskytne spoločnostiam viac času a flexibility na plynulý prechod a účinné vykonávanie povinností náležitej starostlivosti s pomocou usmernení, ktoré má uverejniť Komisia.⁴⁰

Návrh legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV sa teda dotýka najmä troch hlavných oblastí, ktorými sú:

³⁶ Dostupné na internete: <https://www.normoff.gov.sk/aktuality/1346/novy-balik-opatreni-na-zjednodusenie-pravidiel-na-jednotnom-trhu/?csrt=4162474538153365915> [2025-10-20]

³⁷ Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_1277 [2025-10-20]

³⁸ Dostupné na internete: <https://sustainablefutures.linklaters.com/post/102kbsd/eu-sustainability-elements-of-the-omnibus-iv-proposal> [2025-10-31]

³⁹ Dostupné na internete: <https://www.linklaters.com/insights/blogs/productliabilitylinks/2025/june/eu-omnibus-iv-towards-a-digital-by-default-era-for-product-compliance> [2025-10-31]

⁴⁰ Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-10-20]

- a) definícia kategórie podnikov „*small mid-cap*“ a rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení, ktoré sú k dispozícii pre malé a stredné podniky, na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia;
- b) digitalizácia a zosúladenie spoločných špecifikácií v produktovej legislatíve; a
- c) povinnosti hospodárskych subjektov týkajúce sa politik náležitej starostlivosti o batérie.⁴¹

V rámci uvedených oblastí bolo Komisiou vypracovaných a zverejnených niekoľko legislatívnych návrhov v podobe nových nariadení a smerníc, ktoré sú súčasťou balíka Omnibus IV. Nižšie uvádzame zoznam legislatívnych návrhov nových nariadení a smerníc, ktoré sú súčasťou balíka Omnibus IV, podľa jednotlivých oblastí:

Ad a) Definícia kategórie podnikov „*small mid-cap*“ a rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia:

- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia;
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia;
- Odporúčanie Komisie zo dňa 21.05.2025 o vymedzení malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou.

Ad b) Digitalizácia a zosúladenie spoločných špecifikácií v produktovej legislatíve:

- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice 2000/14/ES, 2011/65/EÚ, 2013/53/EÚ, 2014/29/EÚ, 2014/30/EÚ, 2014/31/EÚ, 2014/32/EÚ, 2014/33/EÚ, 2014/34/EÚ, 2014/35/EÚ, 2014/53/EÚ, 2014/68/EÚ a 2014/90/EÚ pokiaľ ide o digitalizáciu a spoločné špecifikácie;
- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 765/2008, (EÚ) 2016/424, (EÚ) 2016/425, (EÚ) 2016/426, (EÚ) 2023/1230, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/1781 pokiaľ ide o digitalizáciu a spoločné špecifikácie.

Ad c) Povinnosti hospodárskych subjektov týkajúce sa politik náležitej starostlivosti o batérie:

- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1542, pokiaľ ide o povinnosti hospodárskych subjektov týkajúce sa politik náležitej starostlivosti v oblasti batérií.

Tieto návrhy nových nariadení a smerníc, ktoré sú súčasťou balíka Omnibus IV, však majú len upraviť alebo doplniť konkrétne už existujúce právne akty ako sú napríklad:

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ;

⁴¹ Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/omnibus-iv_en [2025-10-30]

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov);
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1129 zo 14. júna 2017 o prospekte, ktorý sa má uverejniť pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie na regulovanom trhu, a o zrušení smernice 2003/71/ES;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542 z 12. júla 2023 o batériách a odpadových batériách, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES a nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje smernica 2006/66/ES;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/573 zo 7. februára 2024 o fluórovaných skleníkových plynach, ktorým sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 517/2014 a pod.;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi EÚ.

Návrh legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV je aktuálne stále len legislatívnym návrhom Komisie, a preto počas legislatívneho procesu schvaľovania návrhu legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV môžu nastať menšie úpravy, kompromisy alebo vylepšenia.

2.3 Legislatívny proces schválenia návrhu legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV

Legislatívny balík opatrení označený ako „Omnibus IV“ je v súčasnosti len na začiatku legislatívneho procesu na európskej úrovni, pričom návrhy musia prejsť riadnym legislatívnym procesom, tzv. spolurozhodovaním, čo znamená, že návrh legislatívneho balíka opatrení označený ako „Omnibus IV“ musí byť prerokovaný a schválený Európskym parlamentom a Radou EÚ. Tento postup zvyčajne trvá približne 18 mesiacov, ak nedôjde k urýchlenému prerokovaniu.

Časť legislatívneho balíka Omnibus IV, týkajúca sa návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1542, pokiaľ ide o povinnosti hospodárskych subjektov týkajúce sa politik náležitej starostlivosti v oblasti batérií, už bola na európskej úrovni schválená tzv. zrýchleným postupom. Dňa 30.07.2025 bolo v Úradnom vestníku EÚ uverejnené Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2025/1561 z 18. júla 2025, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1542, pokiaľ ide o povinnosti hospodárskych subjektov týkajúce sa politik náležitej starostlivosti v oblasti batérií, ktoré nadobudlo účinnosť dňa 31.07.2025.⁴² Pre úplnosť je potrebné uviesť, čoho sa Nariadenie „Stop the Clock“ o náležitej starostlivosti v súvislosti s batériami týka a k akým zmenám schválením tohto nariadenia došlo. V zmysle Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542 z 12. júla 2023 o batériách a odpadových batériách, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES a nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje smernica 2006/66/ES bolo stanovené, že povinnosti náležitej starostlivosti v súvislosti s batériami sa budú uplatňovať od 18.08.2025, pričom Komisia bola povinná zverejniť usmernenia týkajúce sa týchto požiadaviek náležitej starostlivosti v súvislosti s batériami do 18.02.2025. Na základe Nariadenia „Stop the Clock“

⁴² Dostupné na internete: <https://sustainablefutures.linklaters.com/post/102kb4l/eu-omnibus-tracker-simplification-of-sustainability-rules> [2025-10-30] a tiež dostupné na internete: <https://sustainablefutures.linklaters.com/post/102kymo/eu-regulation-delaying-due-diligence-rules-for-batteries-published-in-the-ojeu> [2025-10-30]

o náležitej starostlivosti v súvislosti s batériami došlo k odkladu povinností náležitej starostlivosti v oblasti batérií, s cieľom poskytnúť podnikom viac času a flexibility na prechod a implementáciu povinností náležitej starostlivosti s pomocou usmernení, ktoré zverejní Komisia. Nariadenie „Stop the Clock“ o náležitej starostlivosti v súvislosti s batériami odkladá povinnosti náležitej starostlivosti v oblasti batérií do 18.08.2027, pričom Komisia je povinná zverejniť usmernenia týkajúce sa týchto požiadaviek náležitej starostlivosti v súvislosti s batériami do 26.07.2026.⁴³

Hlavná časť legislatívneho balíka Omnibus IV, týkajúca sa najmä podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, digitalizácie, zmien v produktovom práve, by mala byť prerokovaná a schválená Európskym parlamentom a Radou EÚ v roku 2026.

Rada EÚ ale už hlavnú časť legislatívneho balíka Omnibus IV prerokovala a dňa 24.09.2025 schválila svoje stanovisko k hlavnej časti legislatívneho balíka Omnibus IV. **Stanovisko Rady EÚ** obsahuje **niekoľko pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov**, ktoré v krátkosti uvádzame nižšie:

- a) v súvislosti s definíciou kategórie podnikov „*small mid-caps*“ a rozšírením určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšími zjednodušujúcimi opatreniami:
 - pôvodný návrh Komisie, ktorým sa zavádza nová kategória podnikov a to malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, tieto podniky definuje ako podniky s menej ako 750 pracovníkmi a ročným obrátom až do výšky 150 miliónov Eur a/alebo celkovou ročnou bilančnou hodnotou až do výšky 129 miliónov Eur. Rada EÚ v rámci svojho mandátu zvýšila tieto prahové hodnoty a **malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou** definuje ako podniky s **menej ako 1 000 pracovníkmi a ročným obrátom až do výšky 200 miliónov Eur** a/alebo celkovou ročnou bilančnou hodnotou až do výšky **172 miliónov Eur**;
- b) v súvislosti s digitalizáciou a zosúladením spoločných špecifikácií v produktovej legislatíve:
 - Rada EÚ tiež zaviedla ďalšie **objasnenia týkajúce sa prístupu k digitálne dostupným informáciám a k „digitálnemu kontaktu“ podniku**. Text tiež zabezpečuje, že v prípadoch, keď existuje riziko vážnej ujmy pre spotrebiteľov, sú bezpečnostné informácie vždy k dispozícii v papierovej forme.
 - Rada EÚ **zosúladiť texty o spoločných špecifikáciách** s prístupom dohodnutým začiatkom roka 2025 v Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o bezpečnosti hračiek a o zrušení smernice 2009/48/ES (viď článok 14). V texte sa objasňuje, že spoločné špecifikácie by mali slúžiť iba ako záložná možnosť, ak nie sú k dispozícii harmonizované normy alebo sú nedostatočné, čím sa podporuje súdržnosť v rámci Acquis EÚ⁴⁴.
- c) Rada EÚ predĺžila lehoty na transpozíciu smerníc a to z pôvodných 12 mesiacov na 24 mesiacov, aby členské štáty EÚ mali dostatok času na vykonanie zmien a doplnení.

⁴³ Dostupné na internete: <https://sustainablefutures.linklaters.com/post/102kbsd/eu-sustainability-elements-of-the-omnibus-iv-proposal> [2025-11-02]

⁴⁴ Acquis EÚ je zbierka spoločných práv a povinností, ktorá tvorí jadro práva EÚ a je začlenená do právnych systémov členských štátov EÚ.

Predsedníctvo Rady EÚ by čo najskôr po prijatí stanoviska Rady EÚ malo začať rokovania s Európskym parlamentom, s cieľom dosiahnuť konečnú dohodu. Európsky parlament, ale doposiaľ svoje stanovisko nezaujal.⁴⁵

Až po riadnom ukončení legislatívneho procesu na európskej úrovni bude nevyhnutné, aby členské štáty, vrátane Slovenska, zahrnuli nové pravidlá do svojich národných legislatív.

2.4 Zavedenie kategórie „small mid-caps“ alebo „malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou“

Jednou z **najvýznamnejších a hlavných zmien**, ktorá je súčasťou návrhu balíka opatrení Omnibus IV, je vytvorenie nového typu podniku označeného ako „malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou“ alebo „small mid-caps“. Ako už vyplýva aj z predošlej časti tejto analýzy, ide o podnik, ktorý nespadá do kategórie podnikov MSP, teda mikropodnikov, malých a stredných podnikov, ale nejedná sa ani o veľké podniky.

V súčasnosti sa s malými podnikmi so strednou trhovou kapitalizáciou zaobchádza ako s veľkými podnikmi, a preto sú tieto zaviazané rovnakými povinnosťami ako veľké podniky. Cieľom návrhu Omnibus IV je uznať malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou za samostatnú kategóriu podnikov a zabrániť tak náhlemu nárastu povinností a administratívnej záťaže, keď podniky presiahnu kategóriu MSP. Cieľom návrhu Omnibus IV je tiež podporiť mikropodniky, malé a stredné podniky a vytvoriť im vhodnejšie prostredie pre ich rozvoj a rast.

Nové vymedzenie pojmu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou nadväzuje aj na odporúčania uvedené v správach Maria Draghiho, Enrica Lettu, ale aj Európskej investičnej banky. Zo všetkých vyššie uvedených správ vyplývalo, že zavedenie novej kategórie podnikov by malo pozitívny vplyv na fungovanie jednotného trhu a na európsku konkurencieschopnosť.⁴⁶

Viacero členských štátov, ako napríklad Francúzsko alebo Nemecko už zaviedlo definície pre spoločnosti, ktoré nie sú malými alebo strednými podnikmi, ale ani veľkými podnikmi. V súlade s logikou jednotného trhu EÚ bez vnútorných hraníc by **používanie spoločného súboru kritérií na označovanie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou pomohlo zabezpečiť rovnaké podmienky pri zaobchádzaní s podnikmi v celej EÚ.**⁴⁷

Odhaduje sa, že zo zavedenia novej kategórie podnikov, teda malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, bude profitovať takmer 38 000 podnikov v EÚ.⁴⁸ Ako vyplýva z Pracovného dokumentu Komisie o malých podnikoch so strednou trhovou kapitalizáciou zo dňa 21.05.2025, v EÚ je približne 31 000 stredných podnikov s 250 – 499 pracovníkmi a ďalších 18 000 stredných podnikov s 500 – 1499 pracovníkmi. Uvedené údaje vyplývajú zo štúdie Komisie z roku 2022 „*Map, measure and portray the EU mid-cap landscape*“ (pozn. v slovenskom preklade „*Mapovanie, meranie a zobrazenie prostredia podnikov so strednou*

⁴⁵ Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/09/24/simplification-council-agrees-positions-on-digitalisation-and-common-specifications-as-well-as-on-small-mid-caps-to-boost-eu-competitiveness/> [2025-11-17]

⁴⁶ Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-11-03]

⁴⁷ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Bod 5 recitálu. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁴⁸ Dostupné na internete: <https://www.algoodbody.com/insights-publications/eu-omnibus-iv-further-simplifications-for-businesses> [2025-11-03]

trhovou kapitalizáciou v EÚ“), ale tieto údaje potvrdzujú aj novšie analýzy.⁴⁹ Najvyšší podiel malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, teda podnikov s 250 – 749 pracovníkmi, je v odvetví elektroniky, obnoviteľných zdrojov energie a leteckého a obranného priemyslu. Malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou sa nachádzajú vo všetkých členských štátoch EÚ.

2.4.1 Definícia „small mid-caps“ alebo „malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou“

Aby mohli podniky plynulo prejsť z kategórie MSP do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou je nevyhnutné, aby definícia mikropodnikov, malých a stredných podnikov, ako aj definícia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, vychádzali z rovnakých princípov a navzájom sa neprekrývali. Určenie jasnej definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou je dôležité aj na zabezpečenie konzistentnosti medzi jednotlivými politikami a na uľahčenie prechodu pre podniky, ktoré v dôsledku svojho rastu už nespĺňajú kritériá MSP.⁵⁰

Definícia small mid-caps, teda malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, sa zavádza Odporúčaním Komisie (EÚ) č. 2025/1099 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré bolo prijaté dňa 21.05.2025 a to ako súčasť legislatívneho balíka opatrení Komisie označeného ako „Omnibus IV“. Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 sa týka definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorá sa používa v politikách EÚ uplatňovaných v EÚ a v Európskom hospodárskom priestore a je určené všetkým členským štátom EÚ, Európskej investičnej banke a Európskemu investičnému fondu.

V zmysle Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 sa členské štáty EÚ, Európska investičná banka a Európsky investičný fond vyzývajú k tomu, aby pri vykonávaní svojich programov zameraných na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou používali definíciu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou stanovenú v prílohe Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 a tiež, aby prijali potrebné kroky na používanie veľkostných tried, ktorú sú upravené v prílohe Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099, najmä pokiaľ ide o sledovanie využívania finančných nástrojov EÚ. Používanie spoločnej definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou má tiež zlepšiť súdržnosť a účinnosť politík zameraných na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a je potrebné aj na následné zmiernenie potenciálnych rizík narušenia hospodárskej súťaže.

V prípade, ak sa majú zmeniť alebo prijať nové právne predpisy alebo programy EÚ, v ktorých sa vyskytuje pojem „malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou“, alebo ktoré sú zamerané na tieto podniky, právne predpisy alebo programy EÚ by mali odkazovať na definíciu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou stanovenú práve v prílohe Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 a akákoľvek zmena definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v rámci programov EÚ sa má vykonať za použitia definície uvedenej v prílohe Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099.

Aj napriek skutočnosti, že odporúčania Komisie nemajú právnu záväznosť, ako napríklad nariadenia a smernice a slúžia na vyjadrenie názoru alebo na usmernenie, Komisia by v zmysle bodu 8 Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 mala preskúmať uplatňovanie definície

⁴⁹ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT on small mid-cap companies. SWD(2025) 501 final. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52025SC0501> [2025-10-31]

⁵⁰ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Bod 9 recitálu. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, uvedenej v prílohe Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 a to do 31.05.2030 tak, aby zohľadňovala skúsenosti a hospodársky vývoj v EÚ. Pri preskúmvaní by mala zároveň Komisia zabezpečiť, aby sa definícia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou neprekryvala s definíciou mikropodnikov, malých a stredných podnikov upravenou v Odporúčaní Komisie č. 2003/361/ES.

Pre úplnosť uvádzame, že určitá definícia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou sa už používa a to na základe Nariadenia Komisie č. 651/2014, ktoré je známe ako všeobecné nariadenie o skupinových výnimkách a na základe Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií (2021/C 508/01)⁵¹. Táto definícia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou sa ale používa z dôvodu zistených zlyhaní trhu, konkrétne v podobe „medzery vo financovaní“, ktoré mali vplyv na mikropodniky, malé a stredné podniky a to nielen v ich začiatkoch, ale aj v ďalších fázach ich rozvoja, rastu a expanzie.

Definíciu „malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou“ môžeme nájsť v článku 2 bod 103e. aktuálneho konsolidovaného znenia Nariadenia Komisie č. 651/2014: „*malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou*“ je podnik, ktorý nie je MSP a ktorého počet zamestnancov vypočítaný v súlade s článkami 3 až 6 prílohy I nepresahuje 499, ktorého ročný obrat nepresahuje 100 miliónov EUR alebo ktorého ročná súvaha nepresahuje 86 miliónov EUR; viacero subjektov sa považuje za jeden podnik, ak je splnená ktorákoľvek z podmienok uvedených v článku 3 ods. 3 prílohy I. Na účely uplatňovania článku 56e ods. 10 a článku 56f je malá spoločnosť so strednou trhovou kapitalizáciou podnik, ktorý nie je MSP a zamestnáva maximálne 499 zamestnancov;“.⁵²

Všeobecná definícia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorá sa zavádza prostredníctvom Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099, nemá byť obdobou samotnej definície použitej v pravidlách štátnej pomoci, ale má slúžiť ako základ pre cieľnú politickú podporu, ktorá môže spoločnostiam pomôcť s rozširovaním v relevantných a dôležitých odvetviach. Definíciou malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorá sa zavádza Odporúčaním Komisie (EÚ) č. 2025/1099, pritom nie sú dotknuté prahové hodnoty, ktoré sa považujú za vhodné v súvislosti so štátnou pomocou.⁵³ Zároveň platí, že aj napriek zavedeniu novej všeobecnej definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou súčasné programy EÚ, ktoré odkazujú na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, by sa mali naďalej vykonávať v prospech podnikov, ktoré boli v čase prijatia týchto programov považované za malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a právne záväzné akty Komisie, ktoré boli prijaté na základe týchto programov EÚ, by mali ostať nedotknuté.⁵⁴

⁵¹ Dostupné na internete:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021XC1216\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021XC1216(04)) [2025-11-07]

⁵² Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0651-20230701> [2025-11-07]

⁵³ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Bod 4 recitálu. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁵⁴ Bod 7 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

2.4.2 Príloha k Odporúčaniu Komisie (EÚ) č. 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou

Definícia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou je priamo upravená v prílohe Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099.

Príloha Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 obsahuje podrobné usmernenia k definícii malého podniku so strednou trhovou kapitalizáciou, vrátane pravidiel určovania, ako rozlišovať jednotlivé typy podnikov podľa toho, či ide o samostatné podniky, partnerské podniky, podniky financované z verejných zdrojov, alebo podniky prepojené s inými subjektmi.

V zmysle bodu 1. prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 sa vo všeobecnosti za podnik považuje každý subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na jeho právnu formu. Patria sem najmä partnerstvá alebo združenia, ktoré pravidelne vykonávajú hospodársku činnosť.

Pri určovaní, či podnik bude spadať do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, sa rovnako ako v prípade mikropodnikov, malých alebo stredných podnikov a tiež aj v prípade veľkých podnikov, posudzujú tieto tri kritériá:

- a) počet pracovníkov;
- b) ročný obrat; a/alebo
- c) celková ročná bilančná hodnota⁵⁵.

Kritérium zamestnanosti, resp. počtu pracovníkov sa považuje za najdôležitejšie kritérium a malo by sa zachovať ako hlavné kritérium na určenie toho, či sa podnik kvalifikuje ako malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou.

Ku kritériu počtu pracovníkov je potrebné zaviesť aj tzv. doplnkové kritériá, t. j. finančné kritériá, aby sa z definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou vylúčili podniky s mimoriadne vysokým finančným rozsahom operácií, mimoriadne vysokým ročným obratom a mimoriadne vysokou hodnotou aktív, teda mimoriadne vysokou celkovou ročnou bilančnou hodnotou. Ročný obrat podniku nemožno používať ako jediné finančné kritérium, keďže podniky pôsobiace v obchode a distribúcii majú vzhľadom na povahu svojej činnosti spravidla vyšší obrat než podniky vo výrobnom sektore. Preto by sa kritérium ročného obratu podniku malo kombinovať s celkovou ročnou bilančnou hodnotou podniku, ktorá odráža celkové aktíva podniku. **Finančné kritériá, t. j. ročný obrat a celková ročná bilančná hodnota, nemusia byť ale splnené kumulatívne,** posudzujú sa ako alternatíva. Podnik by mal byť z definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou vylúčený len vtedy, ak jeho ročný obrat aj jeho celková ročná bilančná hodnota prekročia stropy uvedené v prílohe Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099.⁵⁶

Je potrebné, aby finančné stropy a stropy pre počet pracovníkov predstavovali najvyššie možné hodnoty. Ak chcú členské štáty EÚ, Európska investičná banka alebo Európsky investičný fond zamerať svoje opatrenia na konkrétny segment malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, môžu stanoviť nižšie stropy, než sú stropy EÚ stanovené v bode 2. prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099. V záujme administratívneho zjednodušenia môžu členské štáty EÚ, Európska investičná banka a Európsky investičný fond, pri uplatňovaní svojich politík, použiť počet pracovníkov ako jediné kritérium, pokiaľ je

⁵⁵ V Odporúčaní Komisie č. 2025/1099 sa celková ročná bilančná hodnota označuje ako celková ročná súvaha.

⁵⁶ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Bod 11 recitálu. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

to vhodné a nie je tým dotknutá platná legislatíva EÚ v oblasti práva hospodárskej súťaže a štátnej pomoci.⁵⁷

V zmysle bodu 2. prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 sa do kategórie **malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou** zaraďujú **podniky, ktoré nie sú malými, ani strednými podnikmi** v zmysle prílohy Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES a ktoré **zamestnávajú menej ako 750 osôb** a ich **ročný obrat nepresahuje 150 miliónov Eur a/alebo celková ročná bilančná hodnota nepresahuje 129 miliónov Eur**.

Tabuľka 5: **Malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou podľa hraničných kritérií**

Kategória podniku	Počet pracovníkov	Ročný obrat a/alebo Celková ročná bilančná hodnota	
Malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou	menej ako 750	≤ 150 miliónov Eur	≤ 129 miliónov Eur

pozn. označenie ≤ znamená nižší alebo rovný

Zdroj: vlastné spracovanie, Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou

Pri určovaní počtu pracovníkov a finančných ukazovateľov podniku, t. j. **pri určovaní ročného obratu a celkovej ročnej bilančnej hodnoty podniku**, sa v prípade samostatného podniku údaje získavajú výlučne z účtovnej závierky dotknutého podniku za posledné schválené účtovné obdobie a vypočítavajú sa na ročnom základe, t. j. posudzovanie splnenia finančných kritérií vychádza z poslednej schválenej účtovnej závierky podniku, prepočítanej na celé 12 mesačné obdobie. Ročný obrat sa uvádza bez dane z pridanej hodnoty a bez ďalších nepriamych daní.⁵⁸ V prípade novozaložených podnikov, ktorých účtovné závierky zatiaľ neboli schválené, sa uplatnia údaje získané odhadom v dobrej viere vykonaným počas finančného roka.⁵⁹

Tak ako v prípade mikropodnikov, malých a stredných podnikov, aj v prípade malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou sa počet pracovníkov vyjadrí počtom ročných pracovných jednotiek (AWU), t. j. počtom osôb, ktoré pracovali na plný úväzok v rámci daného podniku alebo v jeho mene počas celého posudzovaného referenčného roka. Práca osôb, ktoré nepracovali v rámci daného podniku alebo v jeho mene počas celého posudzovaného referenčného roka, prípade práca osôb, ktoré počas posudzovaného referenčného roka pracovali na kratší pracovný čas v rámci daného podniku alebo v jeho mene a tiež aj práca sezónnych pracovníkov sa započítava ako podiely (časti) ročných pracovných jednotiek (AWU).⁶⁰ Čo sa týka pracovníkov podniku, ktorí počas posudzovaného referenčného roka čerpali materskú alebo rodičovskú dovolenku, čas trvania materskej alebo rodičovskej dovolenky týchto pracovníkov sa do ročných pracovných jednotiek (AWU) nezapočítava.⁶¹ V zmysle bodu 5.1 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 sa za pracovníkov na účely Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 považujú:

- a) zamestnanci;

⁵⁷ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Bod 12 recitálu. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁵⁸ Bod 4.1 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁵⁹ Bod 4.3 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁶⁰ Bod 5.1 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁶¹ Bod 5.2 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

- b) osoby pracujúce pre podnik v podriadenom postavení, ktoré sa podľa vnútroštátneho práva považujú za zamestnancov;
- c) vlastníci a manažéri podniku;
- d) partneri zapojení do bežnej činnosti podniku, ktorí majú finančný prospech z podniku.

Za pracovníkov sa na účely Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 nepovažujú uční alebo študenti, ktorí sa na základe zmluvy o učňovskej príprave alebo odbornej príprave zúčastňujú na odbornej príprave v podniku.⁶²

Hodnoty veľkostných kritérií a ich (ne)prekročenie sa sledujú v deň účtovnej závierky.

V prípade ak posudzovaný podnik v deň účtovnej závierky zistí, že na ročnom základe prekročil maximálne hranice počtu pracovníkov alebo finančných ukazovateľov podľa bodu 2. prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099, alebo naopak nedosiahol hranice počtu pracovníkov alebo finančných ukazovateľov podľa bodu 2. prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099, nemá to automaticky za následok stratu ani získanie statusu malého podniku so strednou trhovou kapitalizáciou. K zmene statusu podniku dôjde len vtedy, ak podnik uvedené maximálne limity prekročí alebo naopak, tieto nedosiahne počas dvoch po sebe nasledujúcich účtovných období.⁶³

Aby bolo možné presnejšie posúdiť ekonomické postavenie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou a zároveň z tejto kategórie skupiny podnikov vylúčiť tie podnikové skupiny, ktorých hospodárska a ekonomická sila už presahuje kritériá určené pre túto kategóriu podnikov, t. j. malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, je potrebné rozlišovať medzi rôznymi typmi podnikov **podľa ich vzťahovej štruktúry**, a teda či ide o **podniky samostatné, partnerské alebo o podniky prepojené**.

Definícia samostatných, partnerský a prepojených podnikov obsiahnutá v Odporúčaní Komisie (EÚ) č. 2025/1099 vychádza z definície samostatných, partnerský a prepojených podnikov obsiahnutej v Odporúčaní Komisie č. 2003/361/ES.

Za **samostatný podnik** sa v zmysle Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 považuje každý podnik, ktorý **nie je partnerským podnikom** v zmysle bodu 3.2 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 **alebo prepojeným podnikom** v zmysle bodu 3.5 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099. Hranica **vlastníctva vo výške 25 %**, stanovená v Odporúčaní Komisie č. 2003/361/ES, pod ktorou sa podnik považuje za samostatný, ostáva **zachovaná aj v rámci definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou**.⁶⁴

To znamená, že samostatným podnikom je podnik, ktorý nemá žiadny vlastnícky podiel v inom podniku a žiadny iný podnik nemá podiel v tomto samostatnom podniku, t. j. podnik, ktorý je úplne nezávislý, alebo podnik, ktorý je majiteľom menšinových podielov, teda podielov menších ako 25 %, v iných podnikoch a zároveň iné podniky sú majiteľmi menšinových podielov, teda podielov menších ako 25 % v tomto samostatnom podniku.

V prípade malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou tiež platí, že **podnik sa nemôže považovať za malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou, ak je 25 % alebo viac jeho imania alebo hlasovacích práv priamo alebo nepriamo kontrolovaných spoločne**

⁶² Bod 5.2 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁶³ Bod 4.2 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁶⁴ Článok 3.1 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

alebo individuálne jedným alebo viacerými verejnými subjektami, s výnimkou prípadov upravených v bode 3.4 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099, v zmysle ktorého sa za samostatný podnik bude považovať aj podnik, ktorý nemá žiadne partnerské podniky, aj keď 25 % alebo viac jeho imania alebo hlasovacích práv vlastní investori, ktorí nie sú s podnikom individuálne ani spoločne prepojení. Ide o prípady niektorých univerzít, výskumných centier, orgánov miestnej samosprávy s ročným rozpočtom nižším ako 10 miliónov Eur a s menej ako 5 000 obyvateľmi a pod. Tiež ide o prípady tzv. podnikateľských anjelov, teda verejných investičných spoločností, fondov rizikového kapitálu alebo fondov súkromného kapitálu, fyzické osoby alebo skupiny fyzických osôb, ktoré pravidelne vykonávajú činnosť v oblasti rizikových kapitálových investícií, pričom investujú vlastný kapitál do nekótovaných podnikov, ale len za predpokladu, že celkové investície týchto podnikateľských anjelov v rovnakom podniku sú nižšie ako 5 miliónov Eur.⁶⁵ Pre úplnosť uvádzame, že v rámci MSP je hranica celkových investícií podnikateľských anjelov v rovnakom podniku stanovená ako nižšia ako 1,25 milióna Eur.

Pod **partnerskými podnikmi** možno rozumieť všetky podniky, v rámci ktorých jeden nadriadený podnik vlastní buď samostatne alebo spoločne s jedným alebo viacerými prepojenými podnikmi 25 % alebo viac imania alebo hlasovacích práv v inom, podriadenom podniku.⁶⁶ Pojem partnerský podnik označuje vzťah medzi dvoma alebo viacerými podnikmi, ktorý **nie je ani úplne nezávislý, ale ani plne prepojený**.

Prepojené podniky sú podniky, medzi ktorými existuje niektorý z nižšie uvedených vzájomných vzťahov:

- a) jeden podnik má väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v druhom podniku;
- b) jeden podnik má právo vymenovať alebo odvolať väčšinu členov správneho, riadiaceho alebo dozorného orgánu druhého podniku;
- c) jeden podnik má právo uplatňovať rozhodujúci vplyv v druhom podniku na základe zmluvy uzatvorenej s druhým podnikom, alebo na základe ustanovenia v jeho spoločenskej zmluve alebo stanovách;
- d) jeden podnik, ktorý je akcionárom alebo členom druhého podniku, sám kontroluje na základe zmluvy s inými akcionármi alebo členmi tohto druhého podniku väčšinu hlasovacích práv akcionárov alebo členov v tomto druhom podniku.⁶⁷

V rámci prepojených podnikov má vždy **jeden podnik rozhodujúci vplyv alebo kontrolu nad druhým podnikom**.

Aby sa **znížilo administratívne zaťaženie podnikov a zjednodušilo a urýchlilo sa administratívne spracovanie údajov**, k preukázaniu či podnik spĺňa kritériá pre získanie postavenia malého podniku so strednou trhovou kapitalizáciou môžu podniky o svojom postavení, teda či sa jedná o samostatný podnik, partnerský podnik alebo prepojený podnik,

⁶⁵ Článok 3.4 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁶⁶ Článok 3.2 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁶⁷ Článok 3.5 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

poskytnúť **čestné vyhlásenie**, v ktorom uvedú údaje týkajúce sa maximálnych hodnôt stanovených v bode 2. prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099.⁶⁸

V prípade partnerských a prepojených podnikov je pri posudzovaní podniku a zbere údajov o podniku potrebné, aby partnerské vzťahy a prepojenia podnikov boli vnímané v celom rozsahu. Pri určovaní počtu pracovníkov, celkového ročného obratu a/alebo celkovej ročnej bilančnej hodnoty sa v rámci **partnerských a prepojených podnikov** uplatňujú **osobitné postupy** a **údaje o počte pracovníkov a finančné ukazovatele sa čiastočne sčítavajú**.⁶⁹

V súčasných hospodárskych podmienkach a vzhľadom na vysoký podiel podnikov spadajúcich do kategórie 250 – 749 pracovníkov, bola **definícia** malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v Odporúčaní Komisie (EÚ) č. 2025/1099 **upravená tak, aby do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou spadali podniky približne trikrát väčšie než sú podniky v kategórii MSP**. Cieľom bolo najmä **podporiť ich rast a rozvoj a zahrnúť do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou čo najširší okruh podnikov**.

2.5 Návrh nových európskych právnych aktov, týkajúcich sa rozšírenia určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalších zjednodušujúcich opatrení

V súvislosti so zavedením novej kategórie podnikov, t. j. malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou a zámerom Komisie rozšíriť určité **zmierňujúce opatrenia**, ktoré sú doposiaľ dostupné len pre mikropodniky a malé a stredné podniky, **aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, Komisia preskúmala širokú škálu právnych predpisov EÚ, s cieľom identifikovať prekrývajúce sa, zaťažujúce alebo neprimerané požiadavky, ktoré sa vyžadujú od malých a stredných podnikov, ale aj malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Preskúmanie Komisie odhalilo celý rad možností, ako **zabezpečiť lepšiu proporcionalitu pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou** a tiež rozsiahle konzultácie so zainteresovanými stranami z priemyslu a podnikateľskej sféry pomohli pri príprave návrhov zmien a doplnení.⁷⁰

Komisia v rámci legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV uverejnila návrh nových európskych právnych aktov, ktorými sa mení a dopĺňa niekoľko platných a účinných právnych predpisov EÚ, v ktorých už existujú podporné opatrenia pre mikropodniky a malé a stredné podniky, pričom niektoré z týchto opatrení by sa mali rozšíriť aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou. Malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou by tak získali **prístup k regulačným výhodám, ktoré sú doposiaľ k dispozícii len kategórii podnikov MSP** a tiež by došlo k **zníženiu regulačnej záťaže pre kategóriu podnikov „small mid-caps“**.

Komisia v rámci uvedenej oblasti uverejnila nasledovné návrhy:

⁶⁸ Článok 3.5.2 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁶⁹ Viď bližšie článok 6 prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

⁷⁰ Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-11-03]

- Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia;
- Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia.

Cieľom Návrhu Nariadenia, ako aj Návrhu Smernice, je zabezpečiť **cielenú politickú podporu**, ktorá môže podnikom pomôcť rásť, a to najmä v kľúčových a strategicky významných odvetviach.

Rovnako je cieľom Návrhu Nariadenia, ako aj Návrhu Smernice, **zohľadniť malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou vo viacerých právnych aktoch EÚ a zabezpečiť primeranosť administratívnych požiadaviek**, ktoré sú dostupné pre MSP, aj **pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**. Preto by sa mal v právnych aktoch EÚ, ktoré vymedzujú mikropodniky a malé a stredné podniky prostredníctvom odkazov na prílohu Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES, použiť obdobný prístup aj pri určení malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou.

Návrh Nariadenia, ako aj Návrh Smernice, smerujú k podpore malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré čelia podobným problémom a výzvam ako MSP. Pokiaľ sa tieto podniky stále nachádzajú vo fáze rozvoja a rastu, môže im výrazne pomôcť zmena regulačných požiadaviek. Je preto vhodnejšie, aby malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou neboli vystavené rovnakým pravidlám ako veľké podniky, ktoré majú lepšiu vybavenosť aj rozsiahlejšie zdroje na plnenie regulačných povinností.⁷¹

V prípade, ak by Návrh Nariadenia a Návrh Smernice boli v rámci riadneho legislatívneho procesu na európskej úrovni schválené Európskym parlamentom a Radou EÚ, Návrh Nariadenia by sa od dátumu nadobudnutia účinnosti stal v celom rozsahu záväzným a priamo uplatniteľným vo všetkých členských štátoch EÚ a Návrh Smernice by boli členské štáty povinné transponovať do vnútroštátnych právnych predpisov v zmysle Návrhu Smernice do 12 mesiacov po nadobudnutí účinnosti Návrhu Smernice.

⁷¹ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final a dôvodová správa k Návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 502 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

2.5.1 Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia

Návrhom Nariadenia má dôjsť k cielenej zmene a doplneniu niekoľkých legislatívnych aktov. Cieľom Návrhu nariadenia je rozšíriť na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou určité ustanovenia, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú na MSP a navrhnúť **zjednodušujúce opatrenia v prospech mikropodnikov, malých a stredných podnikov a malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou** v nasledujúcich legislatívnych aktoch:

- a) Všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR);
- b) Nariadenie o ochrane pred dumpingovým dovozom;
- c) Nariadenie o ochrane pred subvencovaným dovozom;
- d) Nariadenie o prospekte;
- e) Nariadenie o batériách;
- f) Nariadenie o fluórovaných skleníkových plynch.

Ad. a) Všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR)

Všeobecné nariadenie o ochrane údajov (GDPR) upravuje a stanovuje jednak ochranu fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a tiež voľný pohyb takýchto údajov.

V prvom rade by sa mal Návrhom Nariadenia **doplniť** článok 4 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR), ktorý obsahuje vymedzenia pojmov uplatniteľné na účely Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR), a to o definíciu mikropodnikov, malých a stredných podnikov v súlade s Odporúčaním Komisie č. 2003/361/ES a o **definíciu malého podniku so strednou trhovou kapitalizáciou v súlade s Odporúčaním Komisie (EÚ) č. 2025/1099**.⁷²

V druhom rade by mal byť predmetom úpravy článok 30 ods. 5 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR).

V článku 30 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR) sa uvádza, že každý prevádzkovateľ a sprostredkovateľ vedie záznamy o spracovateľských činnostiach, za ktoré je zodpovedný a určuje, aké informácie by tieto záznamy mali obsahovať. V článku 30 ods. 5 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR) sa stanovuje výnimka pre MSP a organizácie s menej ako 250 zamestnancami, vďaka čomu takéto subjekty nemusia viesť dané záznamy, ak sú splnené určité podmienky.

Cieľom Návrhu Nariadenia je v prvom rade **zjednodušiť a objasniť výnimku z povinnosti viesť záznamy podľa článku 30 ods. 5 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR)** a to tak, že sa vedenie záznamov stane povinným len vtedy, keď spracovateľské činnosti pravdepodobne povedú k „vysokému riziku“ pre práva a slobody dotknutých osôb. Zároveň by sa Návrhom Nariadenia mal **rozšíriť rozsah pôsobnosti**

⁷² Článok 1 ods. 1 Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia. https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

výnimky upravené v článku 30 ods. 5 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR) a to tak, aby zahŕňal malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a organizácie s menej ako 750 pracovníkmi.

Článok 30 ods. 5 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR) by sa mal zmeniť tak, že malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a organizácie s menej ako 750 pracovníkmi by už nemuseli vytvárať ani aktualizovať svoje existujúce záznamy o činnostiach spojených so spracúvaním osobných údajov za predpokladu, že ich spracovateľské činnosti pravdepodobne nepovedú k vysokému riziku pre práva a slobody dotknutých osôb.⁷³

V poslednom rade, s cieľom **rozšíriť rozsah pôsobnosti** ustanovení, ktoré sú k dispozícii pre mikropodniky, malé a stredné podniky podľa Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR) aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, by malo dôjsť aj **ku zmene a doplneniu článku 40 ods. 1 a článku 42 ods. 1 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR)**. Do článku 40 ods. 1 a článku 42 ods. 1 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR) by sa preto mal doplniť odkaz na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.⁷⁴

Ad. b) a c) Nariadenie o ochrane pred dumpingovým dovozom a Nariadenie o ochrane pred subvencovaným dovozom

Nariadenie o ochrane pred dumpingovým dovozom a Nariadenie o ochrane pred subvencovaným dovozom sú súčasťou systému EÚ na ochranu obchodu, ktorý umožňuje EÚ vyšetrovať a riešiť dumping a poskytovanie subvencií tretími krajinami, t. j. krajinami mimo EÚ a obnoviť rovnaké podmienky na jednotnom trhu EÚ.⁷⁵

Nariadenie o ochrane pred dumpingovým dovozom a Nariadenie o ochrane pred subvencovaným dovozom obsahujú ustanovenia na uľahčenie prístupu mikropodnikom, malým a stredným podnikom k nástrojom na ochranu obchodu, a to poskytovaním všeobecných informácií a podľa možnosti zjednodušením postupov pre ne.

V danej súvislosti sa pomoc mikropodnikom, malým a stredným podnikom poskytuje prostredníctvom špecializovaného poradenského strediska, ktoré podnikom pomáha formou poskytovania všeobecných informácií a vysvetlení o postupoch a o tom, ako podať podnet, alebo zverejňovaním štandardných dotazníkov. S cieľom zabezpečiť, **aby aj malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou mohli využívať usmernenia a pomoc poradenského strediska**, mal by sa **rozsah pôsobnosti** dotknutých ustanovení nariadení **rozšíriť** aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou s odkazom na Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099. Ide konkrétne o článok 5 ods. 1a Nariadenia o ochrane pred dumpingovým dovozom a článok 10 ods. 1a Nariadenia o ochrane pred subvencovaným dovozom.

Zároveň sa v článku 6 ods. 9 Nariadenia o ochrane pred dumpingovým dovozom a v článku 11 ods. 9 Nariadenia o ochrane pred subvencovaným dovozom stanovuje časový harmonogram postupov prešetrovania. V zmysle uvedených ustanovení sa v prípade rozdrobených odvetví,

⁷³ Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-11-24]

⁷⁴ Článok 1 ods. 3 a ods. 4 Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia. https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

⁷⁵ Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-11-24]

v ktorých prevažujú mikropodniky a malé a stredné podniky, majú obdobia prešetrovania čo najviac priblížiť finančnému roku. **Rozsah pôsobnosti** článku 6 ods. 9 Nariadenia o ochrane pred dumpingovým dovozom a článku 11 ods. 9 Nariadenia o ochrane pred subvencovaným dovozom **by sa mal rozšíriť aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, aby aj tieto mohli využívať výhody zjednodušenia a väčšej predvídateľnosti, ktoré zosúladienie období prešetrovania s finančným rokom prináša.**⁷⁶

Ad. d) Nariadenie o prospekte

V Nariadení o prospekte sa stanovujú požiadavky na vypracovanie, schvaľovanie a šírenie prospektu, ktorý sa má uverejniť pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie na regulovanom trhu, ktorý sa nachádza alebo funguje v členskom štáte.

V Nariadení o prospekte, ktoré bolo zmenené a doplnené Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2809 z 23. októbra 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2017/1129, (EÚ) č. 596/2014 a (EÚ) č. 600/2014 s cieľom zatriktívniť verejné kapitálové trhy v EÚ pre spoločnosti a uľahčiť malým a stredným podnikom prístup ku kapitálu, je upravená možnosť vytvorenia tzv. zjednodušeného rastového emisného prospektu EÚ, ktorý obsahuje miernejšie požiadavky v porovnaní so štandardným prospektom, aby sa pri postupe kótovania pre určité typy podnikov a v určitých prípadoch znížilo neprimerané zaťaženie a nákladnosť. Uvedený typ prospektu môžu zvyčajne vypracovávať mikropodniky a malé a stredné podniky a v určitých prípadoch aj iné typy podnikov.

S cieľom znížiť administratívne zaťaženie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou sa Návrhom Nariadenia navrhuje **rozšíriť používanie rastového emisného prospektu EÚ aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, čím by sa **znížili náklady** na kótovanie a potenciálne by sa **zvýšila aj atraktivnosť** daných podnikov pre investorov a **uľahčil by sa prístup malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou k financovaniu.**⁷⁷

Na základe uvedeného Návrh Nariadenia navrhuje **do článku 2 Nariadenia o prospekte zaviesť vymedzenie pojmu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou** ako kategóriu podnikov, ktoré sa odlišujú od vymedzenia MSP. Malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou by sa na účely Nariadenia o prospekte mali vymedziť buď ako podniky, ktoré spĺňajú aspoň dve z troch kritérií, ktorými sú: priemerný počet pracovníkov počas účtovného roku je nižší ako 750, celková súvaha, t. j. celková ročná bilančná hodnota neprevyšuje 129 miliónov Eur a čistý ročný obrat nepresahuje 150 miliónov Eur, alebo ako podniky, ktoré spĺňajú vymedzenie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou stanovené podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ.

⁷⁶ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

⁷⁷ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

Zároveň Návrh Nariadenia navrhuje v článku 15a ods. 1 Nariadenia o prospektoch **doplniť malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, ako subjekt, ktorý môže vypracovať rastový emisný prospekt EÚ v prípade verejnej ponuky cenných papierov za predpokladu, že nemá cenné papiere prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu.⁷⁸

Zmena a doplnenie Nariadenia o prospekte, ktorá bola vykonaná Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2809, sa týkala práve zavedenia rastového emisného prospektu EÚ. Ustanovenie týkajúce sa rastového emisného prospektu EÚ sa bude uplatňovať až od 05.03.2026, nakoľko sa od Komisie vyžaduje, aby vypracovala delegované akty na spresnenie skráteného obsahu a štandardizovaného formátu a postupnosti uvedeného prospektu.

Zmeny, ktoré v Nariadení o prospekte navrhuje Návrh Nariadenia, by sa preto mali tiež uplatňovať až od 05.03.2026 za predpokladu, že tieto budú schválené.⁷⁹

Ad. e) Nariadenie o batériách

Nariadením o batériách sa upravujú pravidlá pre batérie a odpadové batérie.

V zmysle článku 47 Nariadenia o batériách sa mikropodniky a malé a stredné podniky, ktoré sa na účely Nariadenia o batériách definujú ako: „*hospodárske subjekty, ktoré mali v rozpočtovom roku predchádzajúcom poslednému rozpočtovému roku čistý obrat nižší ako 40 miliónov EUR a ktoré nie sú súčasťou skupiny pozostávajúcej z materských a dcérskych podnikov, ktorá na konsolidovanom základe presahuje uvedený limit 40 miliónov EUR*“, oslobodzujú od určitých povinností týkajúcich sa politik náležitej starostlivosti v oblasti batérií.

Návrhom Nariadenia by sa mal **rozšíriť rozsah pôsobnosti** článku 47 Nariadenia o batériách a to **aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, t. j. podniky s čistým ročným obratom, ktorý nepresahuje 150 miliónov Eur, aby aj tieto podniky, rovnako ako mikropodniky a malé a stredné podniky, boli **oslobodené od pravidiel týkajúcich sa náležitej starostlivosti a výsledovateľnosti dodávateľských reťazcov surovín pre batérie**.

Zároveň, s cieľom znížiť administratívnu záťaž hospodárskych subjektov, Návrh Nariadenia navrhuje zmenu článku 52 ods. 3 Nariadenia o batériách, ktoré hospodárskym subjektom, ktoré uvádzajú batérie na trh alebo do prevádzky, ukladá **povinnosť každoročne preskúmať a zverejňovať**, a to aj na internete, **správu o svojej politike náležitej starostlivosti v oblasti batérií**. Táto požiadavka by sa v zmysle Návrhu Nariadenia mala zmeniť tak, aby sa uplatňovala **každé tri roky a nie každoročne** a mala by sa vzťahovať na všetky hospodárske subjekty vrátane malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou.⁸⁰

⁷⁸ Článok 4 ods. 5 písm. a) a ods. 6 Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia. https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

⁷⁹ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Bod 17 recitálu. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

⁸⁰ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou

Prevažná väčšina batérií je na trh EÚ uvádzaná veľkými podnikmi. Rozšírenie výnimky v zmysle článku 47 Nariadenia o batériách by sa preto týkalo malého počtu podnikov, ale ročné úspory pre tieto podniky sa odhadujú na približne 40 000,- Eur na spoločnosť.⁸¹

Ad. f) Nariadenie o fluórovaných skleníkových plynach

Nariadenie o fluórovaných skleníkových plynach, ktoré nadobudlo účinnosť v roku 2024, sa vzťahuje o. i. aj na výrobky a zariadenia a ich časti, ktoré obsahujú fluórované skleníkové plyny, alebo ktorých fungovanie od uvedených plynov závisí.

V zmysle článku 20 ods. 4 písm. a) Nariadenia o fluórovaných skleníkových plynach sa vyžaduje, aby sa všetci dovozcovia a vývozcovia výrobkov a zariadení obsahujúcich fluórované skleníkové plyny zaregistrovali na portáli EÚ pre F-plyny. V súlade s článkom 20 ods. 5 Nariadenia o fluórovaných skleníkových plynach platí, že platná registrácia na portáli EÚ pre F-plyny v čase dovozu alebo vývozu predstavuje požadované povolenie.⁸²

Od nadobudnutia účinnosti Nariadenia o fluórovaných skleníkových plynach dostala Komisia mnoho žiadostí o registráciu a otázok od obchodníkov s výrobkami a so zariadeniami, ktoré obsahujú fluórované skleníkové plyny. V súčasnosti každý mesiac požiada o registráciu na portáli EÚ pre F-plyny približne 2 000 nových podnikov, pričom väčšinou sa jedná o malé a stredné podniky, ako sú napríklad malí predajcovia ojazdených áut⁸³, ktoré majú v klimatizačných zariadeniach F-plyny, v prípade ktorých neexistujú žiadne obmedzenia alebo výnimky a vyžaduje sa pri nich presadzovanie predpisov.

Požiadavka na registráciu sa zdá byť **neprimeraná** a mala by byť lepšie cielená na podniky, ktoré vykonávajú činnosti, na ktoré sa vzťahujú iné povinnosti v Nariadení o fluórovaných skleníkových plynach, aby slúžila na uľahčenie presadzovania predpisov.

S cieľom zabezpečiť, aby bola požiadavka na registráciu na portáli EÚ pre F-plyny zameraná na činnosti, ktoré sú relevantné z hľadiska presadzovania predpisov, Návrh Nariadenia navrhuje **zmeniť článok 20 ods. 4 písm. a) Nariadenia o fluórovaných skleníkových plynach** a to tak, aby sa požiadavka na registráciu dovážaných výrobkov a zariadení obmedzila na dovoz, ktorý podlieha požiadavkám na nahlasovanie (ktoré zahŕňajú prahové hodnoty *de minimis*) a aby sa zrušila požiadavka na registráciu vyvázaných výrobkov a zariadení okrem prípadov, keď ide o vývoz určitých výrobkov a zariadení s F-plynmi s potenciálom globálneho otepľovania 1 000 alebo viac, ktoré podliehajú obmedzeniu vývozu.⁸⁴

trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

⁸¹ Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-11-24]

⁸² Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

⁸³ Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-11-03]

⁸⁴ Dôvodová správa k Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 501 final. Dostupné na

Uvedené zjednodušujúce opatrenia **nie sú špecifické pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, ale boli navrhnuté s cieľom zmierniť záťaž menších podnikov a **mali by byť prínosom najmä pre mikropodniky, malé a stredné podniky a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**.

2.5.2 Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia

Tak, ako bolo cieľom Návrhu Nariadenia, aj cieľom Návrhu Smernice je rozšíriť na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou určité zjednodušujúce ustanovenia, ktoré sa v súčasnosti uplatňujú na mikropodniky a malé a stredné podniky, a to v nižšie uvedených legislatívnych aktoch:

- a) Smernica o trhoch s finančnými nástrojmi;
- b) Smernica o odolnosti kritických subjektov.

Ad. a) Smernica o trhoch s finančnými nástrojmi

Smernica o trhoch s finančnými nástrojmi, označovaná aj ako MiFID, obsahuje súbor pravidiel EÚ, ktoré sa vzťahujú na investičné služby a finančné trhy, s cieľom zabezpečiť väčšiu transparentnosť, spoľahlivosť a ochranu investorov. Smernica o trhoch s finančnými nástrojmi tiež identifikuje podkategóriu multilaterálnych obchodných systémov známych ako rastové trhy MSP.

Cieľom Návrhu Smernice je **rozšíriť súčasnú podporu** poskytovanú mikropodnikom a malým a stredným podnikom **aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, t. j. aby rovnako ako mikropodniky a malé a stredné podniky mali aj malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou prístup na rastové trhy malých a stredných podnikov.⁸⁵

Za týmto účelom Návrh Smernice navrhuje, aby sa do článku 4 ods. 1 Smernice o trhoch s finančnými nástrojmi doplnil bod 13a, ktorým by sa do Smernice o trhoch s finančnými nástrojmi **doplnila definícia malého podniku so strednou trhovou kapitalizáciou**. Na účely Smernice o trhoch s finančnými nástrojmi by sa malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou definoval ako podnik, ktorého priemerná trhovú kapitalizácia sa na základe koncoročných kotácií za predchádzajúce tri kalendárne roky rovná 200 miliónom Eur alebo je vyššia a je nižšia ako 1 miliarda Eur.⁸⁶

internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

⁸⁵ Dôvodová správa k Návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 502 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

⁸⁶ Článok 1 ods. 1 Návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 502 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

Zároveň Návrh Smernice obsahuje aj úpravu článku 33 ods. 3 Smernice o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorý stanovuje osobitné podmienky s cieľom zabezpečiť, aby rastové trhy MSP účinne využívali mikropodniky a malé a stredné podniky a to tým, že sa im uľahčí ich prístup ku kapitálu a ďalší rozvoj špecializovaných trhov, ktoré uspokojujú potreby MSP.

Rozsah pôsobnosti článku 33 ods. 3 písm. a) Smernice o trhoch s finančnými nástrojmi by sa mal **rozšíriť tak, aby ustanovenie zahŕňalo aj malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a aby sa týmto podnikom umožnil prístup na kapitálové trhy prostredníctvom rastových trhov MSP.**⁸⁷

Predpokladá sa, že navrhované zmeny a doplnenia Nariadenia o prospekte a Smernice o trhoch s finančnými nástrojmi by mohli pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou priniesť celkové maximálne spoločné úspory nákladov až vo výške 12,7 milióna Eur.⁸⁸

Ad. b) Smernica o odolnosti kritických subjektov

Smernica o odolnosti kritických subjektov ukladá členským štátom EÚ povinnosť podporovať kritické subjekty, ktoré sa klasifikujú ako mikropodniky a malé a stredné podniky v zmysle prílohy k Odporúčaniu Komisie 2003/361/ES, pri zvyšovaní ich odolnosti, čím majú členské štáty EÚ **predchádzať nadmernej administratívnej záťaži mikropodnikov a malých a stredných podnikov.** Za týmto účelom sú členské štáty povinné do 17.01.2026 prijať stratégiu na zvýšenie odolnosti kritických subjektov.

V zmysle článku 4 Smernice o odolnosti kritických subjektov musí každá stratégia na zvýšenie odolnosti kritických subjektov obsahovať opis už zavedených opatrení, ktoré majú uľahčiť plnenie určitých povinností zo strany MSP, ktoré členské štáty identifikovali ako kritické subjekty.

Cieľom Návrhu Smernice je **rozšíriť rozsah pôsobnosti** článku 4 Smernice o odolnosti kritických subjektov **aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, a teda rozšíriť povinnosti členských štátov EÚ opísať vo svojej stratégii na zvýšenie odolnosti kritických subjektov aj opatrenia na uľahčenie plnenia určitých povinností pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou v prípade, že takéto opatrenia sú už zavedené na vnútroštátnej úrovni.

Vymedzenie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou sa Návrhom Smernice navrhuje doplniť do článku 4 ods. 2 písm. h) Smernice o odolnosti kritických subjektov.⁸⁹

⁸⁷ Článok 1 ods. 2 Návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 502 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

⁸⁸ Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-11-03]

⁸⁹ Dôvodová správa k Návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia z 21.05.2025, COM(2025) 502 final. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en [2025-10-17]

2.6 Očakávané zníženie administratívnej záťaže v EÚ

Legislatívnym balíkom opatrení Omnibus IV sa mení a dopĺňa niekoľko európskych právnych predpisov, v ktorých už existujú **podporné opatrenia** určené pre mikropodniky, malé a stredné podniky. Niektoré z týchto opatrení by sa mali **rozšíriť aj na novú kategóriu podnikov, t. j. malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, čo povedie k **zníženiu administratívneho zaťaženia** týchto podnikov a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou tiež získajú **prístup k určitým kvalitatívnym výhodám alebo zjednodušeným pravidlám**, ktoré boli doposiaľ určené len pre podniky MSP.

Súčasne tiež **dochádza k celkovému zníženiu byrokracie** vďaka opatreniam nachádzajúcim sa vo Všeobecnom nariadení o ochrane údajov (GDPR), v Nariadení o batériách alebo v Nariadení o fluórovaných skleníkových plynoch.⁹⁰

Komisia uvádza, že nové opatrenia, ktoré navrhuje prijať v rámci legislatívneho balíka Omnibus IV, majú **podnikom v EÚ ušetriť ďalších približne 400 miliónov Eur ročne na administratívnych nákladoch**.

Vďaka zavedeniu novej kategórie podnikov, t. j. malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, sa **uľahčí plnenie povinností** týkajúcich sa dodržiavania predpisov, čím sa uvoľnia zdroje pre rast a investície na celom jednotnom trhu. Navrhované opatrenia majú **podnecovať malé a stredné podniky** k tomu, aby **sa rozširovali, digitalizovali regulačné procesy, znižovali byrokráciu a podporovali cieľ Komisie znížiť administratívnu záťaž celkovo o 25 % a v prípade malých a stredných podnikov o 35 %, a to do konca roku 2029**.

Medzi **klúčové opatrenia na zjednodušenie**, ktoré legislatívny balík opatrení Omnibus IV prináša, patria:

- **zavedenie novej kategórie podnikov** – malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou;
- **umožnenie malým podnikom so strednou trhovou kapitalizáciou využívať obdobne priaznivé podmienky** aké sú dostupné pre mikropodniky, malé a stredné podniky, vrátane zjednodušených postupov a nižšieho administratívneho zaťaženia;
- **oslobodenie približne 10 000 podnikov v EÚ v roku 2026 od povinnosti registrácie na portáli EÚ pre F-plyny;**
- **zjednodušenie požiadaviek na vedenie záznamov podľa Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR) a rozšírenie rozsahu pôsobnosti ustanovení, ktoré sú k dispozícii pre mikropodniky, malé a stredné podniky podľa Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR), aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou;**
- **prechod na digitálnu formu a zrušenie zdĺhavých povinností týkajúcich sa papierovej dokumentácie v predpisoch o výrobkoch**, vrátane odstránenia papierových vyhlásení o zhode, návodov na použitie a iných dokumentov, čím sa podporí rýchlejšia digitálna transformácia;
- **rozšírenie rozsahu pôsobnosti ustanovení Nariadenia o prospektoch a Smernice o trhoch s finančnými nástrojmi aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou**, čím sa malým podnikom so strednou trhovou kapitalizáciou umožní prístup na rastové trhy malých a stredných podnikov a tiež používanie rastového emisného prospektu EÚ;

⁹⁰ Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-11-17]

- **zjednodušené procesy preukazovania súladu výrobkov s požiadavkami EÚ** aj v prípadoch, keď ešte neexistujú harmonizované európske normy;
- **plynulejšie zavádzanie povinností náležitej starostlivosti v odvetví batérii.**⁹¹

Komisia predpokladá, že v praxi by navrhované opatrenia mali podnikom priniesť aj určité **finančné úspory** a to napríklad:

- **návrhy v oblasti Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR)** by mali pomôcť podnikom ušetriť až **66 miliónov Eur** ročne;
- **zjednodušené pravidlá kótovania a možnosť vypracovať zjednodušenú formu prospektu emisie cenných papierov EÚ** (namiesto úplného prospektu), by malo **každému podniku** ušetriť približne **20 000,- Eur**. **Celkové maximálne odhadované úspory nákladov pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou** vyplývajúce z navrhovaných zmien a doplnení Smernice o trhoch s finančnými nástrojmi a Nariadenia o prospektoch predstavujú sumu vo výške **12,7 miliónov Eur.**;
- vďaka oslobodeniu od určitých pravidiel týkajúcich sa náležitej starostlivosti a vysledovateľnosti dodávateľských reťazcov Komisia predpokladá, že **malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou v odvetví batérii by mohli ušetriť až 40 000,- Eur ročne.**⁹²

Vďaka zníženiu administratívnej záťaže sa malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou budú môcť zamerať na svoje hlavné podnikateľské činnosti a zlepšiť svoju konkurencieschopnosť v domácom alebo aj medzinárodnom meradle.

Komisia chce aj naďalej pokračovať v úsilí o zjednodušovanie tak, aby boli pravidlá a nariadenia EÚ pre občanov, spotrebiteľov, podniky aj verejnú správu jednoduchšie, efektívnejšie a ľahšie uplatniteľné.

Omnibus IV predstavuje len jeden z viacerých balíkov návrhov a zjednodušujúcich opatrení, ktoré Komisia v roku 2025 prijala s cieľom zjednodušiť existujúcu európsku reguláciu, znížiť regulačné zaťaženie podnikov a posilniť konkurencieschopnosť EÚ a nadväzuje na už skôr prijaté návrhy opatrení.

Už prvým balíkom zjednodušujúcich opatrení, označeným ako „Omnibus I“, ktorý bol Komisiou predložený koncom februára 2025, boli navrhnuté prvé opatrenia, ktoré by mali výrazne prispieť k zníženiu administratívnej záťaže podnikov, najmä mikropodnikov, malých a stredných podnikov a to v oblasti tzv. ESG reportingu.

⁹¹ Dostupné na internete: https://commission.europa.eu/news-and-media/news/simplification-measures-save-eu-businesses-eu400-million-annually-2025-05-21_sk?prefLang=sk [2025-11-28]

⁹² Questions and answers on simplification Omnibus IV. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278 [2025-11-03] a tiež dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/attachment/881208/Factsheet%20-%20Small%20mid-caps.pdf> [2025-11-28]

3 ESG REPORTING

Koncept ESG vznikol na základe teórie Spoločensky zodpovedného podnikania (pozn. z anglického „*Corporate Social Responsibility*“), a to najmä na základe podnetov investorov, ktorí požadovali vyhodnotenie zodpovedného správania podnikov a predpovedania budúcich možných finančných výsledkov aj z nefinančných informácií. **V súčasnosti je tento pojem vnímaný skôr ako synonymum k pojmu udržateľnosť.** Aktivita sledované a vykonávané v oblasti ESG majú prispieť k zmierneniu vplyvov klimatickej zmeny a zároveň podporiť budovanie spravodlivej a prosperujúcej spoločnosti s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom.⁹³

Súčasná právna úprava ESG reportingu ale vytvára **pre širokú skupinu podnikov príliš veľkú administratívnu záťaž.** Za účelom zjednodušenia súčasných pravidiel ESG reportingu a zníženia administratívnej záťaže najmä pre malé a stredné podniky, **Komisia dňa 26.02.2025 uverejnila prvý súhrnný návrh legislatívneho balíka označený ako „Omnibus I“,** v rámci ktorého Komisia navrhuje doposiaľ **najvýznamnejšie zmeny v oblasti ESG reportingu.**

Omnibus I bol prvým zo série balíkov návrhov a zjednodušujúcich opatrení Komisie prijatých za účelom zjednodušovania existujúcej regulácie EÚ s cieľom znížiť regulačné zaťaženie podnikov a zvýšiť konkurencieschopnosť EÚ.

3.1 Definícia ESG - čo sa rozumie pod pojmom ESG, čo sú ESG dáta a aký je ich význam

ESG je skratka oblastí, ktoré vyjadrujú zodpovedný prístup podnikov v podnikaní, k ich rozvoju, konkurencieschopnosti, zodpovednosti a celkovej udržateľnosti.

E ako environment zahŕňa množstvo kritérií, na základe ktorých sa posudzuje správanie podnikov vo vzťahu k životnému prostrediu, napríklad emisie skleníkových plynov (označované aj ako „*Greenhouse Gases*“ alebo skratkou „*GHG*“), aktivity smerujúce k uhlíkovo neutrálnej ekonomike, energetická účinnosť, spotreba vody, využívanie surovín, odpadové hospodárstvo, vplyv na biodiverzitu a udržateľné postupy v dodávateľskom reťazci. Tieto ukazovatele majú zásadný význam pre dodržiavanie regulačných predpisov v súlade s medzinárodnými rámcami ako sú napríklad Taxonómia EÚ, TCFD⁹⁴ a GRI⁹⁵.

S ako social sa zaoberá spoločenskou zodpovednosťou podnikov, ich správaním sa k zamestnancom, podporou ich zdravia a bezpečnosti, etikou, vyhodnocuje komplex sociálnych aspektov podnikov. Sociálne dáta merajú vzťahy spoločnosti so zamestnancami, zákazníkmi, dodávateľmi a komunitami. V tejto oblasti patria medzi kľúčové ukazovatele politiky rozmanitosti, rovnosti a inklúzie, pracovné podmienky, dodržiavanie ľudských práv, bezpečnosť na pracovisku, ochrana spotrebiteľa a iniciatívy v oblasti sociálnej zodpovednosti podnikov.

G ako governance sa zameriava na metódy riadenia spoločností. Dáta o riadení hodnotia štruktúru a etické správanie vedenia spoločnosti. Medzi významné ukazovatele patria napr. zloženie správnej rady, odmeňovanie výkonných pracovníkov, protikorupčné politiky,

⁹³ Dostupné na internete: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/esg-ako-pomoc-pri-udrzatelnom-podnikani.htm> [2025-11-10]

⁹⁴ Ide o skratku z anglického „*Task Force on Climate-related Financial Disclosures*“, čo v slovenskom preklade znamená „*Pracovná skupina pre finančné informácie súvisiace s klímou*“.

⁹⁵ Ide o skratku z anglického „*Global Reporting Initiative*“, čo je nezávislá medzinárodná organizácia, ktorá je autorom štandardov pre zverejňovanie informácií o udržateľnosti, tzv. štandardy GRI.

transparentnosť finančného a nefinančného výkazníctva, etika v podnikaní, práva akcionárov a celková efektívnosť správy a riadenia spoločností.⁹⁶

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že **ESG dáta sú kvantitatívne a kvalitatívne ukazovatele, ktoré hodnotia environmentálnu, sociálnu a riadiacu výkonnosť podniku a ponúkajú pohľad na firemnú udržateľnosť nad rámec tradičných finančných ukazovateľov.** Sú považované za významný prvok modernej obchodnej stratégie, ktorá ovplyvňuje transparentnosť podniku, finančné rozhodovanie aj dodržiavanie legislatívy. Z hľadiska udržateľnosti, dlhodobej ziskovosti, ale aj etickej zodpovednosti sú ESG dáta dôležitým faktorom pre vylepšenie povesti podnikov, a teda majú výrazný vplyv aj na získavanie investícií. Investori, regulačné orgány, ale aj spotrebitelia v súčasnosti požadujú vyššiu spoločenskú zodpovednosť v podnikaní, a preto hodnotenie podnikov už nie je možné odvodzovať len od tradičných finančných ukazovateľov, ale vyžaduje si posudzovanie a hodnotenie mnohých iných faktorov. Pri procese zhromažďovania, interpretácie a využívania poznatkov o ESG je potrebný štruktúrovaný prístup podporený analytickou metodikou. Predpokladom pre efektívne využívanie ESG dát je preto nielen kvalitný proces ich zhromažďovania, ale aj ich interpretácia.⁹⁷

Zhromažďovanie, meranie a verifikácia ESG dát sa považuje za najnáročnejšiu časť celého reportingu a vyžaduje si systematický prístup, ktorý zahŕňa interné aj externé zdroje.

Interné zdroje ESG dát pochádzajú z rôznych prevádzkových a podnikových záznamov, aby bol zabezpečený komplexný pohľad na výkonnosť podniku v oblasti udržateľnosti. Za dôležité interné zdroje sa považujú napríklad:

- dokumenty týkajúce sa riadenia podniku a rozhodovacích štruktúr, zápisy zo zasadnutí správnej rady, etické zásady podniku, zásady odmeňovania manažmentu, rámce riadenia rizík a pod.;
- prevádzkové a finančné správy, ako sú napríklad záznamy o spotrebe zdrojov a finančné výkazy poskytujúce kvantitatívny pohľad na energetickú účinnosť, záznamy o nakladaní s odpadmi a ich likvidácii, o emisiách uhlíka, účty za komunálne služby, dokumenty týkajúce sa celkového vplyvu podniku na životné prostredie a pod.;
- správy o ľudských zdrojoch, demografických údajoch vo vzťahu k pracovnej sile, fluktuácii zamestnancov a ich pracovných podmienkach, záznamy o školeniach odbornej prípravy, ako aj bezpečnosti pri práci, implementácia zásad rovnosti, inklúzie a pod.;
- spätná väzba zamestnancov a iných zainteresovaných strán vo vzťahu k etickým normám, firemnej kultúre a firemnej zodpovednosti, ako napríklad rôzne relevantné prieskumy, ktoré majú výpovednú hodnotu smerom k firemnej kultúre, etickým normám a celkovej zodpovednosti podniku.

Medzi interné zdroje môžeme zaradiť aj audity dodávateľského reťazca, ktoré skúmajú postupy udržateľnosti, etické získavanie zdrojov a dodržiavanie pracovných a environmentálnych predpisov v rámci podnikových činností.

⁹⁶ Dostupné na internete: <https://www.crif-esg.sk/ako-spravne-vyuzivat-esg-data/> [2025-11-10] a tiež dostupné na internete: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/esg-ako-pomoc-pri-udrzatelnom-podnikani.htm> [2025-11-10]

⁹⁷ Dostupné na internete: <https://www.crif-esg.sk/ako-spravne-vyuzivat-esg-data/> [2025-11-10]

Rovnako významné sú aj externé zdroje, ktoré poskytujú nezávislé hodnotenia, pracujú s porovnávacími kritériami, ale slúžia aj na verifikáciu interných ukazovateľov. Zdrojom externých údajov sú napríklad:

- hodnotenia a analýzy tretích strán, ktoré sa zameriavajú na výkonnosť podnikov v oblastiach ESG pomocou štandardizovaných ukazovateľov a ponúkajú cenné ratingy aj hodnotenia rizík;
- regulačné reporty, t. j. informácie týkajúce sa ESG vo finančných dokumentoch, správach o udržateľnosti a sociálnej zodpovednosti podnikov v súlade s platnou legislatívou ako je Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov, označovaná aj ako smernica CSRD⁹⁸ a Pravidlá SEC⁹⁹ o zverejňovaní informácií o klíme;
- písomnosti od priemyselných organizácií a obchodných združení, zamerané na výkonnosť a konkurencieschopnosť;
- spätná väzba od zainteresovaných strán, zákazníkov, investorov, médií, skupín na ochranu práv, ale aj akademické štúdie, s ohľadom na priame poznatky súvisiace s firemnou politikou v oblastiach ESG, ktoré poskytujú nezávislé hodnotenia podnikov v oblasti udržateľnosti a môžu odhaľovať rôzne riziká aj vplyv na dobrú povesť.

ESG dáta majú významné miesto aj z hľadiska ich využitia na strategické účely. Podniky, ktoré tieto dáta pravidelne aktualizujú, získavajú analytický materiál, ktorý im umožňuje identifikáciu a riadenie rizík vo všetkých záujmových oblastiach, ale napríklad aj sledovanie a efektívne predvídanie regulačných zmien či výber vhodných investícií. Analýza ukazovateľov udržateľnosti umožňuje identifikovať oblasti, ktoré je potrebné optimalizovať s ohľadom na osvedčené postupy, ale aj nové trendy a tak zvýšiť svoju konkurencieschopnosť a udržateľnosť. Významnú úlohu majú ESG dáta aj pri transparentnosti a zabezpečení dodržiavania právnych predpisov. ESG reporty, ktoré sú zosúladené s globálnymi normami ako sú CSRD, Pravidlá SEC o zverejňovaní informácií o klíme a Medzinárodné štandardy finančného výkazníctva¹⁰⁰, označované aj skratkou IFRS, preukazujú nielen zodpovedný prístup voči všetkým zainteresovaným stranám, ale budujú si aj dôveru u investorov. ESG dáta sú tiež významným ukazovateľom v prípade zeleného financovania, ktoré je aktuálne na vzostupe. **Inštitucionálni investori, banky a správcovia aktív uprednostňujú práve podniky s dobrými výsledkami v oblastiach ESG.** Aj finančné trhy zaznamenali lepšiu výkonnosť akcií, nižšie kapitálové náklady a dlhodobú finančnú stabilitu práve u podnikov so silnými ESG stratégiami.

Rastúci význam ESG reportingu preukázateľne reflektuje zásadnú zmenu v spôsobe hodnotenia podnikov. Podniky, ktoré aktívne pracujú s ESG dátami si zlepšujú finančnú výkonnosť, zabezpečujú súlad s novými regulačnými požiadavkami a budujú si tak lepšiu pozíciu pre udržateľný rast.¹⁰¹

⁹⁸ CSRD je skratka pre „Corporate Sustainability Reporting Directive“ čo v slovenskom preklade znamená „Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov“.

⁹⁹ SEC je skratka pre U.S. Securities and Exchange Commission, čo v slovenskom preklade znamená „Komisia pre cenné papiere a burzu Spojených štátov amerických“.

¹⁰⁰ Tento pojem, predtým známy ako medzinárodné účtovné štandardy (IAS), zahŕňa medzinárodné štandardy finančného výkazníctva (IFRS) a súvisiace interpretácie (interpretácie SIC-IFRIC), následné zmeny týchto noriem a súvisiacich interpretácií, budúce normy a súvisiace interpretácie, ktoré vydá alebo schváli Rada pre medzinárodné účtovné normy (IASB). Dostupné na internete: https://eur-lex.europa.eu/SK/legal-content/summary/international-accounting-standards-ias-regulation.html#keyterm_1 [2025-11-11]

¹⁰¹ Dostupné na internete: <https://www.crif-esg.sk/ako-spravne-vyuzivat-esg-data/> [2025-11-10]

3.2 Súčasná právna regulácia ESG reportingu v EÚ

ESG reporting sa v EÚ zavádzal postupne. Prvým právnym predpisom, ktorým EÚ zaviedla povinný ESG reporting v EÚ, bola Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti niektorými veľkými podnikmi a skupinami, označovaná aj ako smernica NFRD¹⁰². Hoci Smernica o zverejňovaní nefinančných informácií nehovorila výslovne o ESG reportingu, t. j. nepoužívala v tom čase tento pojem, obsahovo sa jednalo o prvý legislatívny rámec ESG reportingu v Európe.

Cieľom smernice NFRD je, aby niektoré veľké podniky, ktoré sú subjektami verejného záujmu a skupiny s viac ako 500 pracovníkmi zverejňovali príslušné nefinančné informácie s cieľom poskytnúť investorom a iným zainteresovaným stranám lepší obraz o ich vývoji, správaní, pozícii a vplyve ich činnosti. NFRD vyžadovala najmä zverejňovanie informácií o:

- a) environmentálnych otázkach,
- b) sociálnych a zamestnaneckých otázkach,
- c) dodržiavaní ľudských práv,
- d) boji proti korupcii a úplatkárstvu,
- e) riadení rizík.

Príslušné nefinančné informácie by dotknuté podniky mali zverejňovať vo svojej výročnej správe, prípadne v osobitnej správe, ak členský štát EÚ umožnil podnikom zverejňovať príslušné nefinančné informácie v osobitnej správe. Komisia vytvorila pre dotknuté podniky aj nezáväznú usmernenie o tom, ako vykazovať príslušné nefinančné informácie.

Smernica NFRD sa uplatňuje od 05.12.2014. Do vnútroštátnych právnych predpisov krajín EÚ mala byť transponovaná do 06.12.2016. Smernicu NFRD transponovali všetky členské štáty EÚ do svojho vnútroštátneho práva a dotknuté podniky mali po prvýkrát predložiť správu o nefinančných informáciách v súlade s NFRD v roku 2018 za účtovné obdobie roku 2017.¹⁰³

Druhým a zásadnejším právnym predpisom, ktorým EÚ zaviedla rozšírený a modernizovaný ESG reporting, je práve **Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov**, teda smernica CSRD. Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov upravuje, posilňuje a rozširuje regulačný dosah predchádzajúcej smernice NFRD a zároveň upevňuje štandardy ESG reportingu. Predpokladá sa, že smernica CSRD bude mať vplyv na približne 50 000 podnikov naprieč celou EÚ.¹⁰⁴

Cieľom smernice CSRD je najmä zlepšiť transparentnosť a zodpovednosť podnikov v oblasti udržateľnosti a podporiť prechod k udržateľnejšej ekonomike.

Na základe smernice CSRD dochádza k rozšíreniu tradičného ESG reportingu a to tým, že CSRD zavádza povinné a štandardizované zverejňovanie environmentálnych, sociálnych a riadiacich vplyvov podnikateľských aktivít. Ide o komplexný rámec, ktorý presahuje dovtedajšie dobrovoľné reportingové praktiky. Tento prechod k povinnému ESG reportingu je

¹⁰² NFRD je skratka pre „Non-Financial Reporting Directive“ čo v slovenskom preklade znamená „Smernica o zverejňovaní nefinančných informácií“.

¹⁰³ Dostupné na internete: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:240601_2 [2025-11-14]

¹⁰⁴ Dostupné na internete: <https://kpmg.com/sk/sk/home/insights/2023/01/esg-nove-povinnosti-pre-spolocnosti.html> [2025-11-14]

dôležitým krokom k posilneniu podnikateľskej zodpovednosti a podpore udržateľných obchodných praktík na celoeurópskej úrovni.

Najvýznamnejšie úpravy a zmeny, ktoré boli prostredníctvom CSRD zavedené sú:

- a) rozšírenie okruhu subjektov, na ktoré sa vzťahujú povinnosti ESG reportingu;
- b) povinné vykazovanie podľa Európskych štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti, tzv. ESRS štandardy;
- c) prísnejšie pravidlá auditu a overovania údajov;
- d) princíp dvojitej materiality alebo dvojitej závažnosti, čo znamená, že podniky musia v rámci svojich správ informovať o svojich vplyvoch na ľudí a životné prostredie, ako aj o tom, ako sociálne a environmentálne otázky vytvárajú pre nich finančné riziká a príležitosti (vplyv aj riziko).

Čo sa týka rozšírenia okruhu subjektov, na ktoré sa vzťahujú povinnosti ESG reportingu v zmysle CSRD, povinnosť ESG reportingu v zmysle smernice CSRD sa vzťahuje na nižšie uvedené subjekty nasledovne:

- od 01.01.2024 sa CSRD vzťahuje na veľké podniky, ktoré umiestnili svoje akcie na regulovanom trhu, tzv. kótované podniky, ktoré majú viac ako 500 pracovníkov a na ktoré sa už vzťahovala smernica NFRD;
- od 01.01.2025 sa CSRD vzťahuje aj na ostatné veľké podniky, ktoré nepodliehali smernici NFRD a ktoré k súvahovému dňu spĺňajú aspoň 2 z 3 nasledujúcich kritérií:
 - a) priemerný počet pracovníkov počas fiškálneho roka je najmenej 250; a/alebo
 - b) ročný obrat podniku je najmenej 50 miliónov Eur; a/alebo
 - c) celková ročná bilančná hodnota je najmenej 25 miliónov Eur;
- od 01.01.2026 sa CSRD vzťahuje aj na malé a stredné podniky (s výnimkou mikropodnikov) a ostatné podniky, ktoré umiestnili svoje akcie na regulovanom trhu, ako aj malé a jednoduché úverové inštitúcie a kaptívne poisťovne, ktoré k súvahovému dňu spĺňajú aspoň 2 z 3 nasledujúcich kritérií:
 - a) priemerný počet pracovníkov počas fiškálneho roka je maximálne 10; a/alebo
 - b) ročný obrat podniku je maximálne 700 000,- Eur; a/alebo
 - c) celková ročná bilančná hodnota je maximálne 350 000,- Eur.

V zmysle smernice CSRD sú podniky **povinné zverejňovať informácie** z nasledovných oblastí:

- **environmentálne informácie** – klimatická zmena, znečistenie, voda a vodné zdroje, biodiverzita a ekosystémy, využívanie zdrojov a obehové hospodárstvo;
- **sociálne a ľudskoprávne informácie** – vlastní zamestnanci, zamestnanci v hodnotovom reťazci, dotknuté komunity, spotrebitelia a koncoví používatelia;
- **informácie o riadení podniku** – výkon podnikateľskej činnosti.

Zozbierané dáta majú podniky následne vyhodnocovať prostredníctvom interného systému posudzovania vplyvov, ktorý si podniky majú povinnosť zaviesť. Cieľom týchto hodnotení je určiť, či je daná oblasť udržateľnosti pre podnik významná – a to v pozitívnom, ale aj v negatívnom zmysle. Podniky majú zároveň zverejniť postup, akým pri jednotlivých oblastiach udržateľnosti vykonali hodnotenie vplyvov.

Na zabezpečenie úplného posúdenia vplyvov budú podniky realizovať aj proces náležitej starostlivosti, tzv. due diligence, najmä pokiaľ pôjde o sociálne dosahy podniku a vplyv podniku na ľudské práva.

Príslušné informácie z oblasti udržateľnosti by dotknuté podniky mali zverejňovať v rámci výročnej správy a to v správe o udržateľnosti.¹⁰⁵

Členské štáty EÚ mali povinnosť transponovať smernicu CSRD do svojich právnych poriadkov do 06.07.2024. Zároveň boli členské štáty EÚ povinné postupne prijímať opatrenia na zabezpečenie splnenia všetkých povinností, vyplývajúcich z CSRD pre jednotlivé podniky.¹⁰⁶

Smernica CSRD je predmetom návrhu legislatívneho balíka Omnibus I, ktorý sa zaoberá práve zmenami v oblasti ESG reportingu a navrhuje aj niekoľko zmien a úprav v smernici CSRD. Kľúčovým zmenám, ktoré legislatívny balík Omnibus I navrhuje, sa budeme venovať v nasledujúcej podkapitole tejto analýzy.

3.3 Kľúčové zmeny v ESG reportingu v zmysle návrhu legislatívneho balíka Omnibus I

Komisia dňa 26.02.2025 zverejnila očakávaný prvý súhrnný balík označený ako „Omnibus I“, ktorého predmetom boli návrhy na zjednodušenie Smernice o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov, t. j. CSRD, ako aj Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859, označovanej aj ako smernica CSDDD. Návrh legislatívneho balíka Omnibus I predstavuje doposiaľ najvýznamnejšiu revíziu v oblasti ESG regulácií a má prispieť k zníženiu administratívnej záťaže pre podniky v EÚ.¹⁰⁷

Podľa odhadov Európskej komisie sa povinnosti ESG reportingu dotýkajú asi 50 000 európskych podnikov. V pozícii ich dodávateľov sú však ďalšie spoločnosti, a preto môže ísť o výrazne vyššie číslo, pričom zároveň sa odhaduje, že len asi 42 % z dotknutých podnikov sú pripravené aktuálne aplikovať ESG reporting do svojej praxe. Nielen nepripravenosť podnikov, ale aj politické zmeny v Európe a USA boli podnetom pre Komisiu venovať sa úprave parametrov ESG regulácií, reportovacích smerníc CSRD a CSDDD, ako aj Taxonómii EÚ a Nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach, označovanému aj nariadenie CBAM (tzv. uhlíkového cla).

Cieľom komplexnej reformnej iniciatívy Omnibus I je zjednodušiť prechod podnikov na spracovávanie ESG reportingu.¹⁰⁸

Prioritou iniciatívy bolo obmedziť dosah ESG reportingu na malé a stredné podniky a to najmä zvýšením základných hodnôt pre povinné vykazovanie a tiež obmedzením rozsahu informácií, ktoré môžu veľké podniky vyžadovať od menších podnikov v rámci svojich dodávateľských vzťahov. Výsledkom by mala byť rovnováha medzi náročnými

¹⁰⁵ Dostupné na internete: <https://kpmg.com/sk/sk/home/insights/2023/01/esg-nove-povinnosti-pre-spolocnosti.html> [2025-11-14]

¹⁰⁶ Článok 5 bod 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov. Dostupné na internete: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=uriserv:OJ.L_.2022.322.01.0015.01.SLK [2025-11-14]

¹⁰⁷ Dostupné na internete: https://commission.europa.eu/publications/omnibus-i_en?prefLang=sk [2025-11-12]

¹⁰⁸ Dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/esg-omnibus-prepisuje-pravidla-nefinancneho-reportingu-v-eu/> [2025-11-12]

environmentálnymi cieľmi EÚ a zachovaním si konkurencieschopnosti európskych podnikov s ohľadom na zahraničné podniky, ktorých sa vzhľadom na ich aktivity ESG dotýka.¹⁰⁹

Navrhované úpravy ESG reportingu obsahujú hlavne:

- zníženie administratívnej záťaže pre veľké podniky o 25 % a pre malé a stredné podniky až o 35 %, a to napríklad odstránením požiadavky na tzv. odvetvovo špecifické štandardy ESG reportingu a tiež výrazným znížením dátových bodov pre ESG reporting;
- zvýšenie základných kritérií pre podniky pre povinný ESG reporting, konkrétne zvýšenie kritéria počtu pracovníkov. Požiadavky na podávanie ESG reportov by sa vzťahovali len na veľké podniky s priemerným počtom pracovníkov počas fiškálneho roka nad 1 000, t. j. veľké podniky, ktoré majú viac ako 1 000 pracovníkov a buď ročný obrat najmenej vo výške 50 miliónov Eur a/alebo celkovú ročnú bilančnú hodnotu najmenej vo výške 25 miliónov Eur. Uvedenou úpravou by sa výrazne znížil počet podnikov s povinnosťou zavádzať komplexný ESG reporting, ako aj due diligence, t. j. proces náležitej starostlivosti.;
- úplné vylúčenie malých a stredných podnikov z pôsobnosti smernice CSRD a zavedenie primeraných štandardov na dobrovoľné podávanie správ o udržateľnosti na základe tzv. VSME štandardu, vypracovaného Európskou poradnou skupinou pre finančné výkazníctvo, označovanou skratkou EFRAG;
- počet podnikov v pôsobnosti smernice CSRD sa v dôsledku navrhovaných úprav zníži o cca 80 % a tiež sa zníži náročnosť auditov o udržateľnosti;
- zjednoduší sa smernica CSDDD a povinnosť due diligence, t. j. proces náležitej starostlivosti sa bude vzťahovať len na priamych dodávateľov.¹¹⁰

Poslednými dôležitými zmenami, ktoré sú súčasťou prvého súhrnného balíka Omnibus I, sú jednak odloženie reportingových povinností o dva roky a to pre podniky, ktoré aktuálne spadajú pod smernicu CSRD a mali spracovať a zverejniť svoj prvý ESG report v rokoch 2026 alebo 2027 a tiež odloženie lehoty na transpozíciu smernice CSDDD do vnútroštátneho práva a odloženie lehoty na prvú fázu uplatňovania smernice CSDDD o jeden rok.¹¹¹

Posledné uvedené zmeny boli súčasťou Návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti, ktorá bola označovaná aj ako Smernica „Stop-the-Clock“. Táto časť súhrnného balíka Omnibus I už bola na európskej úrovni schválená tzv. zrýchleným postupom a Návrh smernice „Stop-the-Clock“ bol Európskym parlamentom schválený dňa 03.04.2025. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/794 zo 14. apríla 2025, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky

¹⁰⁹ Dostupné na internete: <https://sustainablefutures.linklaters.com/post/102k2bg/eu-commission-publishes-first-omnibus-package-with-changes-to-csrd-and-csddd> [2025-11-12]

¹¹⁰ Dôvodová správa k Návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti z 26.02.2025, COM(2025) 80 final. Dostupné na internete: https://commission.europa.eu/publications/omnibus-i_en?prefLang=sk [2025-11-12]

¹¹¹ Dôvodová správa k Návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti z 26.02.2025, COM(2025) 80 final. Dostupné na internete: https://commission.europa.eu/publications/omnibus-i_en?prefLang=sk [2025-11-12] a tiež dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/esg-omnibus-prepisuje-pravidla-nefinancneho-reportingu-v-eu/> [2025-11-12]

na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti, bola v Úradnom vestníku uverejnená dňa 16.04.2025 a účinnosť nadobudla dňa 17.04.2025.

Členské štáty EÚ sú povinné transponovať Smernicu „Stop-the-Clock“ do vnútroštátnych právnych predpisov najneskôr do 31.12.2025.

Slovenská republika Smernicu „Stop-the-Clock“ transponovala do právneho poriadku Slovenskej republiky a to konkrétne Zákomom č. 187/2025 Z. z., ktorým došlo k nepriamej novelizácii Zákona o účtovníctve. Zákon č. 187/2025 Z. z. bol Národnou radou SR schválený dňa 10.06.2025, s účinnosťou od 10.07.2025 a od 01.01.2026. Zákon o účtovníctve sa mení a dopĺňa prostredníctvom článku VI. Zákona č. 187/2025 Z. z., na základe ktorého došlo k odkladu reportingových povinností pre slovenské podniky o dva roky.

Aplikácia smernice CSRD, po schválení balíka Omnibus I, je naplánovaná nasledovne:

- od roku 2025, za fiškálny rok 2024, budú veľké podniky, ktoré umiestnili svoje akcie na regulovanom trhu, tzv. kótované podniky, na ktoré sa už vzťahovala smernice NFRD, naďalej podliehať smernici CSRD, a teda povinnému ESG reportingu, ak podnik bude spĺňať dve z troch požadovaných kritérií, a to podnik bude mať viac ako 500 pracovníkov, ročný obrat podniku bude najmenej vo výške 50 miliónov Eur a/alebo celková ročná bilančná hodnota bude najmenej vo výške 25 miliónov Eur;
- od roku 2028, za fiškálny rok 2027, sa bude smernica CSRD týkať podnikov s 1 000 a viac pracovníkmi, ak tieto budú spĺňať aj jednu z dvoch ďalších požadovaných kritérií, a teda ročný obrat podniku bude najmenej vo výške 50 miliónov Eur a/alebo celková ročná bilančná hodnota bude najmenej vo výške 25 miliónov Eur.

Ostatné podniky s menej ako 1 000 pracovníkmi už nebudú podliehať smernici CSRD, to znamená ani povinnému ESG reportingu. Pre tieto podniky by Komisia mala zaviesť primerané štandardy na dobrovoľné podávanie neauditovaných správ o udržateľnosti, ktoré sú založené na zjednodušených štandardoch, tzv. VSME štandardoch.

Nové pravidlá, ktoré sú súčasťou súhrnného balíka Omnibus I, nadobudnú účinnosť až po riadnom ukončení legislatívneho procesu na európskej úrovni, t. j. po ich definitívnom schválení a následnom zverejnení v Úradnom vestníku EÚ. Predpokladá sa, že návrh Komisie získa podporu v Rade EÚ, ale pri schvaľovaní v Európskom parlamente môže dôjsť k zásadnejším zmenám v návrhu alebo aj k zdržaniu celého procesu. Pre praktickú implementáciu balíka Omnibus I je tiež dôležité vydávanie vykonávacích a delegovaných aktov Komisiou. Následne, po schválení návrhu balíka Omnibus I na európskej úrovni, bude nasledovať ešte legislatívny proces na národnej úrovni, a teda transpozícia schválených smerníc.

V súvislosti s pripravovanými zmenami sa preto dotknutým podnikom odporúča, aby pokračovali v prípravách na ESG reporting a zamerali sa hlavne na strategické hľadisko ESG reportingu, najmä na analýzu dvojitej materiality a výpočet uhlíkovej stopy. Je dôležité pripravovať sa na zber a analýzu ESG dát, ktoré môžu mať pre podniky strategický význam už v aktuálnom období.¹¹²

Čo sa týka smernice CSDDD, nakoľko návrh na jednoročný odklad lehoty na prvú fázu uplatňovania smernice CSDDD, ako aj návrh na jednoročný odklad lehoty na transpozíciou smernice CSDDD do vnútroštátneho práva bol na európskej úrovni schválený tzv. zrýchleným

¹¹² Dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/esg-omnibus-prepisuje-pravidla-nefinancneho-reportingu-v-eu/> [2025-11-12]

postupom, povinnosti vyplývajúce zo smernice CSDDD budú podniky povinné plniť podľa nasledujúceho časového rámca:

- od 26.07.2028 – bude sa týkať podnikov, ktoré boli založené v súlade s právnymi predpismi členského štátu EÚ a ktoré mali v priemere viac ako 3 000 pracovníkov a dosiahli čistý celosvetový obrat vyšší ako 900 miliónov Eur v poslednom finančnom roku pred 26.07.2028, za ktorý bola alebo mala byť prijatá ročná účtovná závierka;
- od 26.07.2028 – bude sa týkať podnikov, ktoré boli založené v súlade s právnymi predpismi tretej krajiny a ktoré vo finančnom roku predchádzajúcom poslednému finančnému roku pred 26.07.2028 dosiahli v EÚ čistý obrat vyšší ako 900 miliónov Eur;
- od 26.07.2029 – bude sa týkať podnikov, ktoré boli založené v súlade s právnymi predpismi členského štátu EÚ, ktoré mali v priemere viac ako 1 000 pracovníkov a celosvetový čistý obrat viac ako 450 miliónov Eur v poslednom finančnom roku, za ktorý bola alebo mala byť prijatá ročná účtovná závierka, tiež podnikov, ktoré boli založené v súlade s právnymi predpismi tretej krajiny, ktoré vo finančnom roku, ktorý predchádzal poslednému finančnému roku, dosiahli v EÚ čistý obrat viac ako 450 miliónov Eur a ďalších podnikov špecifikovaných v článku 37 ods. 1 písm. c) smernice CSDDD.¹¹³

Pre úplnosť v krátkosti uvádzame aj **d'alšie opatrenia, ktoré prináša prvý súhrnný balík Omnibus I**, a to v súvislosti s Taxonómiou EÚ a nariadením CBAM:

- zachovanie možnosti dobrovoľného vykazovania podľa Taxonómie EÚ pre podniky, ktoré chcú získať prístup k udržateľnému financovaniu;
- zjednodušenie šablón vykazovania podľa Taxonómie EÚ s redukciou dátových bodov o takmer 70 %;
- oslobodenie malých dovozcov, najmä MSP a jednotlivcov v limite 50 ton tovaru ročne, od uhlíkového cla;
- zachovanie princípu dvojitej významnosti pre veľké podniky, ktoré naďalej musia vykazovať ako riziká udržateľnosti ovplyvňujú ich biznis a aký je ich vlastný vplyv na ľudí a životné prostredie, pre malé a stredné podniky bude platiť princíp aplikovateľnosti;
- predlžujú sa intervaly medzi dvomi pravidelnými hodnoteniami náležitej starostlivosti v oblasti udržateľnosti z jedného na päť rokov. Podniky by pritom mali aktualizovať opatrenia náležitej starostlivosti vždy, keď existujú dôvody domnievať sa, že opatrenia už nie sú primerané alebo účinné.¹¹⁴

Súčasťou balíka Omnibus I sú aj návrhy na zmenu niektorých delegovaných aktov Komisie v oblasti Taxonómie EÚ a to konkrétne návrh delegovaného aktu, ktorým sa mení zverejňovanie informácií o taxonómii a delegované akty o taxonómii, klíme a životnom prostredí, ktoré podliehajú verejnej konzultácii.¹¹⁵

Taxonómia EÚ je komplexný systém klasifikácie, ktorý definuje, aké hospodárske aktivity sa považujú za environmentálne udržateľné. Jej cieľom je nasmerovať investície do oblastí, ktoré

¹¹³ Článok 37 konsolidovaného znenia Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A02024L1760-20250417> [2025-11-13]

¹¹⁴ Dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/esg-omnibus-prepisuje-pravidla-nefinancneho-reportingu-v-eu/> [2025-11-12]

¹¹⁵ Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14546-Delegovane-akty-o-taxonomii-pozmenujuce-navrh-y-vdaka-ktorym-bude-vykazovanie-pre-spolocnosti-jednoduchsie-a-nakladovo-efektivnejsie_sk [2025-11-13]

prispievajú k zeleným cieľom EÚ a bojujú proti zmene klímy. Taxonómia EÚ bola zavedená ešte pred uvedením smernice CSRD a predstavuje kľúčový nástroj pre podniky a investorov, nakoľko definuje udržateľné hospodárske aktivity a určuje kritériá pre ekologicky udržateľné investície. Je základným prvkom pre začlenenie ESG do firemných stratégií a pre dosiahnutie cieľov v oblasti udržateľného financovania.

Nakoľko balík Omnibus I znižuje regulačné zaťaženie stredne veľkých podnikov, zúžiť by sa mal aj rozsah pôsobnosti Taxonómie EÚ. Povinné vykazovanie by sa malo týkať len podnikov s viac ako 1 000 pracovníkmi a čistým ročným obratom vyšším ako 450 miliónov Eur. Pre menšie podniky by malo byť v zmysle Taxonómie EÚ vykazovanie na báze dobrovoľnosti. Počet požadovaných dátových bodov by sa mal znížiť o cca 70 % a aktivity, ktoré tvoria menej ako 10 % z celkových príjmov, by mali byť z posudzovania oprávnenosti vyňaté. Zároveň by mala vzniknúť možnosť čiastočného vykazovania pre podniky, ktoré ešte nie sú úplne zosúladené s taxonómiou, čo im ale môže pomôcť deklarovat' posun smerom k udržateľnosti.

Taxonómia EÚ sa stáva dôležitým nástrojom nielen pre investorov a podniky, ale aj pre vládne orgány, ktoré ju môžu používať pri tvorbe environmentálnych politík a regulácií. Jej hlavným cieľom je zjednodušenie prístupu podnikov k financovaniu ich projektov a investícií, ktoré sú v súlade s cieľmi European Green Deal. Ponúka príležitosti financovania zelených aktivít a aktivít smerujúcich k udržateľnosti.¹¹⁶

Tabuľka 6: Prehľad najvýznamnejších zmien, ktoré vyplývajú z návrhu balíka Omnibus I a ich vplyv na podniky

Oblasť	Čo sa mení	Vplyv na podniky
CSRD	- zníženie administratívnej záťaže - zvýšenie limitu povinného ESG reportingu na podniky s viac ako 1 000 pracovníkmi - vylúčenie malých a stredných podnikov z pôsobnosti smernice CSRD - zrušenie sektorových štandardov - obmedzenie počtu dátových bodov až o 50 % - zastavenie prechodu na „reasonable assurance“	Množstvo podnikov, najmä malých a stredných podnikov, formálne vypadne z priamej regulácie smernice CSRD. Investori, banky, prípadne obchodní partneri aj naďalej môžu vyžadovať ESG dáta od menších podnikov. ESG reporting sa preto môže stať zmluvnou podmienkou.
CSDDD	- odklad lehoty na prvú fázu uplatňovania smernice CSDDD na júl 2028 - odklad lehoty na transpozíciu smernice CSDDD do vnútroštátneho práva do 26.07.2027 - zameranie len na priamych dodávateľov - zrušenie jednotnej zodpovednosti v EÚ	Odlišné požiadavky na due diligence, t. j. proces náležitej starostlivosti, v jednotlivých štátoch a zavádzanie nových zmluvných podmienok v dodávateľských vzťahoch.
Nariadenie o taxonómii EÚ	- dobrovoľnosť reportingu pre menšie podniky (do celkového čistého ročného obratu nepresahujúceho 450 miliónov Eur) - reporting len pre materiálne významné činnosti - zjednodušené šablóny, tzn. počet požadovaných dátových bodov sa zníži o cca 70 %	ESG reporting sa stáva flexibilnejší, ale otázka „čo je materiálne“ môže viesť k sporom s audítormi a investormi.

Zdroj: vlastné spracovanie, Návrh legislatívneho balíka Omnibus I.

Navrhovaná revízia v oblasti ESG reportingu prináša administratívnu úľavu pre mnohé podniky, ale predstavuje aj určité riziká pre celý European Green Deal. Zložitosť spracovávania

¹¹⁶ Dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/esg-omnibus-prepisuje-pravidla-nefinancneho-reportingu-v-eu/> [2025-11-12]

ESG reportingu by mohla odrádzať podniky od práce s ním, a preto je nevyhnutné, aby sa k zjednodušeniam ESG reportingu pristupovalo tak, aby sa nestratil jeho zmysel. Je potrebné pochopiť ESG reporting ako strategický a finančný nástroj, ktorý **poskytuje podnikom možnosť upevniť si svoje postavenie v konkurenčnom prostredí a pozitívne ovplyvňuje investičné aj úverové procesy**. Podniky s kvalitnou ESG stratégiou majú prístup k výhodnejšiemu financovaniu a priťahujú aj vyšší záujem investorov. Zodpovedný prístup podnikov v environmentálnej oblasti znižuje riziká spojené s klimatickými zmenami a kvalitná sociálna politika zlepšuje produktivitu pracovníkov aj ich lojalitu. Efektívne riadenie podniku a jeho reputácia podporuje stabilitu a má významný vplyv na všetky záujmové subjekty. **Zámerom ESG reportingu je vytvoriť kvalitný nástroj na identifikáciu dlhodobu udržateľných projektov a podnikov a umožniť im prístup k zvýhodnenému financovaniu či zeleným dotáciám**. Kvalitne vypracovaný ESG reporting by mal tiež **odhaľovať tzv. greenwashing**, a teda podniky, ktoré pri svojej propagácii využívajú zavádzajúcu marketingovú stratégiu, ktorá je zameraná na vytvorenie ilúzie, že produkty, ciele a zásady podniku alebo organizácie sú ekologicky udržateľnejšie alebo šetrnejšie k životnému prostrediu, než v skutočnosti sú.

Úlohou ESG reportingu je generovať zodpovedné a kvalitné dáta, ako efektívny pracovný nástroj pre investorov, banky či poisťovne, a preto je nevyhnutné k znižovaniu administratívnej záťaže v rámci návrhu balíka Omnibus I pristupovať tak, aby rozsahom požiadaviek na reporting a due diligence, t. j. proces náležitej starostlivosti, spolu s vylúčením množstva subjektov, nestratil svoju komplexnosť a spoľahlivosť.¹¹⁷

3.4 Mikropodniky, malé a stredné podniky mimo rámca povinností ESG reportingu

Čo sa týka mikropodnikov, malých a stredných podnikov, ktoré by po schválení balíka Omnibus I nemali podliehať novým podmienkam ESG reportingu v zmysle smernice CSRD, tieto podniky budú mať k dispozícii tzv. **VSME štandardy**. Tieto vypracovala organizácia EFRA, t. j. Európska poradná skupina pre finančné výkazníctvo, na základe poverenia Komisie a dňa 17.12.2024 ich spolu s celým balíkom pomoci pre MSP predložila Komisii.

Dňa 30.07.2025 zverejnila Komisia dobrovoľné štandardy pre podávanie správ o udržateľnosti, tzv. VSME štandardy, vo forme odporúčania¹¹⁸ a následne boli tieto dňa 05.08.2025 zverejnené v Úradnom vestníku EÚ. Komisia odporučila, aby malé a stredné podniky dobrovoľne podávali správy o udržateľnosti podľa tzv. VSME štandardov a zároveň odporučila, aby podniky, ktoré sú povinné vykazovať podľa smernice CSRD, nežiadali od MSP viac informácií, ako je uvedené v štandardoch VSME. Rovnaké odporúčania smerovali aj k bankám a iným účastníkom finančného trhu.

VSME, z anglického „*Voluntary Standard for non-listed micro-, small- and medium-sized undertakings*“, je dobrovoľný rámec, ktorý má pomôcť všetkým podnikom, ktoré nepodliehajú povinnému ESG reportingu podľa smernice CSRD, reportovať informácie o udržateľnosti primeraným a jednoducho zvládnuteľným spôsobom. Konceptne sú VSME štandardy podobné Európskym štandardom vykazovania informácií o udržateľnosti, tzv. ESRS štandardom, ale

¹¹⁷ Dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/esg-omnibus-prepisuje-pravidla-nefinancneho-reportingu-v-eu/> [2025-11-12]

¹¹⁸ Odporúčanie Komisie (EÚ) 2025/1710 z 30. júla 2025 týkajúce sa dobrovoľného štandardu vykazovania informácií o udržateľnosti pre malé a stredné podniky je dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1710/oj/eng> [2025-11-17]

VSME štandardy používajú jednoduchší jazyk a modulárny prístup, čím sa snažia vytvoriť užívateľsky prívetivý rámec.¹¹⁹

VSME štandardy sa skladajú z dvoch modulov – základného, ktorý pokrýva základné ESG údaje pre všetky podniky a je povinný pre všetky podniky, ktoré reportujú podľa VSME štandardov a komplexného, ktorý je voliteľný a doplňujúci, pre poskytnutie podrobnejších informácií ku konkrétnym požiadavkám investorov, bánk a obchodných partnerov. Jedným z kľúčových zjednodušení VSME štandardov je zníženie požiadaviek na zverejňovanie opisných informácií. Na rozdiel od ESRS, ktoré sú založené na zásade dvojitej významnosti (double materiality), čo znamená, že podniky musia posudzovať oba smery vplyvu – vplyv vonkajšieho prostredia na firmu (finančná významnosť) a vplyv firmy na spoločnosť a životné prostredie (vplyvová významnosť), VSME sa riadi zásadou „ak je to relevantné”.¹²⁰ Táto zásada znamená, že podniky podávajú správy iba o oblastiach priamo relevantných pre ich činnosť, ktoré sa vzťahujú na prevádzku, odvetvie alebo obchodný kontext podniku. Podniky sú zodpovedné za posúdenie uplatniteľnosti na základe svojho obchodného modelu, veľkosti a sektora. Ak sa zverejnenie neoznámi podľa tejto zásady, predpokladá sa, že informácie nie sú pre spoločnosť relevantné. VSME štandard poskytuje jasné príklady, kedy sa uplatňuje zásada „ak je to relevantné“, ako napríklad podávanie správ o znečistení, biodiverzite, spotrebe vody alebo o klimatických rizikách.¹²¹

Podľa Analýzy nákladov a výnosov EFRAG¹²² ponúka štandard VSME niekoľko výhod pre spoločnosti, ktoré dobrovoľne vykazujú informácie o udržateľnosti. Sú to nižšie náklady na podávanie správ po dokončení implementácie, lepší prístup k financovaniu od bánk a investorov a harmonizácia ESG reportingu zosúladením rôznych dotazníkov do jedného konzistentného štandardu, ktorý dopĺňa ESRS. VSME štandard zároveň poskytuje príklady, kedy sa tento princíp uplatňuje. Zároveň len samotná prax ukáže, či veľkí korporátni klienti, ktorí reportujú v zmysle smernice CSRD podľa princípu dvojitej významnosti, nebudú vyžadovať konzistentné ESG údaje.

Ako kľúčové ciele štandardu VSME boli zadefinované:

- podpora mikropodnikov, malých a stredných podnikov pri plnení požiadaviek väčších spoločností na údaje o udržateľnosti;
- zlepšenie prístupu k financovaniu zosúladením s požiadavkami bánk a investorov;
- zlepšenie riadenia udržateľnosti v rámci mikropodnikov, malých a stredných podnikov;
- prispievanie k udržateľnejšej a inkluzívnejšej ekonomike.

V porovnaní s ESRS štandardmi, ktorú predstavujú podrobnú správa o udržateľnosti podniku, VSME štandardy predstavujú zjednodušené stručné zhrnutie kľúčových údajov. Oba štandardy vychádzajú z podobných podkladových údajov, ale líšia sa rozsahom a regulačnými požiadavkami. Podstatné rozdiely medzi VSME štandardmi a ESRS štandardmi sú:

- a) podľa smernice CSRD sú ESRS štandardy pre veľké podniky povinné, naproti čomu VSME štandardy vychádzajú zo zásady dobrovoľnosti;

¹¹⁹ Dostupné na internete: <https://sustainlab.co/blog/what-is-the-vsme-standard-a-guide-to-voluntary-sustainability-reporting> [2025-11-17]

¹²⁰ Dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/vsme-standardy-ako-na-dobrovolny-esg-reporting-pre-male-a-stredne-podniky/> [2025-11-17]

¹²¹ Dostupné na internete: <https://sustainlab.co/blog/what-is-the-vsme-standard-a-guide-to-voluntary-sustainability-reporting> [2025-11-17]

¹²² EFRAG's Cost-Benefit Analysis. Dostupné na internete: <https://www.efrag.org/system/files/sites/webpublishing/Project%20Documents/2309261112573240/EFrag%27s%20Cover%20Letter%20and%20Cost%20Benefit%20Analysis%20on%20VSME.pdf> [2025-11-17]

- b) ESRS štandardy sú založené na zásade dvojitej významnosti (double materiality), pričom VSME štandardy sa riadi zásadou „ak je to relevantné“ a zaujímajú sa výlučne o relevantné aspekty udržateľnosti;
- c) ESRS štandardy predstavujú komplexný rámec pre podávanie správ o udržateľnosti podniku, naopak VSME štandardy predstavujú zjednodušený usmerňovací nástroj pre dobrovoľné reportovanie;
- d) na rozdiel od ESRS môžu byť správy VSME samostatné alebo začlenené do finančných výkazov.

Po vzore ESRS je aj rámec VSME rozdelený do kategórií v zmysle ESG a to na environmentálne, sociálne a riadiace kategórie. Ako už bolo uvedené, rámec VSME štandardov sa skladá z dvoch modulov a to základného a komplexného, ktoré obsahujú:

- a) základný modul:
 - všeobecné informácie, ako základ pre reportovanie správ, politiky a iniciatív prechodu na udržateľnosť;
 - environmentálne ukazovatele (energia, znečistenie, biodiverzita, voda, odpadové hospodárstvo);
 - sociálne ukazovatele (charakteristika pracovnej sily, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, odmeňovanie, kolektívne zmluvy, odborná príprava);
 - ukazovatele riadenia (dodržiavanie predpisov v oblasti boja proti korupcii a úplatkárstvu);
- b) komplexný (rozšírený) modul:
 - strategické poznatky (obchodný model a iniciatívy udržateľnosti);
 - rozšírené environmentálne údaje (ciele znižovania emisií skleníkových plynov, klimatické riziká);
 - podrobné sociálne údaje (pracovné právo, otázky ľudských práv);
 - rozšírené údaje o riadení (príjmy podľa sektorov, rodová rozmanitosť v predstavenstve).

Všeobecné pravidlá vyžadujú, aby reporty boli zrozumiteľné, relevantné, spoľahlivé, overiteľné aj porovnateľné s nasledujúcim vykazovaným obdobím a mali by byť v súlade s finančnými výkazmi podniku. Pokiaľ¹²³ je nevyhnuté vynechať niektoré citlivé údaje, je vhodné túto skutočnosť primerane zdôvodniť.¹²³

EFRAG touto dobrovoľnou normou pre mikropodniky a malé a stredné podniky, ktoré nespádajú pod ESG reporting, reagovala na potrebu trhu mať jednoduchý a efektívny nástroj, ktorý by MSP mohli používať v prípade požiadaviek na poskytnutie údajov o udržateľnosti od obchodných partnerov, ako napríklad bánk, investorov alebo väčších spoločností, ako aj na uľahčenie ich účasti na prechode na udržateľné hospodárstvo. Na základe akceptácie na trhu sa od VSME štandardov očakáva, že štandardizujú súčasné viacnásobné žiadosti o údaje z ESG reportingu znížením počtu nekoordinovaných žiadostí, ktoré dostávajú a ktoré môžu pre MSP predstavovať vyššie náklady na ich prípravu. Tiež sa predpokladá, že VSME štandardy pomôžu mikropodnikom, malým a stredným podnikom získať lepší prístup k veriteľom, investorom aj klientom.

Nakoľko Omnibus I bol zverejnený pred legislatívnym balíkom opatrení Omnibus IV, ktorým sa zavádza aj nová kategória malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, Omnibus I výslovne neupravuje povinnosti v súvislosti s ESG reportingom pre malé podniky

¹²³ Dostupné na internete: <https://sustainlab.co/blog/what-is-the-vsme-standard-a-guide-to-voluntary-sustainability-reporting> [2025-11-17] a tiež dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/vsme-standardy-ako-na-dobrovolny-esg-reporting-pre-male-a-stredne-podniky/> [2025-11-17]

so strednou trhovou kapitalizáciou. **Malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou** by ale rovnako ako mikropodniky, malé a stredné podniky, po schválení balíka Omnibus I, **nemali podliehať novým podmienkam ESG reportingu v zmysle smernice CSRD**, keďže smernica CSRD by sa mala týkať výlučne podnikov s 1 000 a viac pracovníkmi.

3.5 Analýza vplyvov navrhovaných zmien v ESG reportingu

Navrhované zmeny v ESG reportingu sú všeobecne prezentované ako zmena k lepšiemu, s cieľom výrazne znížiť administratívne povinnosti v oblasti reportingu o udržateľnosti, podnikovej zodpovednosti, ako aj zodpovednosti v dodávateľských reťazcoch. Vysoké štandardy politiky EÚ v oblasti udržateľnosti ju radia medzi svetových lídrov, ale v praxi, hlavne zo strany malých a stredných podnikov, opakovane zaznieva kritika, že súvisiaca administratívna záťaž je neprimeraná, až neúnosná a má vplyv aj na znižovanie konkurencieschopnosti európskych podnikov v globálnom meradle. Opatrenia vyplývajúce z balíka Omnibus I by preto mali byť odpoveďou na túto kritiku. Regulácia aj ESG reporting musia byť nastavené realistickejšie, aby účinne plnili svoj účel a zároveň nezaťažovali podniky neprimeraným množstvom povinností, pri ktorých sa stráca samotný zmysel celého projektu.

Na základe balíka Omnibus I by sa preto mali navýšiť minimálne veľkostné a obrátové kritériá pre podniky, ktoré spadajú pod povinný ESG reporting, čím by došlo k celkovému zníženiu počtu podnikov, ktoré by naďalej spadali pod povinný ESG reporting a tým aj k zníženiu administratívnej záťaže najmä pre menšie podniky. Mikropodniky, malé a stredné podniky by mali byť úplne vyňaté z povinnosti ESG reportingu, resp. by malo dôjsť k obmedzeniu rozsahu informácií, ktoré od mikropodnikov, malých a stredných podnikov môžu požadovať veľké podniky v rámci dodávateľských vzťahov.

Odhaduje sa, že implementácia navrhovaných opatrení v rámci ESG reportingu zníži administratívnu záťaž veľkých podnikov približne o 25 % a malých a stredných podnikov až o 35 %, pričom celkové úspory ročných administratívnych nákladov by mohli dosiahnuť približne 6,3 miliardy Eur. Samotné zúženie rozsahu pôsobnosti smernice CSRD by malo priniesť ročné úspory približne vo výške 4,9 miliardy Eur ročne. Zároveň by tieto opatrenia mali mobilizovať dodatočnú verejnú a súkromnú investičnú kapacitu vo výške približne 50 miliárd Eur na podporu politických priorít.¹²⁴

Očakáva sa, že zmena regulácie bude šetriť čas aj náklady, ale zrušením jednotnej zodpovednosti si môže každý štát nastaviť zodpovednosť za porušenie CSDDD podľa vlastných kritérií, z čoho vyplynie, že podniky s medzinárodným pôsobením budú musieť nevyhnutne monitorovať národné transpozície a právne riziká vyhodnocovať osobitne pre každý štát. Podniky budú tiež zodpovedné aj za porušenie niektorých pravidiel zo strany svojich dodávateľov a subdodávateľov. Pokiaľ smernica CSRD má za cieľ zefektívniť reportovanie, návrh smernice CSDDD rozširuje rozsah reportovania s dôrazom na due diligence, t. j. proces náležitej starostlivosti, v rámci celého dodávateľského reťazca. Cieľom je, aby podniky, na ktoré sa vzťahujú obe smernice, teda aj smernica CSRD a aj smernica CSDDD, tieto uplatňovali spoločne, čo podporuje zodpovednosť podnikov voči spoločnosti, ako aj životnému prostrediu.

Podniky, ktoré si už nastavili ESG reporting a due diligence systémy podľa pôvodných pravidiel a smerníc, budú povinné neustále monitorovať, či nedošlo k zmene pravidiel reportingu, aby sa dokázali prípadným zmenám v čase prispôbiť.

¹²⁴ Dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/esg-omnibus-prepisuje-pravidla-nefinancneho-reportingu-v-eu/> [2025-11-12]

Pri malých a stredných podnikoch, ktoré by podľa nových pravidiel balíka Omnibus I nemali povinnosť reportovať ESG dáta, môže byť problémom tzv. „reputačné riziko“ alebo riziko straty dobrého mena, a preto je možné predpokladať, že obchodní partneri, investori alebo banky budú aj naďalej ESG dáta od malých a stredných podnikov vyžadovať. V záujme zachovania alebo budovania si dobrého mena podniku bude preto nevyhnutné, aby sa malé a stredné podniky, nad rámec povinností vyplývajúcich z nových pravidiel balíka Omnibus I, prispôbili aktuálnym požiadavkám obchodných partnerov, investorov alebo bánk. Na druhej strane, poskytovanie ESG dát nad povinný rámec môžu malé a stredné podniky využiť ako súčasť risk manažmentu a reputačnej ochrany.

Zároveň podniky, ktoré majú procesy compliance¹²⁵ úzko prepojené s riadením rizík, môžu začleniť ESG reporting do širšieho rámca správy a riadenia podniku, čím obmedzia administratívne duplicity a využijú ESG reporting nielen na splnenie regulačných povinností, ale aj ako nástroj pre efektívne riadenie a strategické plánovanie.

Politika udržateľnosti je v EÚ naďalej trendom a preto ESG regulácia zostane živým dokumentom, ktorý bude podliehať geopolitickým výzvam, globálnym trendom, pretrvávajúcim klimatickým a biodiverzitným krízam a samozrejme aj tlaku investorov. V rámci širšieho kontextu Taxonómie EÚ, ESG reportingu a požiadaviek smernice CSRD sa v EÚ formuje komplexný rámec pre reportovanie a investície, smerujúci k udržateľnejšiemu financovaniu. Táto kombinácia nástrojov je nevyhnutná pri začleňovaní udržateľnosti do firemnej stratégie, riadenia rizík a reportovacích praktík.

Pre podniky v EÚ, ale aj pre podniky mimo EÚ, bude kľúčové sa prispôbiť novým reguláciám, čo si môže vyžadovať ďalšie úpravy už existujúcich procesov a systémov v súlade s novými podmienkami a pravidlami.

¹²⁵ Procesy compliance sú postupy, pravidlá a interné mechanizmy v podniku, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby podnik dodržiaval právne predpisy, etické a interné štandardy, zmluvné povinnosti, požiadavky dohľadu, auditu či certifikácie.

4 „SMALL MID-CAPS“ na Slovensku

Vzhľadom k tomu, že Slovenská republika je jedným z členských štátov EÚ, legislatívny balík opatrení Omnibus IV a zavedenie novej kategórie podnikov, t. j. malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, sa bude dotýkať aj podnikov pôsobiacich na území Slovenskej republiky.

V rámci predmetnej kapitoly tejto analýzy preto posúdime a zanalyzujeme koľkých podnikov na Slovensku sa zavedenie novej kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou môže týkať, teda koľko podnikov na území SR bude pravdepodobne patriť do tejto kategórie podnikov a uvedieme do akej sektorovej a regionálnej štruktúry dotknuté podniky patria, pričom posúdime aj ich význam pre slovenskú ekonomiku.

4.1 Kvantifikácia počtu podnikov

V zmysle prílohy k Odporúčaniu Komisie (EÚ) č. 2025/1099 sa pri určovaní či podnik bude spadať do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou posudzuje jednak kritérium zamestnanosti, ako základné a hlavné kritérium, ku ktorému je potrebné zaviesť aj tzv. doplnkové kritériá, t. j. finančné kritériá, ktorými sú ročný obrat a/alebo celková ročná bilančná hodnota. Pre úplnosť uvádzame, že do kategórie **malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou** sa zaraďujú podniky, ktoré **zamestnávajú menej ako 750 osôb** a ktorých **ročný obrat nepresahuje 150 miliónov Eur a/alebo ktorých celková ročná bilančná hodnota nepresahuje 129 miliónov Eur**.

Členské štáty EÚ sa v záujme administratívneho zjednodušenia môžu tiež rozhodnúť, že pri uplatňovaní svojich politík, v súvislosti s podporou malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, použijú **kritérium počtu pracovníkov ako jediné kritérium**, pokiaľ je to vhodné a nie sú tým dotknuté platné právne predpisy EÚ v oblasti práva hospodárskej súťaže a štátnej pomoci.

Z vyššie uvedených dôvodov preto v rámci analýzy **posúdime**:

- **kvantifikáciu počtu podnikov podľa výlučného kritéria zamestnanosti;**
- **kvantifikáciu počtu podnikov spĺňajúcich všetky kritériá malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou** v zmysle prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099, **t. j. podniky spĺňajúce kritérium zamestnanosti a tiež finančné kritériá.**

Na účely kvantifikácie sme si vytvorili vlastnú rozšírenú databázu všetkých slovenských subjektov z rôznych zdrojov, ako sú:

- Register organizácií SR vedený Štatistickým úradom SR a výbery podnikateľských subjektov (stav ku koncu roku 2024)¹²⁶;
- API Registra účtovných závierok, ktorého prevádzkovateľ je Datacentrum, dostupný na registeruz.sk (údaje aktualizované k 24.11.2025);
- dump súbor Registra účtovných závierok z otvorených dát dostupný na ekosystem.slovensko.digital (generovaný 23.11.2025);
- databáza platiteľov DPH Finančnej správy SR (ekosystem.slovensko.digital, dump súbor generovaný 23.11.2025);
- databáza Finstat (údaje generované k začiatku mesiaca október 2025).

¹²⁶ Výpis poskytnutý zo strany Slovak Business Agency s dodatočnou úpravou z informačného systému Sociálnej poisťovne.

Následne sme vykonali nasledovné kroky:

A. Príprava základnej databázy subjektov z dostupných registrov

Ako prvé sme z ROSR vytvorili databázu všetkých subjektov registrovaných za posledných 5 rokov, t. j. v období od roku 2020, podľa IČO s relevantnými príznakmi, ktoré nám boli poskytnuté: dátumy založenia a zániku, kategórie NACE, kódy formy, typ jednotky, označenie aktivity, ako aj vyznačenie podnikateľských subjektov a podnikov v kategórii 500 – 1 000 zamestnancov, ktoré spĺňajú podmienku do 750 zamestnancov. Výsledkom bolo 1 272 074 záznamov. Z ďalšej poskytnutej relačnej databázy sme zaznačili, ktoré z dohľadaných subjektov sú „aktívni podnikatelia“. Výsledkom bolo 684 601 spracovaných záznamov.

Pomocou aktuálnych údajov API RÚZ sme následne kontrolovali, či nie je možné v danom období identifikovať záznamy ďalších subjektov, o ktoré sme potom databázu rozšírili. Týmto spôsobom sme identifikovali ďalších 68 065 subjektov.

Do celej vzniknutej databázy sme prostredníctvom API RÚZ zaznačili, ktoré účtovné jednotky zostavujú aj konsolidovanú účtovnú závierku, či sú záznamy v RÚZ verejné, neverejné alebo zmazané, ako aj údaje o kategórii počtu zamestnancov aj z tohoto zdroja, aby sme neskôr mohli zistiť, ktorý z nich je ten najpresnejší. Doplnených bolo 1 149 467 záznamov. V rámci toho sme z RÚZ do základnej databázy spätne doplnili aj informácie o kraji, druhu vlastníctva a pod., keďže RÚZ obsahuje viac údajov ako dáta poskytnuté z ROSR.

V tejto súvislosti je potrebné zmieniť, že v RÚZ sú v databázach „účtovných jednotiek“ evidované aj subjekty, ktoré nie sú účtovnými jednotkami v zmysle platnej legislatívy, ako napríklad SZČO, ktoré si vedú zjednodušenú evidenciu a nepodali účtovné závierky. V tejto fáze sme vyberali všetky takéto subjekty.

To isté sme spravili zo zdroja RÚZ1 (obsahujúci len základný zoznam subjektov), čím sme získali ďalších 12 600 záznamov, ako aj z databáz Finstatu, z čoho sme získali dodatočných 23 subjektov.

Z RÚZ a zoznamov platcov DPH sme s cieľom analýzy aktivity pre jednotlivé roky 2020 – 2025 označili aj to, či subjekty podali účtovnú závierku alebo či zaplatili DPH. Týmto spôsobom sme v základnej databáze aktualizovali záznamy s výsledkom 613 267 subjektov s účtovnými závierkami a 301 958 aktívnych platcov DPH. Pre platcov DPH sme ešte pre každý rok napočítali výšky vlastnej daňovej povinnosti očistené od nadmerných odpočtov podľa daňových období.

Hoci sa tieto počty v porovnaní s veľkosťou vytvorenej základnej databázy, kde ešte figurujú všetky subjekty, nemusia zdať vysoké, na účely kvantifikácie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou sú plne relevantné. „Nepodchytené“ subjekty, ktoré nevedú účtovníctvo alebo nie sú platcami DPH, sú totiž príliš malé a nepripadajú do úvahy. Získali sme tým ďalší spoľahlivý zdroj na účely presnejšej kvantifikácie.

V základnej databáze sme ešte pre každý rok 2000 – 2025 vytvorili špeciálne príznaky, či subjekt v danom roku existoval (t. j. bol registrovaný a ešte nezanikol), aby sme následne mohli vytvárať časové rady. Aktualizovali sme tak celkom 1 344 849 záznamov.

B. Dopĺňanie ekonomických údajov a presnejších údajov o zamestnancoch

Pre jednotlivé roky 2000 – 2025 sme z databáz Finstatu a API RÚZ vkladali ďalšie dostupné údaje potrebné pre identifikáciu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou: presný počet zamestnancov (z Finstatu), ročné obraty (z Finstatu a API RÚZ) a ročné bilančné hodnoty aktív, resp. pasív (z Finstatu a API RÚZ), plus ďalšie ekonomické údaje potrebné na odhad ekonomickej sily.

V podmienkach SR je získanie údajov o presných počtoch zamestnancov problematické, pretože ich účtovné jednotky nemajú povinnosť uvádzať vo svojich výkazoch. Ak ich aj uvádzajú, tak nie vo formátoch určených na tvorbu centralizovaných databáz, ale v textových prílohách. Pre ilustráciu ide o viac ako pol milióna príloh rôznych formátov, ktoré by bolo potrebné za týmto účelom každý rok prečítať. Preto sme ešte ako pomocný (tzv. „proxy“) ukazovateľ zozbierali aj údaje o osobných nákladoch.

Na vysporiadanie sa s touto situáciou sme vytvorili špeciálneho robota (dátový extraktor), ktorý dokáže čítať a triediť údaje o počtoch zamestnancov zo spomínaných príloh. Do základnej databázy sme doplnili tie, ktoré bolo možné získať s vysokou presnosťou, pričom sme v súlade s metodikou EÚ vždy uprednostňovali údaje o prepočítaných počtoch. Presnosť a rýchlosť extraktora neustále zdokonaľujeme, ide o časovo najnáročnejšiu časť projektu.

Údaje o počtoch zamestnancov je možné získať aj z informačných systémov Sociálnej poisťovne. Z tohto zdroja pochádzajú aj veľkostné kritériá podnikov uverejňovaných v ROSR a RÚZ, z čoho sa potom získavajú počty malých a stredných podnikov. Doteraz však nebolo potrebné pracovať s veľkostnou kategóriou do 750 zamestnancov, a preto táto kategória chýba. Sociálna poisťovňa ich prepočítala len ku koncu roku 2024 za subjekty v doterajšej veľkostnej kategórii 500 – 1 000 zamestnancov, z čoho vytvorila novú kategóriu 500 – 750 zamestnancov v súlade s metodikou EÚ. Aj tento zdroj sme využili všade tam, kde sme nemohli získať presnejší údaj.

V oficiálnych kategorizáciách počtov zamestnancov je uvádzaný vysoký počet subjektov s počtom zamestnancov neznámym. V jednotlivých zdrojoch (ROSR, API RÚZ, RÚZ1, Finstat) sa pohybuje na úrovni až 51 – 62 %. Hoci je predpoklad, že pôjde predovšetkým o malé spoločnosti (ako napríklad tie čo nepodávajú výkazy), nie je možné sa na tento predpoklad spoliehať. Obzvlášť po zistení, že v zdrojoch RÚZ a Štatistického úradu SR neboli vždy tieto kategórie rovnaké (114 326 prípadov rozdielností).

Na analýzu toho, či to tak skutočne je, sme použili výsledky získané dátovým extraktorom pre rok 2024. Hoci sa potvrdilo, že v prevažnej väčšine ide skutočne o „mikropodniky“, vyskytli sa tam aj výnimky, extraktor vykazoval najvyššie počty 37. Kvôli urýchleniu prác sme preto mohli v ďalších fázach zúžiť výber len na subjekty v dvoch oficiálne vykazovaných veľkostných kategóriách: 250 – 500 zamestnancov a 500 – 1 000 zamestnancov. Keďže však počty zamestnancov v jednotlivých rokoch kolíšu, a môžu teda „preskakovať“ do viacerých oficiálnych kategórií, analýzu sme rozšírili aj na ďalšie priliehajúce kategórie (150 – 199 zamestnancov a 1 000 – 1 999 zamestnancov). Zúženie výberu sa pochopiteľne týka len starších rokov a počtov zamestnancov, na ktoré sme spustili extraktor, pre rok 2024 sme spracovali všetky prílohy a nezužovali sme ani výbery z ďalších hotových databáz, ktoré sme mali k dispozícii.

Stalo sa tiež, že niektoré subjekty s „neznámym“ počtom zamestnancov boli správne označené v RÚZ. Pochopiteľne sme vždy zohľadňovali len známe hodnoty.

V registroch účtovných závierok sú zverejňované všetky závierky, t. j. aj tie, ktoré vykazovaný subjekt neskôr opravil. V takýchto prípadoch sme do úvahy brali len najaktuálnejšiu, t. j. naposledy podanú účtovnú závierku. Sú aj spoločnosti, ktorých účtovné obdobie siaha do dvoch kalendárnych rokov, v tomto prípade bol pre zaradenie do jednotlivého roku braný do úvahy koniec účtovného obdobia.

Otázkou je, čo s účtovnými jednotkami, ktoré nepodali účtovnú závierku za celých 12 mesiacov, ale za menšie obdobie. Ide o spoločnosti v likvidácii alebo ďalšie prípady, v ktorých spoločnosť nebola aktívna počas celého účtovného obdobia. Preto sú tam adekvátne menšie aj obraty. Do úvahy sme brali aj takéto prípady, keďže sú relevantné.

Pre zaradenie účtovných výkazov medzi jednotlivé roky sme vždy brali koniec účtovného obdobia. Ku koncu účtovného obdobia sa vykazujú aj bilancie stavov účtovnej závierky.

Hoci sme k 31.12.2024 mali k dispozícii aj zoznam aktívnych spoločností a podnikateľov, pre toto kritérium sme použili vlastný mechanizmus, kde aktívne podniky boli tie, čo v danom období podali účtovnú závierku alebo platili daň z pridanej hodnoty. Tento mechanizmus sa ukázal veľmi presný, takmer identický s tým, čo bolo k 31.12.2024 označené v RO SR. Mohli sme tak získať aj aktivitu v predchádzajúcich rokoch.

4.2 Aktívne podniky podľa výlučného kritéria zamestnanosti

Údaje o počtoch zamestnancov za jednotlivé podniky sa na Slovensku dajú získať z verejných registrov, akým je napríklad Register organizácií SR. V týchto registroch sa však nenachádzajú ich presné počty, ale len veľkostné kategórie. Z nich priamo využiteľná na účely kvantifikácie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré musia mať viac ako 250 a menej ako 750 zamestnancov, je len kategória 255 – 500 zamestnancov. V ďalšej veľkostnej kategórii (500 – 1 000 zamestnancov) bolo potrebné identifikovať zoznam subjektov, ktoré majú menej ako 750 zamestnancov, čo nám k 31.12.2024 poskytla Sociálna poisťovňa. Týmto spôsobom sme sa dopracovali k zoznamu 605 subjektov.

Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 považuje pre potreby určovania príslušnosti podniku k malým podnikom so strednou trhovou kapitalizáciou za podnik každý subjekt, ktorý vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na právnu formu. Zároveň potvrdzuje, že podnik, ktorého 25 % alebo viac imania alebo hlasovacích práv kontroluje verejný subjekt, nie je malým podnikom so strednou trhovou kapitalizáciou.

Keďže sme nedisponovali databázou presných majetkových pomerov a ani by to nebolo možné pre existenciu akcií na doručiteľa, za podniky kontrolované verejnými subjektami na účely kvantifikácie podnikov sme považovali tie, ktorých druh vlastníctva je v registroch označený ako vlastníctvo štátne alebo územnej samosprávy.

U zostávajúcich subjektov, ktoré z titulu právnej formy neboli založené vyslovene za účelom dosahovania zisku, sme na posúdenie „hospodárskej činnosti“ použili vykazovanie podnikateľskej činnosti vo výkazoch účtovných závierok. Ide o subjekty, ktoré používajú šablóny s oddelenou vlastnou a podnikateľskou činnosťou, podľa čoho ich bolo možné aj identifikovať. Po tomto zúžení sme dospeli k počtu 489 podnikov.

Nie všetky z nich však boli aktívne. Preto sme výber ešte viac zúžili len na tie, ktoré v roku 2024 podali účtovnú závierku alebo výkaz k DPH. **Dospeli sme tak k počtu 487 aktívnych subjektov, ktoré zamestnávajú viac ako 250 a menej ako 750 zamestnancov.** Nižšie uvedená tabuľka zachytáva štruktúru uvedených podnikov podľa ich právnych foriem a viacerých metodík, ku ktorých popisom sa ešte dostaneme.

Tabuľka 7: **Kvantifikácia počtu aktívnych subjektov v roku 2024 podľa výlučného kritéria veľkosti s porovnaním rôznych metodík**¹²⁷

Právna forma	Metodika A	Metodika B	Metodika C
Akciová spoločnosť	142	150	153
Cirkevná organizácia	7	7	7
Družstvo	17	17	17
Európska spoločnosť	1	0	1
Komanditná spoločnosť	1	1	1
Neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby	1	1	1
Spoločnosť s ručením obmedzeným	311	351	359
Zahraničná osoba, právnická	5	4	4
Živnostník	2	2	2
SPOLU	487	533	545
Spolu po zahrnutí subjektov verejného sektora a subjektov, ktoré nevykazujú podnikateľskú činnosť	605	650	663

Zdroj: vlastné zostavy zo základne databázy zozbieranej z databáz Registra organizácií SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. Poznámky: Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH.

Aj Štatistický úrad SR zaznačuje v ROSR, či je podnik aktívny alebo nie. Podľa toho by sme sa znovu dostali k počtom 489 podnikov, t. j. všetky subjekty vyhovujúce kritériu zamestnanosti by boli znovu „aktívne“. Preverovali sme, o ktoré dva podniky ide. Ani v jednom z nich sme nezaznamenali pohyby DPH. Jeden z podnikov podal účtovnú závierku naposledy v roku 2018, v ktorej zároveň uviedol, že už nebude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti. U druhého podniku to bolo v roku 2022, kde uviedol, že sa zlučuje s iným subjektom, čím formálne zanikol.

Vhodnejší na účely kvantifikácie sa tak ukázal mechanizmus určovania aktivity pomocou účtovných závierok a DPH, ktorý sme preto použili pre všetky ďalšie odhady. Navyše ho ľahko možno uplatňovať aj do minulých rokov. V ROSR sme mali príznaky aktivity k dispozícii len za rok 2024, pričom informácie o zamestnanosti neboli presne časovo vymedzené.

Metodiku kvantifikácie zamestnanosti podnikov výlučne z Registra organizácií SR poskytnutých ku dňu 31.12.2024 sme nazvali **Metodika A**. Veľkostné kategórie organizácií (podnikov) však obsahuje aj Register účtovných závierok. Po hlbšej analýze sa ukázalo, že Register organizácií SR a Register účtovných závierok nie sú vždy identické. Napríklad tam, kde ROSR vykazoval veľkostnú kategóriu „neznámu“, bol v RÚZ označený správny údaj a aj tam, kde ROSR veľkostnú kategóriu poznal, sme v RÚZ nachádzali aktuálnejšie údaje. Vysvetľujeme si to tým, že sme cez API RÚZ mali možnosť nahliadať do „živej“, t. j. vždy najaktuálnejšej databázy, zatiaľ čo ROSR sme mali k dispozícii len ako okamžitý stav

¹²⁷ Vysvetlivky k jednotlivým metodikám kvantifikácie zamestnanosti podnikov:

- A: Na základe poskytnutých údajov z Registra organizácií SR ku dňu 31.12.2024, ktorá pre toto obdobie na rozdiel od iných zdrojov obsahovala aj veľkostnú kategóriu 500 – 750 zamestnancov
- B: Pre oficiálne zverejňovanú veľkostnú kategóriu 250 – 500 zamestnancov sme použili aktuálnejšiu databázu Registra účtovných závierok, zohľadňujúcu aj účtovné závierky podané po 31.12.2024. Ďalšiu oficiálne zverejňovanú kategóriu (500-1000 zamestnancov) sme z tohto zdroja použiť nemohli.
- C: Údaje aktualizované presnými údajmi o zamestnanosti zo zdrojov Finstatu a z extrakcie vlastným vyvíjaným robotom, ktorý dokáže čítať aj v štatistikách zatiaľ nezahrnuté údaje z textových príloh účtovných závierok vrátane údajov prepočítaných počtov zamestnancov, lepšie zodpovedajúcich metodike EÚ.

k 31.12.2024, keď ešte podniky za rok 2024 nepodávali účtovné výkazy a nebolo ani možné zistiť aktuálny počet zamestnancov z tohto zdroja.

Preto sme v rámci ďalšieho spresňovania súladu s kritériom zamestnanosti pre kategóriu počtu zamestnancov 250 – 500 použili aktuálnejšie údaje z RÚZ, zatiaľ čo pre kategóriu 500 – 750 zamestnancov, ktorou RÚZ zatiaľ nedisponuje, sme použili prepočty Sociálnej poisťovne (**Metodika B**). Výsledkom bolo 533 subjektov v roku 2024.

Okrem oficiálnej zverejňovaných údajov možno údaje o počtoch zamestnancov nájsť aj v textových častiach príloh účtovných závierok. Navyše sú tieto dáta podrobnejšie a tiež presnejšie, keďže okrem priemerných a aktuálnych stavov obsahujú aj **prepočítané počty na plné pracovné úväzky**, čo lepšie zodpovedá kritériu reálnej veľkosti a tiež Odporúčaniu Komisie (EÚ) 2025/1099.

Takéto údaje nie je ľahké automaticky spracovávať, čo pokladáme za dôvod, prečo neboli doposiaľ zahrňované do oficiálnych štatistík. V rámci ďalšieho spresňovania sme preto vyvíjali vlastného robota (extraktora), ktorý by to dokázal. Prepočítané počty sú spravidla menšie ako fyzické, následkom čoho sme mohli potom zachytiť aj také podniky, ktoré „neprešli“ kritériom do 750 zamestnancov identifikovaných Sociálnou poisťovňou alebo „prešli“, avšak nemali tam byť, keďže ich reálne prepočítané počty neboli vyššie ako 250 zamestnancov. Z porovnávania výstupov z extraktora a zo Sociálnej poisťovne sme totiž došli k záveru, že Sociálna poisťovňa pracovala s fyzickými počtami.

Aktívnych podnikov, ktoré sme dodatočne identifikovali prostredníctvom spomínaného robota (**Metodika C**) nebolo veľa, konkrétne 12 podnikov. Išlo o podniky blízko hranice 750 zamestnancov.

Poskytnutý časový priestor nám neumožnil vyvinúť robota na stupeň, ktorý by dokázal prečítať úplne všetky údaje príloh s počtami zamestnancov s vysokou mierou presnosti. Jeho výsledky, kde sme záruku presnosti nemali ešte dostatočne otestovanú, sme pochopiteľne použiť nemohli.

Tento nedostatok sme kompenzovali kombináciou využitia veľkostných kritérií z RÚZ, údajov Sociálnej poisťovne a tam, kde to bolo možné, aj z údajov z portálu Finstat.

Vývoj počtu aktívnych podnikov, ktoré vyhovujú kritériu počtu zamestnancov za posledných 5 rokov zachytáva Tabuľka 8.

Tabuľka 8: Kvantifikácia počtu aktívnych subjektov podľa výlučného kritéria veľkosti 250 – 750 zamestnancov v rokoch 2020 – 2024, metodika C*

Právna forma	2020	2021	2022	2023	2024
Akciová spoločnosť	172	172	169	159	153
Cirkevná organizácia	7	7	6	7	7
Družstvo	16	16	16	16	17
Európska spoločnosť	1	1	1	1	1
Komanditná spoločnosť	2	4	4	3	1
Neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby	1	1	1	1	1
Spoločnosť s ručením obmedzeným	369	374	366	359	359
Verejná obchodná spoločnosť	1	0	0	0	0
Zahraničná osoba, právnická	3	4	4	4	4
Živnostník	2	2	2	2	2
SPOLU	574	581	569	552	545

Zdroj: vlastné zostavy zo základne databázy zozbieranej z databáz Registra organizácii SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. Poznámky: Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH.

Poznámka: Metodika kvantifikácie zamestnanosti podnikov s najvyššou dostupnou presnosťou. Stručný prehľad metodík možno nájsť v poznámke pod čiarou k tabuľke 7.

Najviac podnikov v kategórii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou sme identifikovali v sektore **priemyselnej výroby**. Okrem automobilového sektora, ktorý je najvýznamnejší, ide o široko diverzifikované portfólio siahajúce od potravinárskeho priemyslu cez výrobu textilu, obuvi, drevospracujúceho, chemického, hutníkeho, kovospracujúceho, elektrotechnického alebo širšieho strojárkeho priemyslu. Informácie o podrobnej štruktúre odvetvových činností možno nájsť v prílohe č. 1 tejto analýzy.

Tabuľka 9: Odvetvová štruktúra počtov aktívnych subjektov podľa výlučného kritéria veľkosti 250 – 750 zamestnancov v rokoch 2020 – 2024, metodika C*

Odvetvie	2020	2021	2022	2023	2024
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	0	0	0	0	2
Ťažba a dobývanie	3	3	3	3	3
Priemyselná výroba	262	270	258	243	232
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	1	1	1	1
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	4	5	5	5	5
Stavebníctvo	16	15	14	15	14
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	85	82	82	83	83
Doprava a skladovanie	53	51	47	50	53
Ubytovacie a stravovacie služby	7	7	8	8	7
Informácie a komunikácia	28	28	29	26	24
Finančné a poisťovacie činnosti	10	11	11	11	11
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2	3	4	4	4
Odborné, vedecké a technické činnosti	20	20	20	21	22
Administratívne a podporné služby	39	42	43	40	42
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1	1	2	2	2
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	29	30	30	28	29
Umenie, zábava a rekreácia	7	6	6	5	5
Ostatné činnosti	7	6	6	7	7
SPOLU	574	581	569	552	546

Zdroj: vlastné zostavy zo základne databázy zozbieranej z databáz Registra organizácii SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. Poznámky: Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH.

Poznámka: Metodika kvantifikácie zamestnanosti podnikov s najvyššou dostupnou presnosťou. Stručný prehľad metodík možno nájsť v poznámke pod čiarou k tabuľke 7.

Z regionálneho hľadiska najviac podnikov sídli v Bratislavskom kraji, a to až tretina zo všetkých počtov. Prekvapením je Košický kraj, kde sme identifikovali najmenší počet podnikov, ktorých zamestnanosť spĺňa kritéria podniku so strednou trhovou kapitalizáciou.

Tabuľka 10: Regionálna štruktúra počtov aktívnych subjektov podľa výlučného kritéria veľkosti 250 – 750 zamestnancov v rokoch 2020 – 2024, metodika C*

Región	2020	2021	2022	2023	2024
Bratislavský kraj	192	193	191	189	184
Trnavský kraj	46	48	49	48	48
Trenčiansky kraj	68	70	67	64	65
Nitriansky kraj	63	65	62	61	62
Žilinský kraj	67	68	63	61	61
Banskobystrický kraj	42	41	40	37	38
Prešovský kraj	54	55	58	54	51
Košický kraj	42	41	39	38	36
SPOLU	574	581	569	552	545

Zdroj: vlastné zostavy zo základne databázy zozbieranej z databáz Registra organizácií SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. Poznámky: Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH.

Poznámka: Metodika kvantifikácie zamestnanosti podnikov s najvyššou dostupnou presnosťou. Stručný prehľad metodík možno nájsť v poznámke pod čiarou k tabuľke 7.

4.3 Aktívne podniky spĺňajúce všetky kritériá malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou

Kým v predchádzajúcej kapitole 4.2 tejto analýzy sme sa venovali kvantifikácii počtu podnikov podľa zjednodušenej legislatívy výlučného kritéria zamestnanosti, ku ktorej môžu krajiny EÚ pristúpiť s cieľom administratívneho zjednodušenia, v tejto časti analýzy sa budeme venovať kvantifikácii počtu aktívnych podnikov spĺňajúcich všetky kritériá malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v zmysle prílohy Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099, t. j. podniky spĺňajúce kritérium zamestnanosti a finančné kritériá, a teda **ročný obrat, ktorý nesmie presiahnuť 150 miliónov Eur a/alebo celkovú ročnú bilančnú hodnotu, ktorá nesmie presiahnuť 129 miliónov Eur.**

Počet takto kvantifikovaných podnikov podľa všetkých kritérií malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou a podľa odvetví a regiónov sumarizuje Tabuľka 11 a Tabuľka 12.

Tabuľka 11: Odvetvová štruktúra počtu aktívnych subjektov podľa všetkých kritérií malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, metodika C*

Odvetvie	2020	2021	2022	2023	2024
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	0	0	0	0	2
Ťažba a dobývanie	3	3	3	3	3
Priemyselná výroba	258	261	249	233	222
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	1	1	1	1	1
Dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov	4	5	5	5	5
Stavebníctvo	15	14	13	14	13
Veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov	80	76	76	77	77
Doprava a skladovanie	52	50	46	49	52

Ubytovacie a stravovacie služby	7	7	8	8	7
Informácie a komunikácia	27	27	28	25	22
Finančné a poisťovacie činnosti	10	11	11	11	11
Činnosti v oblasti nehnuteľností	2	3	4	4	4
Odborné, vedecké a technické činnosti	20	20	20	21	22
Administratívne a podporné služby	39	42	43	40	42
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1	1	2	2	2
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	29	29	30	28	28
Umenie, zábava a rekreácia	7	6	6	5	5
Ostatné činnosti	7	7	6	7	7
SPOLU	562	563	551	533	525
v tom: neznámy obrat alebo bilančná suma	21	15	14	14	17

Zdroj: vlastné zostavy zo základne databázy zozbieranej z databáz Registra organizácií SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. Poznámky: Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH.

Poznámka: Metodika kvantifikácie zamestnanosti podnikov s najvyššou dostupnou presnosťou. Stručný prehľad metodík možno nájsť v poznámke pod čiarou k tabuľke 7.

Tabuľka 12: Regionálna štruktúra počtov aktívnych podnikov podľa všetkých kritérií malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, metodika C*

Región	2020	2021	2022	2023	2024
Bratislavský kraj	186	186	185	183	176
Trnavský kraj	45	45	45	44	45
Trenčiansky kraj	67	66	64	60	60
Nitriansky kraj	62	64	61	60	60
Žilinský kraj	67	67	62	59	60
Banskobystrický kraj	41	40	39	37	38
Prešovský kraj	54	55	58	53	50
Košický kraj	40	40	37	37	36
SPOLU	562	563	551	533	525
v tom: neznámy obrat alebo bilančná suma	21	15	14	14	17

Zdroj: vlastné zostavy zo základne databázy zozbieranej z databáz Registra organizácií SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. Poznámky: Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH.

Poznámka: Metodika kvantifikácie zamestnanosti podnikov s najvyššou dostupnou presnosťou. Stručný prehľad metodík možno nájsť v poznámke pod čiarou k tabuľke 7.

Údaje o ročných obratoch a celkovej ročnej bilančnej hodnote sme čerpali s Registra účtovných závierok, ak tam tieto údaje boli k dispozícii. Ako ukazuje posledný riadok tabuliek, neboli k dispozícii len za zlomok subjektov – predovšetkým z dôvodu utajenia.

Okrem fyzických osôb sa utajenie týka celého sektora finančných a poisťovacích činností. V sektore priemyselnej výroby sa môže týkať výroby v zbrojárskom priemysle, v kritickej infraštruktúre a pod. V prípade sektora cirkevných organizácií neboli k dispozícii z dôvodu utajenia len obsahy účtovných závierok do roku 2021. Od roku 2022 už boli zverejňované, a to aj za rok 2021 ako údaj za „predchádzajúce obdobie“. Údaje sme takýmto spôsobom podopĺňali pri všetkých chýbajúcich prípadoch, ktoré bolo možné doplniť z novších dokumentov.

Oproti podnikom s výlučným kritériom zamestnanosti sa ich štruktúra uplatňovaná podľa všetkých kritérií určených pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou výrazne nezmenila. Aj v tomto prípade sme zaznamenali **najvyšší počet malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v priemyselnej výrobe** a z hľadiska regionálneho členenia sa **najnižší počet malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou nachádza v Košickom kraji** napriek tomu, že sa tam nachádza rozvojový pól východného Slovenska.

Príčiny, prečo je tomu tak, či to nie je spôsobené menšou diverzifikáciou, výraznejším zastúpením väčších firiem v hospodárstve, resp. koncentráciou na tradičný železiarsky priemysel okolo gigantu U.S.Steel Košice, by mali byť predmetom ďalších analýz. Tento podnik figuruje v rebríčkoch ako druhý najväčší súkromný zamestnávateľ po Volkswagen Slovakia, je v súčasnosti stratový, v procese zmien vlastníkov a s neistou budúcnosťou vzhľadom na vysokú energetickú náročnosť a aktuálny vývoj udalostí na globálnom trhu.

4.4 Ekonomický význam malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou pre slovenskú ekonomiku

Hoci počtami predstavujú malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou na Slovensku len zlomok podnikateľských subjektov, ich ekonomický význam nie je vôbec zanedbateľný. V rokoch 2020 – 2025 produkovali ročne na tržbách 25 – 30 miliárd Eur, čo bolo viac ako 10 % celoslovenskej produkcie. Zároveň boli malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou schopné každý rok generovať prostriedky na mzdy a odvody vo výške 5 – 6 miliárd Eur, čo tiež predstavovalo viac ako 10 % všetkých mzdových a odvodových nákladov zamestnancov v SR. A tiež na DPH tieto podniky prispievali do štátneho rozpočtu sumami 500 – 900 miliónov Eur.

Tabuľka 13: **Primárne ekonomické vplyvy aktívnych malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v rokoch 2020 – 2024 (pozn. sumy sú uvádzané v miliónoch Eur)**

Ukazovateľ	2020	2021	2022	2023	2024
Produkcia (tržby)	24 856	25 746	29 310	31 713	30 812
Podiel na produkcii SR	12,4%	11,5%	11,1%	11,3%	11,1%
Odmeny zamestnancom (osobné náklady)	4 638	4 947	5 245	5 682	6 053
Podiel na odmenách v SR	11,3%	11,4%	11,2%	11,0%	10,9%
Čisté príjmy z výkazov k DPH	723	516	623	606	855
Podiel na všetkých platcoch DPH	13,4%	9,3%	10,2%	11,7%	13,4%

Zdroj: vlastné zostavy zo základne databázy zozbieranej z databáz Registra organizácií SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. Produkcia a odmeny zamestnancom SR: Národné účty, ŠÚ SR. Poznámky: Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH. Za podniky neverejnej časti RÚZ je produkcia a odmeny zamestnancom odhadovaná ako priemer zo všetkých aktívnych malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou.

Celkový vplyv malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou na slovenské hospodárstvo je však ešte väčší. Tým, že v procese výroby nakupujú výrobky a služby od iných podnikateľov, platia zamestnancom, ktorí tieto prostriedky používajú na nákup ďalších produktov a služieb, sa celkový dopyt a jeho všetky sprievodné javy multiplikuju.

Multiplikačný efekt je v každom sektore iný. Závisí predovšetkým od jeho dovozných nárocností, pretože multiplikovať v domacom hospodárstve sa môžu len príjmy domácich subjektov. Svoju úlohu tu hrá aj náročnosť na ľudskú prácu, keďže mzdové prostriedky idú domácim subjektom spravidla v plnej výške, rovnako ako aj podiel služieb, ktorý je tiež viazaný na miestne územie.

Kvantifikáciu multiplikačných efektov na hospodárstvo a príjmy do verejných rozpočtov možno uskutočniť prostredníctvom input-output analýzy. Potrebné sú k nej tzv. „input-output tabuľky“ mapujúce kľúčové toky dodávok a použitia medzi sektormi a vo vnútri sektorov. Okrem iného mapujú, aké časti z produkcie sa používajú na nákupy z iných sektorov, na platenie daní, aké časti sa exportujú, aké importujú a podobne. Z toho potom možno na základe simulácie získať hodnoty kľúčových multiplikátorov.

Na účely posúdenia ekonomického významu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou pre slovenskú ekonomiku sme použili sektorové multiplikačné koeficienty

počítané metodikou Leontievovej matice, ktorá bola odvodená z input-output tabuliek domácej časti hospodárstva SR, publikovaných OECD v roku 2025. Podľa toho malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou generovali v rokoch 2020 – 2024 celkové multiplikované tržby približne na úrovni 40 – 50 miliárd Eur. Štruktúru odvetví sme prispôbili štruktúre OECD, v ktorých boli input-output tabuľky skompilované.

Tabuľka 14: Odhad multiplikovanej produkcie v hospodárstve SR vyvolanej malými podnikmi so strednou trhovou kapitalizáciou v rokoch 2020 – 2024 podľa sektorov (pozn. sumy uvádzané v miliónoch Eur)

Odvetvie	Multiplikátor produkcie	2020	2021	2022	2023	2024
D01-Produkty poľnohospodárstva, poľovníctva a súvisiace služby	1,5857					4
D05-Ťažba a dobývanie – ťažba uhlia a lignitu	1,7422	146	149	125	180	21
D08-Ostatná ťažba a dobývanie	1,9659	167	183	213	219	205
D10T12-Výroba potravín, nápojov a tabaku	1,8195	2 806	2 941	3 667	3 974	4 253
D13T15-Textílie, odevy, usne a výrobky z usní	1,507	460	429	462	439	301
D16-Drevo a výrobky z dreva a korku; výrobky zo slamy a prúteného materiálu	1,8985	576	946	776	452	214
D17T18-Papier a papierové výrobky; tlač a reprodukcia záznamov	1,8412	883	936	1 196	1 037	919
D20-Chemikálie a chemické produkty	1,7481	522	627	859	623	513
D21-Základné farmaceutické výrobky a prípravky	1,4692	80	77	74	63	63
D22-Výrobky z gumy a plastov	1,5033	1 556	1 721	1 909	1 951	1 831
D23-Ostatné nekovové minerálne výrobky	1,7521	1 287	1 391	1 387	1 716	1 697
D24A-Výroba základného železa a ocele	1,7956	162		273		
D24B-Výroba neželezných kovov	1,567	485	395	522	436	405
D25-Hotové kovové výrobky okrem strojov a zariadení	1,6484	1 920	1 434	1 751	2 032	1 803
D26-Počítače, elektronické a optické zariadenia	1,6504	564	685	758	773	785
D27-Elektrické stroje a prístroje	1,4426	1 666	1 823	1 982	2 468	2 278
D28-Stroje a zariadenia i. n.	1,6637	3 522	4 206	4 686	4 226	3 293
D29-Motorové vozidlá, prívesy a návesy	1,3682	4 734	4 105	4 489	4 614	5 396
D30T309-Výroba ostatných dopravných zariadení	1,6073	140	74	86	149	117
D31T33-Nábytok; ostatná výroba; oprava a inštalácie strojov a zariadení	1,6171	1 264	1 323	1 627	1 458	1 682
D35-Elektrická energia, plyn, para a studený vzduch	2,6539	134	130	191	318	235
D36T39-Voda, odpadové vody, odpady a environmentálne služby	1,7156	228	288	327	363	394
D41T43-Stavebníctvo	1,8882	1 526	1 709	1 999	2 365	2 145

Odvetvie	Multiplikátor produkcie	2020	2021	2022	2023	2024
D45T47-Veľkoobchod, maloobchod, oprava motorových vozidiel	1,5215	6 755	7 048	8 285	10 839	10 139
D49-Pozemná doprava a doprava potrubím	1,5838	1 322	1 386	1 585	1 750	2 055
D50-Vodná doprava	1,3298					48
D52-Skladové a pomocné činnosti v doprave	1,8883	804	1 015	1 169	1 066	1 027
D53-Poštové a kuriérske služby	1,8194	384	380	333	427	403
D55T56-Ubytovacie služby a stravovanie	1,5083	219	211	272	298	312
D58T60-Nakladateľstvo, film, televízia a vysielanie	1,7438	357	384	412	435	222
D61-Telekomunikácie	1,6037	444	507	449	477	187
D62T63-IT služby a informačné služby	1,5431	806	880	1 105	1 033	1 089
D64T66-Finančné služby a poisťovníctvo	1,6312	709	809	945	1 063	1 052
D68-Služby v oblasti nehnuteľností	1,3832	52	57	63	134	139
D69T75-Právne, účtovnícke, vedecké a technické služby	1,649	759	745	842	948	1 178
D77T82-Administratívne a podporné služby	1,7598	696	842	919	1 041	1 241
D84-Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1,4558	10	12	26	27	31
D86T88-Zdravotníctvo a sociálna pomoc	1,3361	640	967	755	847	963
D90T93-Umenie, zábava a rekreácia	2,0876	538	513	803	730	611
D94T96-Ostatné osobné služby	1,4921	454	72	1	7	8
SPOLU		39 777	41 402	47 324	50 978	49 258

Zdroj: vlastné zostavy zo základne databázy zozbieranej z databáz Registra organizácii SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. Multiplikátory produkcie sú vypočítané z Leontievovej inverznej matice harmonizovaných input-output tabuliek OECD za Slovensko (2025 release). Poznámky: Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH. Za podniky neverejnej časti RÚZ je produkcia odhadovaná ako priemer zo všetkých aktívnych malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou.

Celkový rast dopytu vyvolaný činnosťou malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v regiónoch SR podľa rovnakej metodiky zachytáva Tabuľka 15. Najviac prostriedkov sa generovalo v Bratislavskom kraji, za nim nasledujú Trenčiansky kraj a Žilinský kraj. Aj tu sme v Košickom kraji zaznamenali najmenšie hodnoty.

Tabuľka 15: Odhad multiplikovanej produkcie v regiónoch hospodárstva SR vyvolanej malými podnikmi so strednou trhovou kapitalizáciou v rokoch 2020 – 2024 (pozn. sumy uvádzané v miliónoch Eur)

Región	Priemerný Multiplikátor	2020	2021	2022	2023	2024
Banskobystrický kraj	1,6432	2 531	3 020	3 759	3 441	3 103
Bratislavský kraj	1,6408	14 687	14 335	16 557	19 772	18 356
Košický kraj	1,6519	1 655	1 798	1 954	2 281	2 557
Nitriansky kraj	1,6530	3 530	4 043	4 252	4 769	4 468
Prešovský kraj	1,6867	2 746	3 268	3 993	3 428	3 588
Trenčiansky kraj	1,6558	5 406	5 464	6 477	6 472	6 418
Trnavský kraj	1,6634	3 868	3 494	3 871	4 254	4 305
Žilinský kraj	1,6828	5 354	5 979	6 461	6 561	6 462
SPOLU		39 777	41 402	47 324	50 978	49 258

Zdroj: vlastné zostavy zo základne databázy zozbieranej z databáz Registra organizácii SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. Multiplikátory produkcie sú vypočítané z Leontievovej inverznej matice harmonizovaných input-output tabuliek OECD za Slovensko (2025 release). Poznámky: Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH. Za podniky neverejnej časti RÚZ je produkcia odhadovaná ako priemer zo všetkých aktívnych malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou.

Zo základného súboru je možné uskutočniť aj ďalšie, na mieru šité hlbšie analýzy, ako napríklad analýzu celkových fiškálnych vplyvov malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou na verejné rozpočty na základe simulačného modelu, analýzu príčin nízkych parametrov v Košickom kraji (čo predpokladá pozrieť sa aj na ostatné veľkostné kategórie) a pod.

5 Očakávané vplyvy legislatívneho balíka OMNIBUS IV a návrhov v oblasti ESG REPORTINGU na Slovenskú republiku

Omnibus IV môže mať pre slovenské podniky zásadný význam najmä z hľadiska zjednodušenia a zníženia administratívnej záťaže, zmiernenia tzv. „regulačného skoku“ pri prechode z kategórie podnikov MSP do kategórie veľkých podnikov a to zavedením novej kategórie podnikov, malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ako aj z pohľadu digitalizácie produktovej legislatívy.

Rovnako aj navrhované zmeny v oblasti ESG reportingu môžu pre slovenské podniky znamenať najmä zjednodušenie administratívnych povinností a úspory, či už finančné alebo časové.

V ďalšej časti tejto analýzy uvádzame podrobnejší prehľad najdôležitejších očakávaných vplyvov legislatívneho balíka Omnibus IV na Slovenskú republiku a kľúčových oblastí, ktorých sa bude týkať a tiež navrhovaných zjednodušení v oblasti ESG reportingu, pričom poukážeme aj na možné riziká, ktoré môžu z navrhovaných zmien pre slovenské podniky vyplývať.

5.1 Administratívne úspory pre slovenské podniky vyplývajúce z legislatívneho balíka Omnibus IV

Navrhované opatrenia balíka Omnibus IV smerujú k zníženiu administratívnej záťaže podnikateľského sektora, vrátane podnikov pôsobiacich na území SR, a to v dvoch hlavných oblastiach:

- a) zavedením novej kategórie podnikov – malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorá prináša priame zjednodušenie regulácie; a
- b) prostredníctvom digitalizácie a štandardizácie, resp. jednotného nastavenia administratívnych povinností v produktovej a informačnej legislatíve.

Kľúčový prínos zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou spočíva v tom, že podniky po prekročení hranice kategórie MSP, nebudú automaticky podliehať najprísnejším regulačným pravidlám a režimom určeným práve pre veľké podniky. Tým sa odstráni tzv. „regulačný skok“, ktorý v praxi často vedie k výraznému nárastu nákladov pre podniky na compliance a externé poradenstvo. Na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou sa bude vzťahovať menej povinností, čo znamená nižšie administratívne a finančné zaťaženie pri zavádzaní interných procesov, auditoch či využívaní externých poradcov.

Pre slovenské podniky, či už ide o MSP alebo malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, to môže predstavovať významné uľahčenie, najmä ak podniky majú medzinárodné väzby alebo sú súčasťou dodávateľských reťazcov, ktoré sa musia prispôbiť európskym požiadavkám a regulácii.

Ad. a) Zjednodušenie regulácie prostredníctvom zavedenia novej kategórie podnikov – malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou

Zjednodušenie regulácie pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou môžeme vidieť najmä v oblasti GDPR.

Výnimky z povinnosti viesť podrobné záznamy o činnostiach spojených so spracúvaním osobných údajov sa rozširujú nielen na mikropodniky, malé a stredné podniky, ale aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, pokiaľ tieto spĺňajú podmienku počtu pracovníkov, t. j. menej ako 750 osôb a ďalšie kritériá podľa Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099.

Pre podniky na území Slovenskej republiky to môže znamenať najmä:

- **menší rozsah povinných dokumentačných náležitostí pri evidovaní spracovateľských činností**, teda menej šablón, interných manuálov a aktualizácií;
- **nižšie náklady na právne služby a IT poradenstvo** pri nastavovaní GDPR dokumentácie;
- **úspora času a nákladov na compliance a externé poradenstvo**, predovšetkým vo väčších stredných podnikoch, ktoré sú v súčasnosti povinné viesť záznamy v plnom rozsahu ako veľké podniky.

Pokiaľ Komisia odhaduje, že opatrenia, ktoré navrhuje prijať v rámci legislatívneho balíka Omnibus IV, by mohli podnikom v EÚ ušetriť približne 400 miliónov Eur ročne na administratívnych nákladoch, **pre Slovenskú republiku by úspora na administratívnych nákladoch mohla predstavovať len niekoľko pár miliónov Eur ročne**. Úspora na administratívnych nákladoch by sa dotkla najmä podnikov v priemysle, IT a zdieľaných službách a väčších obchodných a logistických spoločností.

V súvislosti s navrhovanými zmenami Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR) vznikajú aj určité **riziká**, ktoré môžu mať vplyv aj na slovenské podniky. **Zrušenie povinnosti viesť podrobné záznamy o činnostiach spojených so spracúvaním osobných údajov** pre MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou môže v praxi viesť k **oslabeniu úrovne ochrany osobných údajov**. Existuje reálne riziko, že podniky prestanú riadne plniť svoje informačné povinnosti voči dotknutým osobám, čo môže viesť k tomu, že podniky nebudú prijímať žiadne, prípadne budú prijímať nesprávne opatrenia na ochranu údajov, nakoľko stratia prehľad o vlastných spracovateľských činnostiach.

Súčasne platí, že bez vedenia záznamov o činnostiach spojených so spracúvaním osobných údajov sa výrazne obmedzuje aj možnosť účinného dohľadu a presadzovania pravidiel zo strany dozorných orgánov.

Dodatočnú neistotu spôsobuje aj návrh zmeny Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR), podľa ktorého sa vedenie záznamov stane povinným len vtedy, keď spracovateľské činnosti pravdepodobne povedú k „vysokému riziku“ pre práva a slobody dotknutých osôb. **Požiadavka, aby podniky rozlišovali medzi „nízkym“ a „pravdepodobne vysokým“ rizikom bude bez jasnej metodiky pre väčšinu podnikov len ťažko vykonateľná.**¹²⁸

Ad. b) Digitalizácia produktovej legislatívy

Digitalizácia administratívy umožní podnikateľom využiť elektronické formy dokumentov, prehlásení o zhode a technickej dokumentácie. Tým dochádza k úsporám na tlači, archivácii a logistike dokumentov, pričom dlhodobu sa očakáva úspora aj pri vykazovaní zmien a aktualizácií údajov.

Pre slovenské podniky môže digitalizácia produktovej legislatívy znamenať najmä:

- **zníženie potreby tlače, archivácie a distribúcie papierových dokumentov, návodov a vyhlásení o zhode;**

¹²⁸ Dostupné na internete: <https://www.akeuropa.eu/de/omnibus-iv-gefahr-der-erosion-des-datenschutzes-durch-neue-unternehmenskategorie-der-small-midcap> [2025-12-12]

- **zjednotenie digitálnych požiadaviek v rámci európskych právnych predpisov pre exportujúcich výrobcov** (napr. v strojárstve, elektrotechnike alebo pri tlakových zariadeniach);
- **vyššia počiatočná investícia do IT riešení a následné zníženie priebežných nákladov na spravovanie a aktualizáciu dokumentácie pre viacero trhov súčasne.**

Je možné predpokladať, že z navrhovaných opatrení budú profitovať najmä **výrobcovia** s veľkým portfóliom produktov a **distribútori a dovozovia**, ktorí v súčasnosti spravujú sprievodnú dokumentáciu manuálne.

Tabuľka 16: Administratívne úspory a zjednodušenia pre slovenské podniky vyplývajúce z legislatívneho balíka Omnibus IV

Oblasť	Očakávané prínosy	Riziká
Zavedenie novej kategórie podnikov - malý podnik so strednou trhovou kapitalizáciou	- plynulejší rozvoj a rast podnikov, bez tzv. „regulačného skoku“ - prístup k určitým kvalitatívnym výhodám alebo zjednodušeným pravidlám, ktoré boli doposiaľ určené len pre podniky MSP	Riziko, že Slovenská republika nezavedie kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou jednotne vo všetkých právnych predpisoch, a to vzhľadom na súčasnú nejednotnosť uplatňovania veľkostných kritérií naprieč slovenským právnym poriadkom.
GDPR	- úspora nákladov na dokumentáciu - menej formálnych záznamov - menšia potreba externých konzultácií	Nesprávna klasifikácia podniku, MSP / SMC, môže viesť k nejasnostiam, či podnik môže využiť výnimku z povinnosti viesť záznamy podľa článku 30 ods. 5 Všeobecného nariadenia o ochrane údajov (GDPR).
Digitalizácia produktovej legislatívy	Zavedenie digitalizácie v produktovej legislatíve prostredníctvom prístupu „Digital by Default“: - úspora tlače, - archivácie, - rýchlejší prístup k dokumentom.	Vyššia počiatočná investícia do IT riešení a digitalizácie procesov.

Zdroj: vlastné spracovanie.

5.2 Administratívne úspory pre slovenské podniky z navrhovaných zjednodušení v oblasti ESG reportingu

Ako už bolo uvedené vyššie v tejto analýze, zmeny a navrhované zjednodušenia v oblasti ESG reportingu nie sú súčasťou legislatívneho balíka Omnibus IV, ale boli navrhované ešte v rámci balíka opatrení Omnibus I. Oba balíky opatrení Komisie, či už Omnibus I alebo Omnibus IV, sú ale súčasťou jedného „zjednodušujúceho balíka“ Komisie, ktorého cieľom je znížiť administratívnu záťaž pre podniky v EÚ a zjednodušiť pravidlá na jednotnom trhu.

Medzi najvýznamnejšie zmeny v oblasti ESG reportingu patria:

- **zvýšenie minimálnych veľkostných a obrátových kritérií pre podniky, ktoré spadajú pod povinný ESG reporting podľa smernice CSRD** (výlučne podniky s 1 000 a viac pracovníkmi, pri splnení ďalších finančných kritérií); ostatné podniky, t. j. podniky s menej ako 1 000 pracovníkmi budú mimo priamej pôsobnosti smernice CSRD;

- **vylúčenie mikropodnikov, malých a stredných podnikov z povinného ESG reportingu;**
- **dobrovoľné VSME štandardy pre mikropodniky, malé a stredné podniky;**
- **zníženie počtu dátových bodov o cca 50 % a zastavenie prechodu na „reasonable assurance“;**
- **zúženie pôsobnosti EÚ taxonómie len na väčšie podniky a výrazné zníženie rozsahu vykazovaných údajov.**

Nakoľko **drvivá väčšina podnikov na území SR má menej ako 1 000 pracovníkov**, navrhované zmeny v oblasti ESG reportingu môžu mať na slovenské podniky významný vplyv. Značná časť podnikov na Slovensku, ktoré by inak spadli pod smernicu CSRD, **už nebudú spadať pod povinný ESG reporting**. To znamená aj **úspory na vybudovaní ESG systémov, nižšie náklady na audit a externých poradcov pri príprave správ o udržateľnosti a menej ad hoc ESG požiadaviek v dodávateľských reťazcoch** vďaka štandardizácii dobrovoľných VSME štandardov pre mikropodniky, malé a stredné podniky a tiež malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.

Menej byrokracie môže slovenské podniky viesť k tomu, že budú mať viac zdrojov, času a peňazí na inováciu, rast a adaptáciu. Rovnako môžu zjednodušené požiadavky v oblasti ESG reportingu znížiť bariéry pre vstup menších podnikov na medzinárodný trh.

Navrhované zmeny v oblasti ESG reportingu so sebou ale prinášajú aj určité **riziká**. Keďže tlak na udržateľnosť stále rastie, **menšie podniky môžu byť zo strany väčších zákazníkov alebo partnerov v dodávateľských reťazcoch „tlačené“ k plneniu ESG požiadaviek** aj v prípadoch, keď pre ne podľa smernice CSRD formálne nebude vznikať povinnosť reportovať. Pre slovenské podniky začlenené do nadnárodných skupín môže byť zároveň nevyhnutné sledovať, ako sa zmeny v oblasti ESG reportingu zavádzajú na úrovni celej skupiny, najmä ak materská spoločnosť sídli v inom členskom štáte EÚ, ktorý naplno využije dostupné zjednodušenia.

Zo strany Slovenskej republiky bude tiež nevyhnutné implementovať zmeny v oblasti ESG reportingu do vnútroštátnej legislatívy a zároveň zabezpečiť, aby uplatňovanie zjednodušení nevedlo k oslabeniu ochrany práv – či už ide o ochranu údajov, životného prostredia alebo sociálnych práv – všade tam, kde EÚ stanovuje minimálne štandardy.

Tabuľka 17: Administratívne úspory a zjednodušenia pre slovenské podniky z navrhovaných zjednodušení v oblasti ESG reportingu

Oblasť	Očakávané prínosy	Riziká
Smernica CSRD – zvýšenie kritérií a vylúčenie MSP z povinného ESG reportingu	- väčšina slovenských podnikov sa vyhne povinnému ESG reportingu - dôjde k zníženiu nákladov súvisiacich s implementáciou smernice CSRD, a teda povinným ESG reportingom	Obchodní partneri, investori alebo banky budú môcť aj naďalej vyžadovať ESG dáta od podnikov, ktoré nebudú mať povinnosť ESG reportingu.
Zjednodušené VSME štandardy	Podniky, ktoré nebudú spadať pod smernicu CSRD, a teda povinný ESG reporting, budú mať k dispozícii tzv. VSME štandardy.	

Zdroj: vlastné spracovanie.

5.3 Vplyv na MSP – prínosy a riziká

Navrhované zjednodušenia sa pozitívne dotknú mikropodnikov, malých a stredných podnikov, ktoré ostanú v kategórii MSP, ale aj podnikov, ktoré prerastú do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou.

Pre **mikropodniky, malé a stredné podniky** je primárnym prínosom z navrhovaných zjednodušení, že na tieto podniky **nebudú dopadať povinnosti vyplývajúce zo smernice CSRD, a teda povinný ESG reporting**. K dispozícii budú mať tzv. VSME štandardy, ktoré majú znížiť počet nekoordinovaných požiadaviek na ESG dáta od bánk, investorov a veľkých klientov. Tieto návrhy smerujú najmä k zníženiu počtu a duplicitnej povahy požiadaviek, čo sa prejaví aj v nižšej administratívnej záťaži v dodávateľských reťazcoch.

Pri prechode podnikov z kategórie MSP do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou budú tieto podniky čeliť miernejšiemu a postupnejšiemu prechodu do vyššieho regulačného režimu. V praxi by tak nemalo dochádzať k okamžitému prechodu z režimu MSP na režim veľkého podniku. Podniky, ktoré prekročia hranice MSP, ale zároveň ostanú pod hranicou malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, budú môcť **využívať niektoré zmierňujúce opatrenia pôvodne určených výlučne pre mikropodniky, malé a stredné podniky**. Takýto prístup by mal podporiť ich ďalší rast a investície. **Rozšírenie zjednodušujúcich opatrení** na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou by malo viesť aj k **spravodlivejšiemu a efektívnejšiemu prístupu k finančnej a administratívnej podpore podnikov**.

Zároveň, pokiaľ Slovenská republika prevezme definíciu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou aj do svojich národných politík (napríklad dotačných schém, programov podpory či inovačných schém), štát bude schopný lepšie odlíšiť „klasické“ mikropodniky, malé a stredné podniky, dynamicky rastúce malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a na druhej strane skutočne veľké korporácie. Tým bude možné efektívnejšie zacieliť podporu na konkrétne typy podnikov.

Riziká, ktoré možno v tejto súvislosti identifikovať spočívajú najmä v obave, že **definícia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou nebude v slovenskom právnom poriadku zavedená jednotne**. Ak nebude kategória malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou zosúladená naprieč jednotlivými právnymi predpismi (napríklad v Zákone o podpore malého a stredného podnikania, daňových zákonoch či dotačných schémach), môže vzniknúť právna neistota, ktorá spôsobí, že podniky nebudú vedieť, do akej kategórie podnikov patria, čo môže komplikovať ich prístup k podpore alebo hodnotenie ich povinností.

Tabuľka 18: Vplyv na podniky kategórie MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou

Oblasť	Očakávané prínosy	Riziká
Mikropodniky, malé a stredné podniky	Vyňatie MSP z povinnosti ESG reportingu.	Obchodní partneri, investori alebo banky budú môcť aj naďalej vyžadovať ESG dáta od podnikov kategórie MSP.
Malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou	- plynulejší rast a menší „regulačný skok“ z kategórie MSP - viac disponibilných zdrojov na investície a inovácie - lepšie zacielenie podpory - motivácia podnikov rásť; podniky nebudú brzdiť svoj rozvoj a rast kvôli obave z nárastu regulačných povinností - lepšia predvídateľnosť regulácie	Náročnosť zosúladenia so slovenským právom.

Zdroj: vlastné spracovanie.

5.4 Vplyv na prístup k finančným nástrojom EÚ

Zavedenie novej kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku bude mať významný vplyv na **prístup slovenských podnikov k financovaniu z európskych finančných nástrojov**.¹²⁹ Predpokladá sa, že kategória malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou sa stane súčasťou oprávnenosti programov financovania poskytovaných Európskou investičnou bankou, Európskym investičným fondom, programom InvestEÚ, ako aj následných rámcových schém Slovenskej republiky či národných schém z eurofondov, ktoré už dnes striktne vychádzajú z definície MSP podľa Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES.

Týka sa to najmä nástrojov pre podporu inovácií, digitalizácie a investícií do udržateľných technológií. Vďaka zjednodušeniu požiadaviek ESG a digitalizácii dokumentácie budú mať podniky lepšiu procesnú pripravenosť na čerpanie týchto zdrojov.

Pozitívny vplyv sa prejaví aj **na mikropodnikoch, malých a stredných podnikoch pôsobiacich v dodávateľských reťazcoch malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou**. Vďaka štandardom VSME bude pre banky a investorov jednoduchšie vyhodnocovať aj menšie subjekty, čo by malo **zlepšiť ich prístup k úverom a investíciám**.¹³⁰

Zjednodušiť by sa malo aj kapitálové financovanie. Zmeny v Nariadení o prospekte a v Smernici o trhoch s finančnými nástrojmi smerujú k zníženiu požiadaviek pre menších emitentov a trhy určené pre menšie rastové spoločnosti, pričom časť týchto úľav sa má rozšíriť aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou. Tým sa jednak znižuje náklad na vstup na regulovaný alebo rastový trh a tiež sa uľahčuje emisia dlhopisov či akcií pre financovanie rastu.

Na druhej strane vzniká aj **riziko**, že ak **Slovenská republika nebude aktívne pristupovať k implementácii týchto opatrení**, dôjde len k **formálnemu prevzatíu definície**

¹²⁹ Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-fundamentals/sme-definition_en [2025-12-10]

¹³⁰ Dostupné na internete: https://www.efrag.org/en/projects/voluntary-reporting-standard-for-smes-vsme/concluded?utm_source=chatgpt.com [2025-12-10]

malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou **bez reálneho premietnutia do národných programov podpory podnikania.**

Tabuľka 19: **Financovanie a investície**

Oblasť	Očakávané prínosy	Riziká
Prístup k nástrojom EÚ	- nové programy Európskej investičnej banky - Európskeho investičného fondu pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou - lepší prístup ku kapitálovým trhom	Riziko formálneho prevzatia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou bez reálneho nastavenia národných schém.
Dodávateľské reťazce a banky	- menej nekoordinovaných ESG požiadaviek - jednoduchšie hodnotenie úverových rizík	Banky môžu v praxi trvať na vlastných formulároch ESG, ak sa EÚ štandardy neujmú rýchlo.

Zdroj: vlastné spracovanie.

5.5 Vplyv na konkurencieschopnosť a investičné prostredie

Zjednodušenie administratívnych povinností a digitalizácia vytvárajú predpoklad na **zvýšenie konkurencieschopnosti slovenských podnikov**. Nižšia regulačná záťaž umožní presmerovať finančné prostriedky do inovácií, technologických investícií, digitalizácie vnútorných procesov, rozširovania výroby a ľudských zdrojov.

Z makroekonomického hľadiska sa dá predpokladať pozitívny vplyv na investičné prostredie, keďže administratívne prekážky patria medzi najčastejšie uvádzané faktory, ktoré brzdia investičnú aktivitu v slovenskom podnikateľskom sektore. Ak bude implementácia opatrení na národnej úrovni konzistentná, **môže dôjsť k zvýšeniu atraktivity Slovenskej republiky pre domácie aj zahraničné investory.**

Reálne vplyvy na konkurencieschopnosť slovenských podnikov budú závisieť od zosúladenia vnútroštátnych právnych predpisov, ako aj od rýchlosti a kvality implementácie navrhovaných opatrení. V prípade nesprávnej alebo nedostatočnej implementácie by takýto prístup mohol v strednodobom horizonte sťažiť prístup slovenských podnikov k financovaniu a medzinárodným dodávateľským reťazcom.

6 POSÚDENIE VHODNOSTI ZAVEDENIA KATEGÓRIE „SMALL MID-CAPS“ DO SLOVENSKEHO PRÁVA

Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou predstavuje jednu z kľúčových zmien legislatívneho balíka Omnibus IV. V nasledujúcom časti tejto analýzy posúdime vhodnosť zavedenia tejto kategórie podnikov, teda malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, do slovenského právneho poriadku, jej súlad s európskym právnym rámcom, očakávané prínosy, ako aj potenciálne riziká a nevýhody.

6.1 Súlad s európskym právnym rámcom

Kategória malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou bola na úrovni EÚ formálne zavedená Odporúčaním Komisie (EÚ) č. 2025/1099, ktoré bolo prijaté ako súčasť legislatívneho balíka Omnibus IV. Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 vytvára jednotný európsky rámec na označovanie podnikov, ktoré presiahli maximálne veľkostné kritériá mikropodnikov, malých a stredných podnikov, avšak nedosahujú parametre veľkých podnikov. Zároveň Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 podporuje používanie spoločnej definície naprieč politikami EÚ, najmä pri implementácii finančných nástrojov Európskej investičnej banky a Európskeho investičného fondu.

Hoci Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 nie je právne záväzné, jeho implementáciu fakticky predpokladajú viaceré navrhované nariadenia a smernice, ktoré tvoria súčasť legislatívneho balíka Omnibus IV a ktoré rozširujú určité zmierňujúce opatrenia dostupné pre mikropodniky, malé a stredné podniky aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou. Z tohto dôvodu možno konštatovať, že členské štáty, vrátane Slovenskej republiky, budú povinné umožniť efektívnu aplikáciu tejto kategórie podnikov pri vykonávaní európskej legislatívy a politík. Prevzatie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou a jej definície do slovenského právneho poriadku bude preto v súlade s cieľmi jednotného trhu a so snahou EÚ zabezpečiť rovnaké podmienky pre podniky vo všetkých členských štátoch.

Používanie spoločnej definície pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou:

- a) znižuje riziko narušenia hospodárskej súťaže,
- b) uľahčuje porovnateľnosť podnikov,
- c) zabezpečuje rovnaký prístup k finančným nástrojom EÚ.

Z európskeho hľadiska je preto vhodné a žiaduce, aby Slovenská republika kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou prijala aj legislatívne.

6.2 Dôvody na zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku

Slovenský právny poriadok v súčasnosti pozná len štyri veľkostné kategórie podnikov – mikropodniky, malé podniky, stredné podniky a veľké podniky. Podniky, ktoré prekročia limity podnikov kategórie MSP sú automaticky považované za veľké podniky, čo v praxi spôsobuje tzv. „regulačný skok“. Podniky s minimálnym prekročením limitov sa tak musia podrobiť rovnakým povinnostiam, ktorú sú proporčne nastavené pre komplexné nadnárodné korporácie, hoci svojou štruktúrou, zdrojmi či internými kapacitami takémuto režimu nezodpovedajú.

Zavedenie novej kategórie podnikov, t. j. malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, preto predstavuje nástroj na zmiernenie tohto neprimeraného regulačného zaťaženia a zároveň zabezpečuje plynulejší prechod medzi kategóriou MSP a kategóriou

veľkých podnikov. V praxi ide najmä o oblasti ESG reportingu, produktovej legislatívy, kybernetickej bezpečnosti či regulácie kapitálového trhu, v ktorých sú nové povinnosti nastavené výrazne prísnejšie práve pre veľké podniky.

Z medzinárodného porovnania navyše vyplýva, že viaceré členské štáty EÚ už využívajú „medzikatégorie“ podnikov nad rámec mikropodnikov, malých a stredných podnikov.¹³¹ **Harmonizované zaradenie slovenských podnikov do európskeho rámca malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou by tak prispelo k zabezpečeniu rovnakých podmienok na jednotnom trhu a odstránilo súčasnú disproporcii.**

Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku so sebou prináša výhody, ale rovnako aj nevýhody a riziká.

6.2.1 Očakávané prínosy zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského práva

Hlavné **výhody** zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku sú:

- a) zníženie administratívnej a regulačnej záťaže;
- b) uľahčenie prístupu k finančným nástrojom EÚ;
- c) podpora konkurencieschopnosti a inovačného potenciálu slovenských podnikov; a
- d) lepšia koordinácia verejných politík.

Ad a) Zníženie administratívnej a regulačnej záťaže

Hlavným prínosom zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku je zmiernenie neprimeraných povinností, ktoré dnes dopadajú na podniky ihneď po prekročení veľkostných kritérií stanovených v Odporúčaní Komisie č. 2003/361/ES pre podniky kategórie MSP. Vďaka osobitnej kategórii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou budú môcť tieto podniky využívať viaceré zjednodušené režimy, ktoré sa v súčasnosti vzťahujú len na mikropodniky, malé a stredné podniky, ako napríklad zjednodušenia v oblasti GDPR alebo ESG reportingu, ktoré sme bližšie popísali v kapitole 5 tejto analýzy.

Ad b) Uľahčenie prístupu k finančným nástrojom EÚ

Členské štáty, Európska investičná banka a Európsky investičný fond sú v Odporúčaní Komisie (EÚ) č. 2025/1099 výslovne vyzvané, aby pri vykonávaní svojich programov zameraných na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou používali definíciu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou stanovenú v prílohe Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099. Legislatívne zakotvenie tejto kategórie podnikov v SR môže umožniť slovenským podnikom jednoduchšie čerpať európske nástroje financovania a zlepšiť ich postavenie pri hodnotení žiadostí o úvery a investičné produkty.

¹³¹ Uvedené vyplýva z bodu 5 recitálu Odporúčania Komisie (EÚ) 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorý znie: *"Viacero členských štátov, ako napríklad Francúzsko a Nemecko už zaviedlo definície pre spoločnosti, ktoré nie sú malými alebo strednými podnikmi, ale ani veľkými podnikmi. V súlade s logikou jednotného trhu EÚ bez vnútorných hraníc by používanie spoločného súboru kritérií na označovanie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou pomohlo zabezpečiť rovnaké podmienky pri zaobchádzaní s podnikmi v celej EÚ."* Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1099/oj/eng> [2025-10-17]

Ad c) Podpora konkurencieschopnosti a inovačného potenciálu slovenských podnikov

Zníženie administratívnej záťaže umožní podnikom presmerovať zdroje smerom k investíciám, inováciám, technologickému rozvoju a posilneniu ľudského kapitálu. Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou tak môže prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti slovenských podnikov, najmä v odvetviach s vyššou pridanou hodnotou ako je priemyselná výroba či technologický sektor.

Ad d) Lepšia koordinácia verejných politík

Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou umožní štátu cielenejšie navrhovať podporné schémy, programy štátnej pomoci a opatrenia na znižovanie administratívnej záťaže. Vytvorí sa tiež priestor na efektívnejšie sledovanie vplyvov verejných politík.

6.2.2 Potenciálne riziká a nevýhody zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského práva

Ako možné **riziká** a **nevýhody** zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku možno označiť:

- a) riziko formálneho prevzatia bez reálnej aplikácie;
- b) riziko nejednotnosti naprieč právnym poriadkom;
- c) riziko možného vzniku nerovností medzi podnikmi;
- d) riziko pomalej adaptácie finančného sektora a dodávateľských reťazcov; a
- e) náklady na legislatívne zmeny.

Ad a) Riziko formálneho prevzatia bez reálnej aplikácie

Implementácia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku nebude mať praktický efekt, pokiaľ nebudú súčasne upravené národné procesy, výnimky a zjednodušené režimy. Rizikom je, že kategória malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou zostane len „symbolickou“, bez skutočného vplyvu na podnikateľskú prax.

Ad b) Riziko nejednotnosti naprieč právnym poriadkom

Zavedenie novej kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou si vyžaduje zosúladenie viacerých všeobecne záväzných právnych predpisov. Nezjednotená právna úprava môže totiž viesť k nesúladam a dvojitému výkladu právnych noriem.

Ad c) Riziko možného vzniku nerovností medzi podnikmi

Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou môže zároveň priniesť riziko vzniku nerovností medzi jednotlivými veľkostnými kategóriami podnikov, najmä medzi MSP, malými podnikmi so strednou trhovou kapitalizáciou a veľkými podnikmi.

Ak by sa výhody, zjednodušené režimy alebo prístup k podporným nástrojom viazali výlučne na formálne zaradenie do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou bez primeraného zohľadnenia postavenia MSP či veľkých podnikov, mohlo by dôjsť k neprimeraným rozdielom v regulačnej a administratívnej záťaži medzi podnikmi, ktoré

sa nachádzajú tesne pod alebo tesne nad stanovenými hraničnými hodnotami. Podobne by nekonzistentná implementácia novej kategórie naprieč právnymi predpismi mohla viesť k tomu, že jednotlivé skupiny podnikov budú vystavené odlišným podmienkam pri čerpaní podpory alebo plnení povinností.

Na predchádzanie týmto nerovnostiam je preto nevyhnutné zabezpečiť jednotné legislatívne vymedzenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, transparentnú metodiku jej uplatňovania a zároveň zachovať osobitné nástroje podpory pre MSP, aby bola rovnováha medzi všetkými kategóriami podnikov zachovaná.

Ad d) Riziko pomalej adaptácie finančného sektora a dodávateľských reťazcov

Banky, dodávatelia či odberatelia môžu aj po prijatí národnej legislatívy a zavedení kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku naďalej používať vlastné kategorizácie podnikov, najmä v oblasti ESG reportingu a dát. To môže spomaliť reálny prínos zavedenia novej kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou na SR.

Ad e) Náklady na legislatívne zmeny

Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou si vyžiada aj novelizáciu viacerých zákonov a metodických usmernení, úpravu administratívnych systémov, či metodiku pre štátne orgány, čo predstavuje určitú administratívnu a implementačnú záťaž pre štát.

V kapitole 4 tejto analýzy sme identifikovali celkom 545 aktívnych podnikateľských subjektov, ktoré v roku 2024, podľa jedného z veľkostných kritérií, kritéria zamestnanosti, spadali do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Zároveň sme identifikovali celkom 525 aktívnych podnikateľských subjektov, ktoré podľa kritéria zamestnanosti a finančných kritérií spadali do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Malé a stredné podniky, a teda aj malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, podľa základných ekonomických teórií a prístupov, pritom zohrávajú kľúčovú úlohu v trhovej ekonomike každého štátu a sú považované za hnaciu silu konkurencieschopnosti a inovácií v ekonomike. V európskom kontexte sú tieto podniky kľúčové pre udržateľný rast a rozvoj potenciálu krajiny. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že ide o **nezanedbateľnú skupinu podnikov s vysokým ekonomickým významom**, a preto z právneho, ekonomického aj systémového hľadiska považujeme za **vhodné a žiaduce, aby Slovenská republika zaviedla kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku.**

6.3 Možnosti legislatívneho ukotvenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v Slovenskej republike

Efektívne zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku si vyžaduje zvoliť systematický a jednotný prístup a vhodný model legislatívnej implementácie. V tejto časti analýzy posúdime tri základné varianty legislatívneho zakotvenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku, vrátane ich výhod, nevýhod a vhodnosti pre prax.

6.3.1 Priame prevzatie definície do Zákona o podpore malého a stredného podnikania

Prvým a z hľadiska legislatívy najjednoduchším riešením je zakotviť definíciu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou priamo do Zákona o podpore malého a stredného podnikania. Tento postup by zahŕňal:

- doplnenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou ako samostatnej veľkostnej kategórie podnikateľských subjektov vedľa mikropodnikov, malých a stredných podnikov;
- prevzatie kritérií podľa Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099;
- úpravu rozsahu zjednodušení a výnimiek, ktoré sú dnes určené pre mikropodniky, malé a stredné podniky, tak aby sa mohli primerane vzťahovať aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.

Výhodou tohto variantu je, že zavedenie definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou by bolo rýchle a technicky jednoduché. Zároveň by bola definícia presná, zrozumiteľná a sústredená v jednom právnom predpise, ktorý by mohol slúžiť ako referenčný rámec pre následnú harmonizáciu sektorových právnych noriem.

Naopak nevýhodou je, že Zákon o podpore malého a stredného podnikania je svojou povahou zameraný najmä na hospodársku politiku a nepredstavuje primárny rámec pre sektorové regulácie. Samotné zakotvenie definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do tohto zákona preto nerieši potrebu následného zosúladenia príslušných osobitných právnych predpisov. To znamená, že aj po zapracovaní definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do Zákona o podpore malého a stredného podnikania bude nevyhnutné vykonať legislatívne „prečistenie“ a harmonizáciu naprieč právnym poriadkom.

6.3.2 Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do všeobecného rámca účtovníctva a obchodného práva

Druhou možnosťou je implementovať kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou priamo do základných právnych predpisov upravujúcich podnikanie, ktoré sú rozhodujúce pri určovaní veľkosti podniku na účely reportingu, účtovníctva, štatistiky či plnenia právnych povinností.

Zavedením kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do uvedených predpisov by sa zabezpečilo konzistentné určenie veľkostnej kategórie podniku v rámci celého slovenského právneho poriadku. Tým by sa zjednotil režim pre účely reportingu, plnenia informačných povinností aj pre účely hodnotenia podnikových charakteristík podľa predpisov EÚ.

Výhodou takéhoto prístupu je vysoká právna istota pre podniky a regulované subjekty, jednotné vykazovanie údajov aj pre potreby EÚ a väčšia konzistentnosť pri uplatňovaní pravidiel v rámci sektorovej regulácie.

Na druhej strane tento variant prináša aj určité nevýhody. V prvom rade by bolo nevyhnutné vykonať rozsiahle legislatívne úpravy, čo predstavuje zvýšenú administratívnu a časovú náročnosť. Implementácia by si zároveň vyžadovala úzku koordináciu medzi viacerými rezortmi, čo by mohlo proces implementácie predĺžiť a počas prechodného obdobia by existovalo aj vyššie riziko dočasných nejasností pri zavádzaní jednotného rámca.

6.3.3 Postupné zavádzanie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku

Tretím riešením je postupné zavádzanie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou priamo v osobitných právnych predpisoch upravujúcich konkrétne oblasti podnikateľskej činnosti, a to najmä v predpisoch, v ktorých veľkostná kategorizácia podniku zohráva významnú úlohu pri určovaní rozsahu povinností. Ide najmä o oblasti, ktoré sú predmetom zmien v legislatívnom balíku opatrení Omnibus IV, napríklad:

- ESG reporting (v súvislosti s úpravou smernice CSRD a pripravovaným zjednodušeným režimom pre mikropodniky, malé a stredné podniky a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou);
- kybernetická bezpečnosť;
- produktová legislatíva.

Tento variant umožňuje zaviesť kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou flexibilne, najmä tam, kde je potrebné okamžite reagovať na nové regulačné požiadavky EÚ alebo tam, kde sa očakáva najvyšší prínos v podobe zníženia administratívnej záťaže.

Výhodou tohto variantu je najmä jeho flexibilita, keďže umožňuje rýchle a ciele legislatívne zásahy v tých oblastiach, kde je potreba zmien najakútnejšia a kde sa zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou prejaví najviditeľnejším spôsobom pri znižovaní administratívnej záťaže. Tento prístup zároveň nevyžaduje zásah do širokého spektra právnych predpisov naraz, čo umožňuje nižšiu legislatívnu náročnosť a jednoduchšie riadenie jednotlivých krokov implementácie.

Postupné zavádzanie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou môže ale tiež viesť k fragmentácii právneho prostredia, keďže kategória nebude definovaná jednotne v celom právnom poriadku. Rôzne právne predpisy môžu pracovať s odlišným rozsahom práv a povinností viazaných na kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou alebo dokonca s rozdielnym výkladom jej definičných znakov. Takýto stav znižuje právnu istotu podnikateľov a môže spôsobovať nejasnosti pri určovaní ich postavenia pre účely jednotlivých regulačných režimov. Absencia jednotnej definície v právnom poriadku zároveň sťažuje koordináciu medzi orgánmi verejnej moci a komplikuje prechod na harmonizovaný rámec veľkostných kategórií v súlade s požiadavkami EÚ.

Zavedenie jednotnej definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou priamo do Zákona o podpore malého a stredného podnikania a následné postupné zavádzanie jednotnej definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou priamo do osobitných všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré regulujú konkrétne oblasti podnikateľskej činnosti predstavuje kombinovaný model, ktorý umožňuje jednotnú a zároveň flexibilnú implementáciu naprieč právnym poriadkom SR.

Tabuľka 20: Porovnanie možností zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku

Variant	Hlavné výhody	Nevýhody a možné riziká
Priame prevzatie, t. j. zakotvenie jednotnej definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v Zákone o podpore malého a stredného podnikania	- rýchla a technicky jednoduchá implementácia - jasná a zrozumiteľná definícia sústredená v jednom právnom predpise - možnosť vytvoriť referenčný rámec pre ďalšiu harmonizáciu	- zavedenie definície do Zákona o podpore malého a stredného podnikania nerieši potrebu zosúladenia osobitných právnych predpisov - nutnosť následného legislatívneho „prečistenia“
Zavedenie definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do všeobecného rámca účtovníctva a obchodného práva	- vysoká právna istota - jednotné určovanie veľkostnej kategórie v celom právnom poriadku - konzistentné vykazovanie údajov aj pre potreby EÚ	- rozsiahle legislatívne zásahy - vysoká časová a administratívna náročnosť - potreba koordinácie medzi viacerými rezortmi - riziko prechodných nejasností
Postupné zavádzanie definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do osobitných právnych predpisov	- vysoká flexibilita - možnosť rýchlej reakcie na nové požiadavky EÚ - nižšia legislatívna náročnosť - cieleňé znižovanie administratívnej záťaže	- riziko fragmentácie právneho poriadku - rozdielne definície a výklady - znížená právna istota - komplikovanejšia koordinácia medzi orgánmi verejnej moci

Zdroj: vlastné spracovanie.

6.4 Zhodnotenie zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku

Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku považujeme nielen za **vhodné a žiaduce**, ale aj **účelné a systémovo odôvodnené**.

Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku:

- a) je v súlade s novým európskym rámcom a požiadavkami na harmonizáciu;
- b) zmierňuje neprimerané administratívne zaťaženie podnikov prekračujúcich hranice podnikov kategórie MSP;
- c) podporuje konkurencieschopnosť a prístup slovenských podnikov k európskym finančným nástrojom;
- d) umožňuje cielenejší výkon hospodárskej politiky štátu.

Pri správne nastavenej implementácii môžu prínosy zavedenia novej kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou výrazne prevýšiť možné riziká. Slovenská republika by preto mala pristúpiť k legislatívnemu ukotveniu kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou a k zjednoteniu veľkostných kategórií vo vnútroštátnom právnom poriadku v súlade s odporúčaniami Komisie a cieľmi legislatívneho balíka opatrení Omnibus IV.

7 Návrh odporúčaní v súvislosti s legislatívnym balíkom OMNIBUS IV a návrhmi v oblasti ESG reportingu

Na základe výsledkov analýzy legislatívneho balíka Omnibus IV, hodnotenia vplyvov navrhovaných zmien a posúdenia vhodnosti zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku, navrhujeme nasledovné legislatívne a politické odporúčania. Ich cieľom je znížiť administratívnu záťaž podnikateľského prostredia, podporiť konkurencieschopnosť podnikov na Slovensku a zabezpečiť plnú kompatibilitu so zmenami na úrovni EÚ.

1. Zjednotenie veľkostných kategórií podnikov v slovenskom právnom poriadku

Základným predpokladom efektívnej implementácie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do slovenského právneho poriadku je zabezpečenie jednotnej a konzistentnej úpravy veľkostných kategórií podnikov naprieč celým slovenským právnym poriadkom. Keďže v súčasnosti je nastavenie veľkostných kritérií v rámci právnych predpisov, ktoré podnikom ukladajú rôzne povinnosti nejednotné, navrhujeme:

- **vykonať systematickú revíziu všetkých právnych predpisov, ktoré pracujú s kategorizáciou podnikov**, vrátane rôznych metodík a dotačných schém;
- **zaviesť právny základ pre kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v jednom právnom predpise**, napríklad v Zákone o podpore malého a stredného podnikania, ako je to aj v prípade podnikov kategórie MSP;
- **zabezpečiť, aby ostatné osobitné predpisy odkazovali na spoločnú definíciu mikropodnikov, malých a stredných podnikov vychádzajúcu z kritérií podľa Odporúčania Komisie č. 2003/361/ES a malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou vychádzajúcu z kritérií podľa Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099;**
- **vytvoriť jednotnú metodiku výpočtu a preukazovania veľkosti podniku**, ktorú budú používať všetky orgány verejnej moci, aj poskytovatelia podpory, a ktorá zabezpečí rovnaké podmienky v rámci jednotlivých regulačných oblastí.

Takto nastavené zjednotenie by pomohlo zlepšiť prehľadnosť právnych predpisov a právnu istotu podnikateľov, odstránilo by sa paralelné používanie odlišných veľkostných kritérií a zabezpečili by sa rovnaké podmienky pri uplatňovaní vnútroštátnych aj európskych pravidiel.

2. Legislatívne zakotvenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou

Pre zabezpečenie efektívnej implementácie návrhov opatrení Omnibus IV a pre umožnenie využívania nových zmierňujúcich opatrení zo strany slovenských podnikov navrhujeme:

- **explicitne zakotviť kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v slovenskom právnom poriadku**, vrátane jej definície a kritérií podľa Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099;
- **upraviť ostatné všeobecne záväzné právne predpisy tak**, aby podniky po prekročení hranice MSP nevstupovali automaticky do najprísnejšieho regulačného režimu;
- **vytvoriť podmienky na uplatňovanie zjednodušených režimov**, ktoré európska legislatíva rozširuje aj na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.

Systematické legislatívne zakotvenie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v slovenskom právnom poriadku by zvýšilo právnu istotu podnikateľského prostredia v Slovenskej republike, odstránilo nejasnosti pri určovaní veľkostných kategórií podnikov a umožnilo slovenským podnikom plnohodnotne využívať podporné mechanizmy EÚ, vrátane finančných nástrojov a programov určených pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.

3. Implementácia zjednodušení a digitalizačných opatrení v súvislosti s Omnibus IV

Vzhľadom na rozsiahle návrhy zmien v oblasti produktovej legislatívy a digitalizácie administratívnych povinností navrhujeme po ich schválení:

- plne **implementovať princíp „Digital by Default“** v oblastiach, kde to Omnibus IV predpokladá (digitálne návody, digitálne vyhlásenia o zhode, digitálny pas výrobku);
- **zosúladiť slovenskú produktovú legislatívu s novými európskymi požiadavkami na spoločné technické špecifikácie;**
- zabezpečiť, aby mikropodniky, malé a stredné podniky a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou mali **znížené požiadavky na vedenie niektorých záznamov a dokumentácie**, v súlade s harmonizovanými pravidlami na úrovni EÚ;
- **zabezpečiť metodickú podporu pre orgány dohľadu**, aby digitalizácia viedla k reálnemu zníženiu administratívnej záťaže.

4. Uplatnenie zjednodušení v oblasti ESG reportingu

Vzhľadom na pripravované zmeny ESG reportingu, ktorých cieľom je zmierniť administratívne povinnosti pre MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou, navrhujeme po ich schválení:

- **upraviť národnú legislatívu o nefinančnom reportingu** v súlade s plánovanými úpravami / zmenami smernice CSRD a nadväzujúcich európskych štandardov, vrátane dobrovoľných a zjednodušených VSME štandardov pre MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou;
- **zabezpečiť plné uplatňovanie zjednodušených požiadaviek ESG reportingu** pre MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou v Slovenskej republike tak, aby podniky reálne pocítili deklarované úspory administratívnej záťaže;
- **poskytnúť podnikom metodickú podporu**, vrátane vzdelávacích materiálov, vzorových postupov na plnenie ESG povinností;
- **zabezpečiť jednotné používanie zjednodušených ESG štandardov** v národných podporných schémach (najmä zelené investície, inovačné programy), ktoré by nemali od podnikov vyžadovať povinný ESG reporting, ak ide o MSP alebo malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou;
- **aktívne komunikovať rozsah zjednodušení finančnému sektoru**, aby banky, investori a poskytovatelia dotácií prešli na harmonizované a zjednodušené ESG reporty a nepožadovali nadmerné či duplicitné údaje;
- **zabezpečiť, aby národné schémy podpory akceptovali dobrovoľné VSME štandardy**, čím sa odstránia rozdiely medzi požiadavkami bánk, ministerstiev a poskytovateľov finančnej pomoci.

Uplatňovanie týchto opatrení by umožnilo slovenským podnikom naplno využívať zjednodušený ESG reporting, znížili by sa náklady na administratívu a podporila by sa pripravenosť podnikov čerpať financovanie v rámci európskych programov a investičných nástrojov.

5. Podpora finančnej dostupnosti pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou

Na to, aby slovenské podniky mohli plne využiť nové možnosti financovania dostupné na európskej úrovni, navrhujeme:

- **upraviť národné programy podpory** tak, aby reflektovali kategóriu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v súlade s európskymi štandardmi;
- **zabezpečiť koordináciu** medzi slovenskými orgánmi a Európskou investičnou bankou a Európskym investičným fondom **pri implementácii finančných nástrojov**;
- **vytvoriť národné podporné schémy špecificky zacielené na potreby malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou**, najmä v oblastiach inovácií, digitalizácie, modernizácie výroby a rozvoja pracovnej sily;
- **identifikovať existujúce a pripravované programy** Európskej investičnej banky, Európskeho investičného fondu a InvestEÚ, pri ktorých má kategória malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou priamy vplyv na oprávnenosť a zabezpečiť ich plnohodnotné využívanie v rámci slovenských implementačných mechanizmov;
- **zosúladiť parametre národných finančných nástrojov s európskymi kritériami** tak, aby sa predišlo zbytočným administratívnym prekážkam pri zapájaní malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do európskych schém;
- **vytvoriť priestor pre vznik cieľových produktov určených pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou** (napr. úvery na expanziu, výskum a vývoj, digitalizáciu či exportné aktivity).

Uvedené odporúčania by umožnili slovenským podnikom, najmä malým podnikom so strednou trhovou kapitalizáciou, plne využívať benefity dostupné na európskej úrovni a zároveň by posilnili ich investičnú kapacitu na domácom trhu.

6. Implementácia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do národných schém podpory

Implementácia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do národných schém podpory si vyžaduje jasné oddelenie politiky určenej pre MSP od politiky zameranej na rast a expanziu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Cieľom je, aby podniky po prekročení hranice MSP neboli automaticky zaradené do režimu veľkých podnikov, ale aby mali možnosť využívať podporné mechanizmy primerané ich veľkosti a investičným potrebám.

Navrhujeme vytvoriť v **národných podporných nástrojoch samostatný segment pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou** a zároveň **upraviť existujúce schémy** tak, aby zohľadňovali špecifiká tejto kategórie. V rámci tohto prístupu by mohli byť definované tri kategórie oprávnených žiadateľov – mikropodniky a malé podniky, stredné podniky a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou.

Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do schém priamej finančnej podpory (nenávratné finančné príspevky, dotácie, investičné stimuly), **finančných nástrojov** (záruky, zvýhodnené úvery, kapitálové vstupy) a **nefinančných nástrojov** (poradenstvo, mentoring, podpora inovácie, internacionalizácie či digitalizácie) by malo byť **sprevádzané jasným a jednotným vymedzením malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou ako oprávnenej cieľovej skupiny**. Súčasne navrhujeme vytvoriť pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou **osobitné podmienky** tam, kde to zodpovedá ich potrebám – napríklad vyššie investičné limity, možnosť realizovať komplexnejšie projekty alebo vyššie stropy podpory.

Zároveň je **vhodné ponechať výhody** mikropodnikov, malých a stredných podnikov, ktoré sú pre ne kľúčové (jednoduchšie postupy, vyššia intenzita pomoci), pričom pre malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou by sa mal **uplatniť mierne odlišný, ale stále zjednodušený model**.

To umožní, aby pomoc pre MSP bola naďalej efektívna a administratívne nenáročná, zatiaľ čo malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou získajú prístup k špecifickým nástrojom podporujúcim rast, expanziu a investície bez toho, aby boli nútené vstúpiť do režimu určeného pre veľké podniky.

7. Štatistika a monitoring malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou

Na zabezpečenie efektívnej tvorby politík a dlhodobého rozvoja malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou je nevyhnutné **vytvoriť systematický a pravidelný monitoring** tejto kategórie podnikov v Slovenskej republike.

Navrhujeme, aby **Štatistický úrad SR** a ďalšie orgány zodpovedné za podnikové štatistiky pravidelne **identifikovali a samostatne vykazovali údaje o malých podnikoch so strednou trhovou kapitalizáciou**, vrátane ich sektorovej a regionálnej štruktúry, produktivity, exportnej výkonnosti a investičnej aktivity. Tieto údaje by mali slúžiť ako **podklad pre hodnotenie účinnosti podporných schém, ako aj pre prípravu nových programov či úpravu už existujúcich opatrení**.

V rámci monitoringu by sa mali sledovať najmä tieto ukazovatele:

- a) počet malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou a ich medziročný rast;
- b) sektorová štruktúra;
- c) regionálne rozloženie;
- d) investičná aktivita;
- e) exportná výkonnosť;
- f) produktivita práce.

Takto vytvorená analytická základňa umožní štátu aj podnikateľskej sfére lepšie porozumieť významu malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou v slovenskej ekonomike a **efektívnejšie nastavovať podporné mechanizmy**, ktoré budú reagovať na ich reálne potreby.

8. Komunikácia a metodická podpora

Aby podniky správne porozumeli kategórii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou a vedeli ju v praxi uplatniť, je nevyhnutné **zabezpečiť jasnú, zrozumiteľnú a jednotnú komunikáciu pravidiel**. Navrhujeme preto:

- **vytvoriť online nástroj (test)**, v ktorom podnik po zadaní kľúčových údajov (počet pracovníkov, ročný obrát a/alebo celkovú ročnú bilančnú hodnotu, príp. vlastnícku štruktúru) zistí, či spĺňa kritériá MSP, malého podniku so strednou trhovou kapitalizáciou alebo veľkého podniku;
- **pripraviť metodickú príručku pre podniky**, ktorá zrozumiteľne vysvetlí postup určovania veľkostnej kategórie, podmienky zaradenia do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, s tým súvisiace výhody a povinnosti, ako aj dostupné národné a európske podporné programy určené pre túto kategóriu;
- **zriadiť informačný a poradenský kanál** (napr. helpdesk), ktorý bude podnikom poskytovať podporu pri prechode zo statusu MSP do kategórie malých podnikov so

strednou trhovou kapitalizáciou a pri orientácii v nových pravidlách a legislatívnych požiadavkách.

Takéto nástroje pomôžu zabezpečiť, aby kategória malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou neostala len formálnou legislatívnou úpravou, ale aby bola reálne využívaná slovenskými podnikmi pri získavaní podpory, plánovaní investícií a plnení regulačných povinností.

9. Priebežné monitorovanie vplyvov implementácie Omnibus IV

Vzhľadom na rozsah legislatívnych zmien a ich vplyv na podnikateľské prostredie navrhujeme:

- **zaviesť systém priebežného monitorovania vplyvov Omnibus IV** na podniky kategórie MSP a malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou;
- **sledovať najmä skutočnú výšku administratívnych úspor**, dostupnosť finančných nástrojov a zmeny v konkurencieschůpnosti;
- **pravidelne vyhodnocovať potrebu ďalších legislatívnych úprav alebo zjednodušení**;
- **zapájať podnikateľské subjekty do konzultácií** pri implementácii a hodnotení vplyvov balíka Omnibus IV.

Uvedené návrhy umožnia pružne reagovať na vývoj a zabezpečia, aby navrhované opatrenia prinášali podnikateľskému prostrediu skutočný a merateľný prínos.

8 ZÁVER

Legislatívne balíky opatrení Omnibus I a Omnibus IV predstavujú významný krok Komisie smerom k systematickému znižovaniu administratívnej záťaže, zjednodušovaniu regulačného rámca a vytváraníu podmienok pre udržateľný rast európskych podnikov.

Analýza ukazuje, že oba legislatívne balíky opatrení Komisie reagujú na dlhodobé identifikované problémy súvisiace so zložitou existujúcich pravidiel, kumuláciou povinností a neprimeranými požiadavkami, ktoré vplývajú na podniky rôznych veľkostných kategórií. Osobitnú pozornosť si pritom vyžadujú mikropodniky, malé a stredné podniky, ako aj podniky nachádzajúce sa tesne nad hranicou definície MSP, ktoré sú najviac vystavené dôsledkom nejednotného a administratívne náročného právneho rámca. V mnohých oblastiach sa totiž ukazuje, že paralelné pôsobenie viacerých predpisov a rozdielne definície veľkostných kategórií vytvárajú neprehľadné prostredie, ktoré podniky zaťažuje nielen finančne, ale aj organizačne a časovo.

Omnibus I predstavuje rozsiahlu revíziu pravidiel ESG reportingu, pričom sa zameriava na zníženie administratívnych nárokov, úpravu terminológie a odstránenie prvkov, ktoré sa ukázali ako neprimerane zaťažujúce. Navrhované zmeny a zjednodušenia smerujú k dosiahnutiu proporcionality regulácie a k tomu, aby podniky dokázali plniť svoje povinnosti efektívnejšie a v súlade s reálnymi možnosťami a ich kapacitami. Zjednodušenie pravidiel ESG reportingu môže zároveň prispieť k lepšiemu pochopeniu požiadaviek zo strany podnikov, k zníženiu nákladov na compliance a k stabilnejšiemu prostrediu na prípravu údajov o udržateľnosti. Analýza zároveň upozorňuje, že aj pri zmiernení formálnych reportovacích požiadaviek zostanú trhové očakávania v oblasti udržateľnosti významným faktorom, tzn. že banky, investori a obchodní partneri budú môcť aj naďalej požadovať ESG dáta ako súčasť riadenia rizík, hodnotenia reputácie a nastavenia obchodných vzťahov. Z tohto dôvodu bude pre slovenské podniky – vrátane MSP a malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou - naďalej dôležité pristupovať k ESG dátam systematicky, aj keď v rámci flexibilnejšieho regulačného prostredia, napríklad prostredníctvom VSME štandardov.

Omnibus IV má širší rozsah a jeho návrhy majú potenciál zásadne ovplyvniť spôsob fungovania podnikateľského prostredia v EÚ. Zjednodušenie produktovej legislatívy, zosúladienie vybraných procesov a digitalizácia prispievajú k zvýšeniu efektívnosti regulačných postupov a k zlepšeniu ich prehľadnosti, čo môže znížiť náklady a administratívne zaťaženie podnikateľských subjektov. Zároveň sa rieši dlhodobý prítomný problém nedostatočného rozlíšenia medzi podnikmi, ktoré prekročia limity MSP, no pritom nedosahujú veľkostné, organizačné či finančné charakteristiky veľkých podnikov. Zavedenie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou predstavuje zásadnú zmenu, ktorá reflektuje reálnu štruktúru podnikateľského prostredia v EÚ a vytvára formálny rámec pre podniky nachádzajúce sa na rozmedzí MSP a veľkých podnikov. Tieto podniky sa totiž často výrazne nelíšia od menších stredných podnikov a ich automatické zaradenie medzi „veľké podniky“ im prináša povinnosti, ktoré môžu byť neprimerané ich možnostiam a kapacitám.

Z európskeho hľadiska je používanie spoločnej definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, stanovenej v Odporúčaní Komisie (EÚ) č. 2025/1099, významné najmä z dôvodu potreby zabezpečiť porovnateľné podmienky na jednotnom trhu, lepšie zacielenie vybraných zjednodušených režimov a finančných nástrojov EÚ a zníženie rizika narušenia hospodárskej súťaže. Analýza poukazuje na to, že nové európske opatrenia sú podložené jasnými dôvodmi: ekonomickým významom tejto skupiny podnikov, ich investičnou aktivitou, inovačným potenciálom a úlohou v strategických odvetviach. Súčasne odhaľuje doterajšiu medzeru v právnej úprave, ktorá spôsobovala neprimerané regulačné zaťaženie práve malým

podnikom so strednou trhovou kapitalizáciou, keďže „regulačný skok“ po prekročení limitov MSP bol v praxi často neprimeraný a častokrát brzdil podniky v ich rozvoji a raste.

Analýza sa venovala aj kvantifikácii počtu podnikov na Slovensku, ktoré by na základe kritérií stanovených v Odporúčaní Komisie (EÚ) č. 2025/1099 v roku 2024 spadali do kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou. Kvantifikačná časť analýzy potvrdzuje, že na Slovensku pôsobí nezanedbateľný počet podnikov, ktoré spĺňajú kritériá malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou – podľa najpresnejšej metodiky bolo v roku 2024 identifikovaných 545 aktívnych subjektov podľa kritéria zamestnanosti a 525 podnikov pri súčasnom uplatnení kritéria zamestnanosti a finančných kritérií. Tieto podniky sú aktívne v rôznych odvetviach, najmä v priemyselnej výrobe, obchode, doprave, zdravotníctve či odborných a technických službách a predstavujú významný segment hospodárstva, ktorý má potenciál rásť, inovovať a zvyšovať svoju konkurencieschopnosť. Zároveň však čelia povinnostiam, ktoré nie vždy zodpovedajú ich reálnym možnostiam a ktoré môžu pôsobiť ako bariéra rastu, najmä v prechodovej fáze medzi kategóriami MSP a veľkých podnikov.

Z balíka Omnibus I a balíka Omnibus IV vyplýva aj viacero potenciálnych pozitívnych vplyvov. Na strane MSP ide najmä o zjednodušenia v oblasti ESG reportingu, ktoré môžu znížiť nároky na interné kapacity, čas a externé poradenské služby. Na strane malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou predstavuje zavedenie novej kategórie príležitosť pre primeranejšiu reguláciu a pre rozšírenie vybraných zjednodušených režimov, ktoré boli doteraz určené primárne pre mikropodniky, malé a stredné podniky. Súčasne sa otvára priestor na lepšie nastavenie a cielenie národných podporných politík a na zlepšenie prístupu k finančným nástrojom EÚ, pričom kľúčovou pridanou hodnotou je zmiernenie negatívnych vplyvov „regulačného skoku“ pri prechode z kategórie MSP.

Zároveň však nemožno opomenúť riziká, ktoré sú spojené s implementáciou novej kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou a so zmenami v regulačnom rámci. Analýza identifikuje najmä riziko vzniku nerovností medzi kategóriami podnikov, ak by rozsah výhod a zjednodušení nebol nastavený proporcionálne alebo ak by sa uplatňoval nekonzistentne. Rizikom je aj to, že bez zosúladenia právnych predpisov a zjednotenia veľkostných kritérií by vznikali paralelné definície veľkostných kategórií, čo by mohlo viesť k nejednotnému uplatňovaniu práv a povinností, k právnej neistote a k rozdielnej aplikačnej praxi orgánov verejnej správy či podporných inštitúcií. Osobitnú pozornosť si vyžaduje aj riziko pomalej adaptácie finančného sektora a dodávateľských reťazcov na novú kategóriu, keďže praktický vplyv zavedenia malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou sa môže prejavovať aj mimo striktne legislatívnej roviny.

Pri posudzovaní vhodnosti zavedenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do vnútroštátnej legislatívy analýza dospieva k záveru, že ide o krok, ktorý je z právneho, ekonomického aj systémového hľadiska vhodný a žiaduce zväžiť, nakoľko môže priniesť viaceré výhody. Prevzatie definície malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou podľa Odporúčania Komisie (EÚ) č. 2025/1099 by umožnilo zosúladienie národného rámca s európskymi politikami, lepšie zacielenie podpory a zmiernenie súčasného „regulačného skoku“. Zároveň by vytvorilo predpoklady na prehľadnejšie a predvídateľnejšie nastavenie povinností a podporných nástrojov, čo by prispelo k vyššej právnej istote podnikateľov. Analýza pritom identifikuje tri možné prístupy legislatívneho ukotvenia kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou, pričom za najvhodnejší považuje postup, ktorý zabezpečí konzistentnosť právneho prostredia, minimalizáciu duplicit a postupné zavádzanie do relevantných oblastí.

Záverom možno konštatovať, že legislatívne balíky Omnibus I a Omnibus IV predstavujú významný krok smerom k modernejšiemu, prehľadnejšiemu a proporčnejšiemu regulačnému rámcu. Pre Slovenskú republiku ide o príležitosť nielen znížiť administratívnu záťaž a zjednodušiť podnikateľské prostredie, ale aj lepšie zacieliť verejné politiky a podporiť stabilný rast podnikov, ktoré sa nachádzajú v rozhodujúcom štádiu svojho vývoja. V nadväznosti na výsledky analýzy sa odporúča, aby Slovenská republika zvážila prijatie kategórie malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou do národnej legislatívy a aby pristúpila k ďalším opatreniam smerujúcim k znižovaniu administratívnej záťaže pre podniky všetkých veľkostných kategórií.

Zoznam použitých zdrojov

Allgoodbody. (2025). *EU Omnibus IV: Further simplifications for businesses*. Dostupné na internete: <https://www.algoodbody.com/insights-publications/eu-omnibus-iv-further-simplifications-for-businesses>

Arbeiterkammer Österreich (AK Europa). (2025). *Omnibus IV: Risk of data protection erosion due to new category of small mid-cap companies*. Dostupné na internete: <https://www.akeuropa.eu/de/omnibus-iv-gefahr-der-erosion-des-datenschutzes-durch-neue-unternehmenskategorie-der-small-midcap>

Council of the European Union. (2025). *Simplification: Council agrees positions on digitalisation and common specifications as well as on small mid-caps to boost EU competitiveness*. Dostupné na internete: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/09/24/simplification-council-agrees-positions-on-digitalisation-and-common-specifications-as-well-as-on-small-mid-caps-to-boost-eu-competitiveness/>

CRIF – Slovak Credit Bureau. (2025). *Ako správne využívať ESG dáta?* Dostupné na internete: <https://www.crif-esg.sk/ako-spravne-vyuzivat-esg-data/>

Danovecentrum.sk. (2024). *ESG ako pomoc pri udržateľnom podnikaní*. Dostupné na internete: <https://www.danovecentrum.sk/odborny-clanok/esg-ako-pomoc-pri-udrzatelnom-podnikani.htm>

EFRAG. (2023). *Cost-benefit analysis on voluntary sustainability reporting standard for SMEs (VSME)*. Dostupné na internete: <https://www.efrag.org/system/files/sites/webpublishing/Project%20Documents/2309261112573240/EFRAG%27s%20Cover%20Letter%20and%20Cost%20Benefit%20Analysis%20on%20VSME.pdf>

EFRAG. (n.d.). *Voluntary reporting standard for SMEs (VSME)*. Dostupné na internete: <https://www.efrag.org/en/projects/voluntary-reporting-standard-for-smes-vsme/concluded>

ESG Klub. (2024). *ESG Omnibus: Prepisuje pravidlá nefinančného reportingu v EÚ*. Dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/esg-omnibus-prepisuje-pravidla-nefinancneho-reportingu-v-eu/>

ESG Klub. (2024). *VSME štandardy: Ako na dobrovoľný ESG reporting pre malé a stredné podniky*. Dostupné na internete: <https://www.esgklub.sk/vsme-standardy-ako-na-dobrovolny-esg-reporting-pre-male-a-stredne-podniky/>

European Commission. (2014). *Commission Regulation (EU) No 651/2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market (General Block Exemption Regulation)*. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A02014R0651-20230701>

European Commission. (2021). *Better regulation: Joining forces to make better laws (COM(2021) 219 final)*. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2021:219:FIN>

European Commission. (2021). *Commission communication – User guide to the SME definition (2021/C 474/01)*. Dostupné na internete: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021XC1216\(04\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021XC1216(04))

European Commission. (2023). *Long-term competitiveness of the EU: Looking beyond 2030 (COM(2023) 168 final)*. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:52023DC0168>

European Commission. (2023). *SME relief package (COM(2023) 535 final)*. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2023:535:FIN>

European Commission. (2024). *Mission letter to Stéphane Séjourné, Executive Vice-President-designate for Prosperity and Industrial Strategy*. Dostupné na internete: https://commission.europa.eu/document/download/6ef52679-19b9-4a8d-b7b2-cb99eb384eca_en

European Commission. (2025). *Commission Recommendation (EU) 2025/1099 of 21 May 2025 on the definition of small mid-cap enterprises*.

European Commission. (2025). *Commission Recommendation (EU) 2025/1710 of 30 July 2025 on a voluntary sustainability reporting standard for small and medium-sized enterprises*. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2025/1710/oj/eng>

European Commission. (2025). *Commission staff working document on small mid-cap companies (SWD(2025) 501 final)*. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:52025SC0501>

European Commission. (2025). *Communication from the Commission: A competitiveness compass for the EU (COM(2025) 30 final)*. Dostupné na internete: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0030>

European Commission. (2025). *Proposal for a regulation of the European Parliament and of the Council amending Regulations (EU) 2016/679, (EU) 2016/1036, (EU) 2016/1037, (EU) 2017/1129, (EU) 2023/1542 and (EU) 2024/573 as regards extending certain mitigating measures available for SMEs to small mid-cap enterprises and further simplification measures (COM(2025) 501 final)*. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/extension-certain-mitigating-measures-available-small-and-medium-sized-enterprises-small-mid-cap_en

European Commission. (2025). *Questions and answers on simplification Omnibus IV*. Dostupné na internete: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/qanda_25_1278

European Commission. (2025). *Simplification measures save EU businesses €400 million annually*. Dostupné na internete: https://commission.europa.eu/news-and-media/news/simplification-measures-save-eu-businesses-eu400-million-annually-2025-05-21_sk

European Commission. (n.d.). *SME definition*. Dostupné na internete: https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-fundamentals/sme-definition_en

European Commission. (n.d.). *The Draghi report on EU competitiveness*. Dostupné na internete: https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_en

European Investment Bank. (2023). *Hidden champions, missed opportunities: Mid-caps' crucial role in Europe's economic transition*. Dostupné na internete: <https://www.eib.org/en/publications/20230277-hidden-champions-missed-opportunities-mid-caps-crucial-role-in-europe-s-economic-transition>

European Parliament. (n.d.). *Third omnibus package including on small mid-caps and removal of paper requirements*. Dostupné na internete:

<https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/package-simplification-business/file-third-omnibus-package-including-on-small-mid-caps-and-removal-of-paper-requirem>

European Union. (n.d.). *International accounting standards (IAS regulation)*. Dostupné na internete:

<https://eur-lex.europa.eu/SK/legal-content/summary/international-accounting-standards-ias-regulation.html>

European Union. (n.d.). *Non-financial reporting directive (NFRD)*. Dostupné na internete:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=LEGISSUM:240601_2

KPMG. (2023). *ESG: Nové povinnosti pre spoločnosti*. Dostupné na internete:

<https://kpmg.com/sk/sk/home/insights/2023/01/esg-nove-povinnosti-pre-spolocnosti.html>

Linklaters. (2025). *EU Omnibus IV: Towards a digital-by-default era for product compliance*.

Dostupné na internete:

<https://www.linklaters.com/insights/blogs/productliabilitylinks/2025/june/eu-omnibus-iv-towards-a-digital-by-default-era-for-product-compliance>

Linklaters. (2025). *EU Omnibus tracker: Simplification of sustainability rules*. Dostupné na internete:

<https://sustainablefutures.linklaters.com/post/102kb4l/eu-omnibus-tracker-simplification-of-sustainability-rules>

Linklaters. (2025). *EU regulation delaying due diligence rules for batteries published in the OJEU*. Dostupné na internete:

<https://sustainablefutures.linklaters.com/post/102kymo/eu-regulation-delaying-due-diligence-rules-for-batteries-published-in-the-ojeu>

Linklaters. (2025). *EU sustainability elements of the Omnibus IV proposal*. Dostupné na internete:

<https://sustainablefutures.linklaters.com/post/102kbsd/eu-sustainability-elements-of-the-omnibus-iv-proposal>

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1036 z 8. júna 2016 o ochrane pred dumpingovými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1037 z 8. júna 2016 o ochrane pred subvencovanými dovozmi z krajín, ktoré nie sú členmi Európskej únie

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1129 zo 14. júna 2017 o prospekte, ktorý sa má uverejniť pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie na regulovanom trhu, a o zrušení smernice 2003/71/ES

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542 z 12. júla 2023 o batériách a odpadových batériách, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES a nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje smernica 2006/66/ES

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2809 z 23. októbra 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2017/1129, (EÚ) č. 596/2014 a (EÚ) č. 600/2014 s cieľom zatriktívniť verejné kapitálové trhy v EÚ pre spoločnosti a uľahčiť malým a stredným podnikom prístup ku kapitálu

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2025/1561 z 18. júla 2025, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2023/1542, pokiaľ ide o povinnosti hospodárskych subjektov týkajúce sa politik náležitej starostlivosti v oblasti batérií

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/956 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje mechanizmus uhlíkovej kompenzácie na hraniciach

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/573 zo 7. februára 2024 o fluórovaných skleníkových plynch, ktorým sa mení smernica (EÚ) 2019/1937 a zrušuje nariadenie (EÚ) č. 517/2014

Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy

Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EÚ) 2016/679, (EÚ) 2016/1036, (EÚ) 2016/1037, (EÚ) 2017/1129, (EÚ) 2023/1542 a (EÚ) 2024/573, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica 2014/65/EÚ a smernica (EÚ) 2022/2557, pokiaľ ide o rozšírenie určitých zmierňujúcich opatrení dostupných pre malé a stredné podniky na malé podniky so strednou trhovou kapitalizáciou a ďalšie zjednodušujúce opatrenia

Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti

Normoff. (2025). *Nový balík opatrení na zjednodušenie pravidiel na jednotnom trhu*. Dostupné na internete: <https://www.normoff.gov.sk/aktuality/1346/novy-balik-opatreni-na-zjednodusenie-pravidiel-na-jednotnom-trhu/>

Odporúčanie Komisie (EÚ) č. 2025/1099 z 21. mája 2025 o definícii malých podnikov so strednou trhovou kapitalizáciou

Odporúčanie Komisie č. 2003/361/ES zo 6. mája 2003, ktoré sa týka definície mikro, malých a stredných podnikov

Pravidlá SEC o zverejňovaní informácií o klíme, prijaté 06. marca 2024

Publications Office of the European Union. (2022). *Study to map, measure and portray the EU mid-cap landscape: Final report*. Dostupné na internete: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad5fdad5-6a33-11ed-b14f-01aa75ed71a1/language-en>

Register účtovných závierok. Dostupné na: <https://www.registeruz.sk/cruz-public/domain/accountingentity/simplesearch>

Slovak Business Agency. (2024). *Správa o stave malých a stredných podnikov na Slovensku v roku 2023*. Dostupné na internete: <https://monitoringmsp.sk/2024/12/18/sprava-o-stave-msp-na-slovensku-v-roku-2023>

Slovak Business Agency. (2025). *Počet začínajúcich malých a stredných podnikov bol vlani najnižší za posledné štyri roky*. Dostupné na internete: <https://monitoringmsp.sk/2025/02/26/pocet-zacinajucich-malych-a-strednych-podnikov-bol-vlani-najnizsi-za-posledne-styri-roky/>

Slovak Business Agency. (n.d.). *Analýza veľkostných kritérií v právnych rámcoch SR týkajúcich sa podnikateľov, pri ktorom podnikateľovi vznikajú konkrétne povinnosti*. Dostupné na internete:

https://www.sbagency.sk/sites/default/files/10_analyza_velkostnych_kriterii_v_pravnych_rahmcoch_sr_tykajucich_sa_podnikatelov_pri_ktorom_podnikatelovi_vznikaju_konkretne_povinnosti.pdf

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2557 zo 14. decembra 2022 o odolnosti kritických subjektov a o zrušení smernice Rady 2008/114/ES

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/794 zo 14. apríla 2025, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2022/2464 a (EÚ) 2024/1760, pokiaľ ide o dátumy, od ktorých majú členské štáty uplatňovať určité požiadavky na vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov a náležitú starostlivosť podnikov v oblasti udržateľnosti

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ z 15. mája 2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, ktorou sa mení smernica 2002/92/ES a smernica 2011/61/EÚ

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/95/EÚ z 22. októbra 2014, ktorou sa mení smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o zverejňovanie nefinančných informácií a informácií týkajúcich sa rozmanitosti niektorými veľkými podnikmi a skupinami

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859

SustainLab. (2024). *What is the VSME standard? A guide to voluntary sustainability reporting*. Dostupné na internete: <https://sustainlab.co/blog/what-is-the-vsme-standard-a-guide-to-voluntary-sustainability-reporting>

Zákon č. 187/2025 Z. z., ktorým sa dopĺňa zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Zákon č. 290/2016 Z. z. o podpore malého a stredného podnikania a o zmene a doplnení zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

PRÍLOHY

1. Tabuľka - podrobná odvetvová štruktúra kvantifikovaných subjektov na Slovensku
*Podrobné odvetvové členenie počtov aktívnych podnikov podľa výlučného kritéria veľkosti 250 – 750 zamestnancov (pred /) a podľa všetkých kritérií pre malé podniky zo strednou trhovou kapitalizáciou (za /) v rokoch 2020 – 2024, metodika C**

Odvetvie	2020	2021	2022	2023	2024
01420.Chov ost.dobytka,byvolov	0/0	0/0	0/0	0/0	1/1
01630.Služ.súvis.so zber.úrody	0/0	0/0	0/0	0/0	1/1
05200.Ťažba lignitu	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
08910.Ťažba chem.,hnoj.nerast.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
08990.Iná ťažba i.n.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
10110.Spracov.a konzerv.mäsa	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
10120.Spracov.hydin.mäsa	3/3	3/3	3/3	1/1	1/1
10510.Prevádzka mliekarní	6/6	6/6	6/6	6/6	6/6
10610.Výr.mlynských výrobkov	0/0	0/0	0/0	1/1	0/0
10620.Výroba škrobu	0/0	0/0	0/0	1/0	1/1
10710.Výroba chleba	4/4	4/4	4/4	4/4	4/4
10720.Výroba suchárov a keksov	2/2	3/3	2/2	2/2	2/2
10820.Výroba kakaa,čokolády	2/2	2/2	1/1	1/1	1/1
10890.Výroba ost.potrav.výr.	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
11050.Výroba piva	2/2	2/2	2/2	2/1	2/1
11070.Výroba nealkohol.náp.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
13100.Príprava text.vláknien	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
13200.Tkanie textilu	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
13910.Výr.pleteného textilu	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
13929.Výr.ost.text.okr.odevov	1/1	1/1	0/0	0/0	0/0
14130.Výroba ost.vrch.ošatenia	2/2	2/2	2/2	1/1	0/0
14140.Výroba spodnej bielizne	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
14310.Výroba pletených pančúch	3/3	3/3	3/3	3/3	0/0
15110.Činenie kože	2/2	1/1	1/1	1/1	1/1
15200.Výroba obuvi	3/3	3/3	3/3	3/3	2/2
16100.Pilovanie dreva	2/2	2/2	1/1	1/1	0/0
16210.Výroba dosiek	2/2	3/3	2/2	2/2	1/1
16231.Výroba stavebnostolárska	0/0	1/1	1/1	0/0	0/0
17110.Výroba celulózy	1/1	1/1	1/1	1/1	0/0
17120.Výroba papiera a lepenky	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
17210.Výroba vlnitého papiera	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
17220.Výroba výr.pre domácnosť	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
18120.Iná tlač	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
20130.Výr.ost.zákl.anorg.chem.	1/1	1/1	1/1	0/0	1/1
20140.Výr.ost.zákl.org.chem.	0/0	0/0	0/0	1/1	1/1
20420.Výroba parfumér.prípr.	2/2	2/2	2/2	2/2	2/1
20600.Výroba umelých vlákien	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
21100.Výroba zákl.farmac.výr.	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0

Odvetvie	2020	2021	2022	2023	2024
21200.Výroba farmaceut.prípr.	1/1	2/2	2/2	1/1	1/1
22190.Výroba ost.výr.z gumy	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5
22210.Výroba plastových dosiek	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
22220.Výroba plastových obalov	3/3	3/3	3/3	2/2	2/2
22230.Výroba plast.staveb.výr.	3/3	3/3	3/3	4/4	3/3
22290.Výroba ost.plast.výr.	9/9	10/10	9/9	9/9	9/9
23120.Tvarovanie ploch.skla	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
23130.Výroba dutého skla	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
23140.Výroba sklen.vlákién	1/1	1/1	1/0	1/1	1/1
23200.Výroba žiaruvzdor.výr.	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
23510.Výroba cementu	2/1	2/1	1/1	1/1	1/1
23520.Výroba vápna a sadry	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
23640.Výroba malty	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
23990.Výroba ost.nekov.min.v.	2/2	1/1	1/1	1/1	1/1
24100.Výroba surového železa	1/1	1/0	1/1	0/0	0/0
24340.Ťahanie drôtov za stud.	1/1	1/0	1/0	1/0	1/0
24420.Výroba hliníka	3/2	3/2	3/2	2/2	2/2
24510.Odlievánie železa	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
24530.Odlievánie ľahkých kovov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
25110.Výroba kov.konštrukcií	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
25210.Výroba radiátor.úst.kúr.	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0
25300.Výroba parných kotlov	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0
25400.Výroba zbraní a munície	1/1	1/1	1/1	1/1	1/0
25500.Kovanie, lisovanie	3/3	3/3	2/2	2/2	2/2
25610.Opracovanie kovov	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0
25620.Obrábanie	3/3	3/3	2/2	2/2	2/2
25720.Výroba zámkov a pántov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
25730.Výroba náradia	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
25920.Výroba kov.obalov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
25940.Výroba upínadiel	0/0	1/1	1/1	1/1	0/0
25990.Výroba ost.kovových výr.	10/10	10/10	10/10	10/10	10/10
26110.Výr.elektron.komponentov	5/5	5/5	5/5	5/5	6/6
26309.Výr.ost.komunikač.zar.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
26400.Výr.spotreb.elektroniky	0/0	1/0	1/0	0/0	0/0
26510.Výroba merac.nástrojov	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
27110.Výroba elektr.motorov	5/5	5/5	5/5	4/4	4/4
27120.Výr.elektr.distrib.zar.	3/3	3/3	3/2	3/3	1/1
27200.Výroba batérií	1/1	0/0	0/0	0/0	1/1
27320.Výroba ost.elektr.drôtov	3/3	3/3	3/3	3/3	4/4
27330.Výroba elektroinšt.zar.	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0
27400.Výroba elektr.svietidiel	1/1	1/1	0/0	0/0	0/0
27510.Výroba elektr.dom.zar.	0/0	1/1	1/1	1/1	0/0
27900.Výroba ost.elektr.zar.	7/7	8/8	9/9	9/9	9/9
28120.Výroba zar.na kvap.pohon	1/1	1/1	1/1	1/1	0/0

Odvetvie	2020	2021	2022	2023	2024
28130.Výroba iných čerpadiel	1/1	2/2	1/1	1/1	1/1
28150.Výroba ložísk	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5
28210.Výroba rúr,pecí	0/0	1/1	1/1	1/0	1/0
28220.Výroba dvíhacích zar.	6/6	6/6	6/6	6/5	6/5
28230.Výroba kancelár.stroj.	0/0	1/1	1/1	1/1	1/1
28250.Výroba chladiacich zar.	9/9	10/9	9/9	9/9	9/9
28290.Výroba ost.všecb.strojov	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5
28300.Výroba poľnohosp.strojov	1/1	3/3	3/3	1/1	1/1
28410.Výr.stroj.na obráb.kovov	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
28490.Výroba ost.obráb.strojov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
28920.Výroba baníc.strojov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
28930.Výroba potravín.strojov	2/2	2/2	2/2	2/2	2/1
28960.Výr.stroj.na výr.plast.	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
28990.Výroba ost.špec.stroj.	3/3	3/3	3/3	4/4	3/3
29200.Výroba karosérií	2/2	2/2	3/3	2/2	2/2
29310.Výr.elektr.motor.prístr.	5/4	7/6	5/4	4/3	4/4
29320.Výroba ost.motor.dielov	42/41	40/38	39/36	35/31	37/34
30200.Výroba želez.lokomotív	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
31010.Výroba kancelár.nábytku	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
31090.Výroba ost.ho nábytku	6/6	6/6	6/6	5/5	5/5
32300.Výroba šport.potrieb	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
32400.Výroba hier a hračiek	0/0	1/1	1/1	1/1	0/0
32500.Výroba lekár.nástrojov	4/4	4/4	4/4	4/4	3/3
32990.Ost.výroba i.n.	0/0	0/0	1/1	1/1	1/1
33120.Oprava strojov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
33140.Oprava elektr.prístrojov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
33160.Oprava lietadiel	0/0	0/0	0/0	0/0	1/1
33170.Oprava ost.dopr.prostr.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
33200.Inštalácia priem.stroj.	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
35300.Dodávka pary,vzduchu	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
36001.Dodávka pitnej,úžit.vody	1/1	1/1	2/2	2/2	2/2
38110.Zber nie nebezp.odpadu	3/3	4/4	3/3	3/3	3/3
41201.Výst.obytných budov	1/1	0/0	1/1	1/1	1/1
41202.Výst.neobytných budov	2/1	2/2	1/1	1/1	1/1
41209.Výst.obyt,neob.bud.i.n.	0/0	0/0	1/1	1/1	0/0
42110.Výstavba ciest a diaľnic	8/8	8/7	7/6	7/6	7/6
42120.Výstavba železníc	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
42130.Výstavba mostov,tunelov	2/2	2/2	2/2	2/2	3/3
42220.Výstavba elektr.sietí	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
42990.Výstavba ost.inž.stavieb	1/1	1/1	0/0	1/1	0/0
45110.Predaj automobilov	3/3	3/3	3/3	2/2	2/2
45310.Veľkoobchod s diel.voz.	2/2	1/1	1/1	1/1	1/1
46310.Veľkoobch.s ovocím,zel.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
46350.Veľkoobchod s tabak.výr.	1/0	1/0	1/0	1/0	1/0

Odvetvie	2020	2021	2022	2023	2024
46380.Veľkoobch.s i.potravin.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
46390.Nešp.veľkoobch.s potravin.	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
46420.Veľkoobch.s odevmi,obuv.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
46460.Veľkoobch.s farmac.tov.	3/0	3/0	3/0	4/1	4/1
46490.Veľk.s ost.dom.potreb.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
46510.Veľkoobchod s počítačmi	1/1	1/1	1/1	2/2	1/1
46690.Veľkoobchod s ost.stroj.	0/0	0/0	0/0	1/1	1/1
46720.Veľkoobchod s kovmi	1/1	1/0	1/0	1/0	1/0
46730.Veľk.s drevom,stav.mat.	2/2	2/2	3/3	2/2	2/2
46740.Veľkoobch.so železiar.tov.	3/2	3/2	3/2	3/2	3/2
46760.Veľkoobch.s ost.medziprod.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
46770.Veľkoobchod s odpadom	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
46900.Nešpecializ.veľkoobchod	2/2	1/1	1/1	1/1	1/1
47110.Maloobchod nešpecializ.	23/23	23/23	23/23	24/24	24/24
47190.Ost.maloobch. nešpecializ.	1/1	1/1	1/1	1/1	2/2
47220.Maloobchod s mäsom	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0
47260.Maloobchod s tabak.výr.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
47520.Mal.so žel.tov,farb,skl.	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
47540.Maloobch.s el.dom.zar.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
47590.Maloobchod s nábytkom	5/5	5/5	4/4	4/4	4/4
47610.Maloobchod s knihami	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
47620.Maloobchod s novinami	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
47640.Maloobch.so šport.potreb.	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
47650.Maloobchod s hračkami	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
47710.Maloobchod s odevmi	7/7	7/7	7/7	7/7	7/7
47720.MO s obuvou,kož.výr.	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
47750.Maloobch.s kozmet.výr.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
47760.Maloobchod s kvetmi	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
47790.Maloobchod s použit.tov.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
47910.Zásielk.,internet.predaj	4/4	4/4	4/4	3/3	3/3
49100.Osob.železničná doprava	1/1	0/0	0/0	0/0	0/0
49310.Mest.,prímest.osob.dopr.	13/13	13/13	12/12	12/12	12/12
49390.Ost.osobná pozemná dopr.	5/5	5/5	5/5	5/5	5/5
49410.Nákladná cestná doprava	19/19	18/18	16/16	17/17	19/19
50400.Vnútrozem.nákl.vod.dopr.	0/0	0/0	0/0	0/0	1/1
52100.Skladovanie	6/5	5/4	5/4	6/5	7/6
52240.Manipulácia s nákladom	0/0	0/0	0/0	1/1	1/1
52290.Ost.pomoc.čin.v doprave	5/5	6/6	6/6	5/5	5/5
53200.Ost.poštové služby	4/4	4/4	3/3	4/4	3/3
55100.Hotelové ubytovanie	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
56101.Jedálne	3/3	3/3	3/3	4/4	3/3
56290.Ost.jedálenské služby	3/3	3/3	4/4	3/3	3/3
58130.Vydávanie novín	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
58140.Vydávanie časopisov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1

Odvetvie	2020	2021	2022	2023	2024
58290.Ost.nakladateľ.softvéru	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
60200.Vysielanie televízie	1/1	1/1	1/1	1/1	1/0
61100.Čin.drôtových telekom.	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
61200.Čin.bezdrôtov.telekom.	1/0	1/0	1/0	1/0	0/0
61900.Ost.telekomunikačné čin.	4/4	4/4	3/3	3/3	2/1
62010.Počítačové programovanie	5/5	6/6	7/7	6/6	6/6
62020.Poraden.týk.sa počítačov	1/1	2/2	3/3	3/3	3/3
62090.Ost.služ.týkajúce sa IT	8/8	6/6	6/6	4/4	4/4
63110.Spracovanie dát	3/3	3/3	3/3	3/3	3/3
64190.Ost.peňažné sprostr.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
64910.Finančný lízing	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
64920.Ost.poskytovanie úverov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
65110.Životné poistenie	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
65120.Neživotné poistenie	2/2	3/3	3/3	3/3	3/3
65300.Dôchodkové zabezpečenie	2/2	2/2	2/2	2/2	2/2
66290.Ost.pomocné čin.v poisť.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
68200.Prenájom vlast.nehnuteľ.	1/1	2/2	3/3	3/3	2/2
68320.Správa nehnuteľností	1/1	1/1	1/1	1/1	2/2
69200.Účtovnícke činnosti	9/9	9/9	9/9	9/9	9/9
70220.Poraden.čin.v podnikaní	8/8	8/8	8/8	8/8	8/8
71121.Inžinierske čin.poraden.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
71129.Ost.inž.čin.,súv.porad.	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
71200.Technické testovanie	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
72190.Ost.výskum príř.vied	0/0	0/0	0/0	1/1	2/2
77110.Prenájom automobilov	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
78100.Čin.agentúr sprostr.zam.	9/9	10/10	7/7	7/7	7/7
78200.Agent.sprostr.dočas.zam.	6/6	7/7	7/7	5/5	8/8
78300.Ost.poskytov.fúd.zdrojov	0/0	0/0	1/1	1/1	0/0
80100.Súkrom.bezpečnosť.služ.	13/13	13/13	13/13	12/12	12/12
80200.Služby bezpečnosť.syst.	0/0	0/0	0/0	0/0	1/1
81210.Generál.čistenie budov	3/3	3/3	4/4	4/4	4/4
81290.Ost.čistiace činnosti	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
81300.Čin.súv.s krajin.úpravou	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
82110.Administr.kancelár.čin.	1/1	3/3	2/2	2/2	3/3
82200.Čin.call centier	2/2	1/1	2/2	2/2	2/2
82920.Baliace čin.	1/1	0/0	1/1	1/1	0/0
82990.Ost.pomocné obchod.čin.	1/1	2/2	3/3	3/3	2/2
84250.Protipožiarna ochrana	1/1	1/1	2/2	2/2	2/2
86100.Čin.nemocníc	21/21	21/21	21/21	21/21	21/21
86220.Čin.špec.lekár.praxe	1/1	1/1	1/1	1/1	1/1
86909.Ost.zdravotná star.i.n.	7/7	7/7	8/8	6/6	6/6
92000.Činnosti herní	7/7	6/6	6/6	5/5	5/5
94910.Čin.cirkevných org.	7/7	7/7	6/6	7/7	7/7
SPOLU	574/562	581/563	569/551	552/533	545/525

Zdroj: vlastné zostavy zo základnej databázy zozbieranej z databáz Registra organizácií SR, Registrov účtovných závierok, Finančnej správy SR a databáz Finstatu. **Poznámky:** Kritériom aktivity je podanie účtovnej závierky alebo DPH.

Poznámka: Metodika kvantifikácie zamestnanosti podnikov s najvyššou dostupnou presnosťou. Stručný prehľad metodík možno nájsť v poznámke pod tabuľkou č.7.